คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- *ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย*
- *ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*
- *ใช้แนวคิด **Backward Design** ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย*
- *ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี*
- *แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้*
- *มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา*
- *นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้*

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร.02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 01 225 6556 • 02 255 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่
ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม. ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล ศษ.บ., ศศ.ม., กจ.ด.
ประจวบ ตรีภักดิ์ ป.ธ.4, พธ.บ., สส.ม. กุสุมาวดี ชัยชูโชติ ศ.บ., ศ.ม.
พงษ์ศักดิ์ แคล้วเครือ ศศ.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม. จุลพงษ์ อุดมพรพิบูล วท.บ., วท.ม.
บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ. นฤชภรณ์ กมลนฤเมธ ศศ.บ. อิทธิกร โชควิสุทธิ์ ศศ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม. สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

ISBN 978-974-18-5792-0

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ป. 1–ป. 6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชี้วัดเป็นชั้นปี ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● ฉบับสมบูรณ์แบบ ● แผนฯ (CD)

หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **ภาษาไทย ป. ๑–๖ เล่ม ๑–๒**.....สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **คณิตศาสตร์ ป. 1–6 เล่ม 1–2**.....ประทุมพร ศรีวัฒนกูล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **วิทยาศาสตร์ ป. 1–6**.....ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1–6**.....สุเทพ จิตรชื่น และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1–6**.....ผศ. เชาวลิต ภูมิภาค และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **ศิลปะ ป. 1–6**.....ทวีศักดิ์ จริงกิจ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 1–6**.....อรุณี ลิมศิริ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **เทคโนโลยีสารสนเทศ ป. 1–6**.....ดร.ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **ประวัติศาสตร์ ป. 1–6**.....รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **พระพุทธศาสนา ป. 1–6**.....รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **อาเซียนศึกษา ป. 1–6**.....สมพร อ่อนน้อม และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **หน้าที่พลเมือง ๑–๖ ป. ๑–๖**.....สมพร อ่อนน้อม และคณะ

หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ • ซีดี **Tops ป. 1–6**.....Rebecca York Hanlon และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • แผนฯ • ซีดี **Gogo Loves English ป. 1 –6**.....Stanton Procter และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) **ภาษาอังกฤษ ป. 1–6**.....ดร.ประไพพรรณ เอมชู และคณะ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ **หลักการใช้ภาษาไทย ป. ๑–๖**.....สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ **เศรษฐกิจพอเพียง ป. 1–6**.....พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ **คุณธรรมนำความรู้ ป. 1–6**.....สุเทพ จิตรชื่น และคณะ
กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี ฉบับสมบูรณ์แบบ **ป. 1–6**.....ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ
กิจกรรม ยุวกาชาด ฉบับสมบูรณ์แบบ **ป. 1–6**.....ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6** เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดย**ยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ คือ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6** เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้..... 1

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้..... 2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้..... 5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design..... 6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้..... 17
5. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้..... 20
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6..... 22
7. โครงสร้างวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6..... 24
8. โครงสร้างเวลาเรียน วิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6..... 25

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ 43

แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน
รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 44

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ 52

- ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 52
- ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ 53

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 55
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ 59
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชาดก 64

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม 69

- ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 69
- ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม 70

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 73
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พุทธศาสนสุภาษิต 79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดี
ของบุคคลในประเทศ 83
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ 87
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ 91

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์ 95

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 95

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์ 96

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง..... 98

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี 104

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 104

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี 105

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 หน้าที่ชาวพุทธ 108

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มารยาทชาวพุทธ 113

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ศาสนพิธี 117

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา 123

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข .. 129

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 129

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 130

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล 133

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย 137

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การเลือกตั้ง 141

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน 145

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน 149

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 149

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน 150

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว 152

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน 156

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย 161

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 161

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย 162

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 วัฒนธรรมไทย 165

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 มารยาทไทย 170

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคน
ในสังคมไทย..... 174

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค 179

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 179

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค 180

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 ผู้ผลิตและผู้บริโภค 183

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน..... 188

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 193

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 193

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ 194

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ 196

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น 201

การทดสอบกลางปี..... 206

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์ 207

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 207

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์ 208

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 วิธีการทางประวัติศาสตร์ 210

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ 215

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 220

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 220

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 221

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29 ประเทศเพื่อนบ้านของไทย 223

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 228

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 233

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 233

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 234

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 31 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 237

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 32 บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ 244

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 33 ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 249

.

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา 254

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 254

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา 255

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย 259

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35 ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย 265

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 36 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 271

หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 276

■ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 276

■ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 277

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม 280

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน 285

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 39 การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน 290

การทดสอบปลายปี 294

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู 295

ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ 296

ตอนที่ 3.2 โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน 305

ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง 311

ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ 313

ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางปี 369

ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายปี 379

ตอนที่ 3.7 ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ 389

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6** เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 14 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Template Backward Design) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในแต่ละหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา เวลา 2 ชั่วโมง

3.2 สาระสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สาระการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ใน

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน
ขั้นที่ 4 นำไปใช้
ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ ปราชญ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในซีดี (CD) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

2. โครงงาน (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

3. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบกลางปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลางปี 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย
5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน
5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

6. แบบทดสอบปลายปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายปี 3 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย
6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางการประเมิน
6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางการประเมิน

7. ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นี้แล้ว

นอกจากนี้ ครูยังสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6** เล่มนี้สามารถใช้คู่กับสื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ซึ่งทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดเพื่อเพิ่มพูนความคิดด้านต่าง ๆ ของตนเอง

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายและเกิดความเข้าใจที่คงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ หาเหตุหาผล และสรุปข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้อย่างมีระบบและมีเหตุผล

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มศักยภาพการเรียนรู้ของตนเอง

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

วิกกินส์และแม็คไท นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเขาเรียกว่า Backward Design ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งใดได้บ้าง

2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหาระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนมติ และสังกัป แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)

2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

– การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคมีปัจจัยเป็นตัวกำหนดหลายประการ

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับนำไปใช้

– การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ ราคาของสินค้าและบริการ คุณภาพของสินค้าและบริการ รสนิยมในการบริโภค และการโฆษณา

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่องโดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญวิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

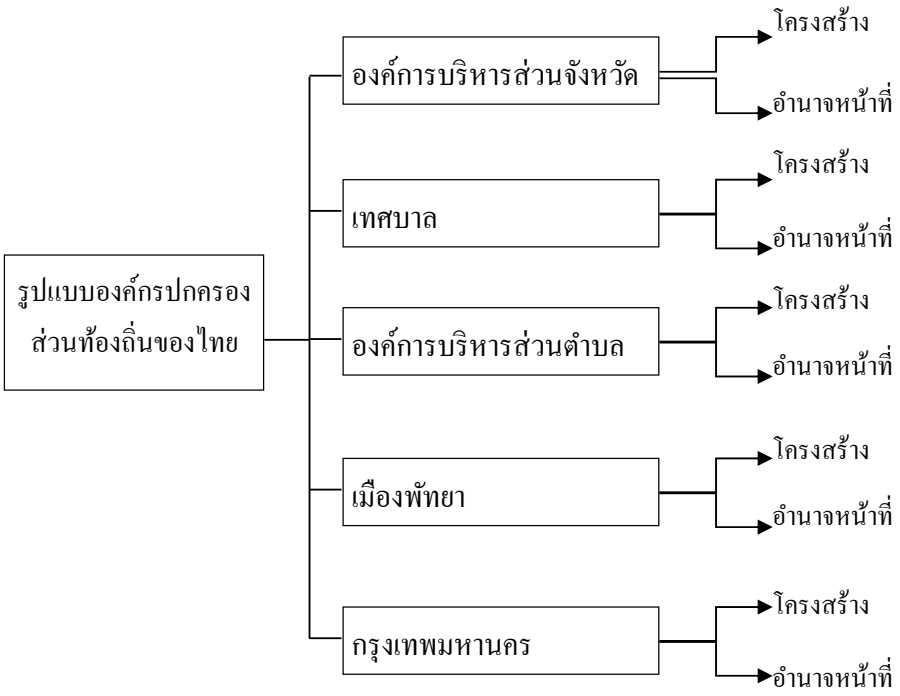

สาระสำคัญของรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมี 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร แต่ละรูปแบบมีโครงสร้างและอำนาจหน้าที่เป็นของตนเอง

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญ	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร	-	✓
เป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐ	✓	
ใช้หลักจารีตประเพณี		✓
เป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	✓	-
กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดระเบียบปกครองภายในรัฐ	✓	-
กฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งมิได้	✓	-

สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ: รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองรัฐ กฎหมายอื่นจะมาขัดหรือแย้งมิได้ กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดระเบียบปกครองภายในรัฐ และเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญของบางรัฐจะบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในบางรัฐอาจจะใช้หลักจารีตประเพณี

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

— นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

— ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครู*คิดล่วงหน้า*ว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวม

หลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินแบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตามครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้ เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงานเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

สาระที่ 1 : ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 : รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติได้ 2. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ 3. สื่อสารและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้	● ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 1. พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย 2. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม 3. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ 4. พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	การศึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา	1. ซักถามความรู้ 2. ตรวจผลงาน 3. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน	1. แบบซักถาม 2. แบบตรวจสอบผลงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงาน	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	ศึกษาและร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา	1. แบบทอสอบก่อนเรียน 2. ภาพเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม 3. แบบบันทึกความรู้ 4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ สมบูรณ์แบบ ป. 6 5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป. 6 6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป. 6 7. คู่มือการสอน สังคมศึกษาฯ ป. 6 8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ป. 6

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระจ่างชัด และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือเป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และให้ความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

— ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถจะใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง

— กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อนำให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง

— สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุดซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง

— กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง

– กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกกินส์และแม็คไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลัก **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. _____ 2. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า...** 1. _____ 2. _____	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน** 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. _____ 2. _____	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. _____ 2. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1_____ 1.2_____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2)_____
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1_____ 3.2_____ 3.3_____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
_____ _____ _____	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำขั้นตอนหลักของเทคนิค วิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ สพฐ. ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้นเพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 เล่มนี้ จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดในวิถีชีวิตของเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้นำหรือถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 เล่มนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning - BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning - PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนาองค์รวมของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมกันศึกษาค้นคว้า

กาจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบหรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเอง คิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดว่า เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่การวัดและการประเมินผลตามภาระ/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดู

ร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี / หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 1													สาระที่ 2								สาระที่ 3					สาระที่ 4									สาระที่ 5				
	มฐ. ส 1.1									มฐ. ส 1.2				มฐ. ส 2.1					มฐ. ส 2.2			มฐ. ส 3.1			มฐ. ส 3.2		มฐ. ส 4.1		มฐ. ส 4.2		มฐ. ส 4.3				มฐ. ส 5.1		มฐ. ส 5.2				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	*	*	*																																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม				*	*		*	*	*																														
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์			*																																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ปฏิบัติตนดี						*				*	*	*	*																										
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข																		*	*	*	*																		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน														*																								

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี / หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 1													สาระที่ 2								สาระที่ 3					สาระที่ 4									สาระที่ 5				
	มฐ. ส 1.1									มฐ. ส 1.2				มฐ. ส 2.1					มฐ. ส 2.2			มฐ. ส 3.1			มฐ. ส 3.2		มฐ. ส 4.1		มฐ. ส 4.2		มฐ. ส 4.3				มฐ. ส 5.1		มฐ. ส 5.2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	1	2	3	4	1	2	1	2	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย															*	*	*																							
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค																						*	*	*	*															
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ																								*		*														
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์																											*	*												
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้																													*	*										
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์																															*	*	*	*						
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา																																			*	*				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ																																						*	*	*

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

คำอธิบายรายวิชา

ส 16101 **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

รายวิชาพื้นฐาน **กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **เวลา 120 ชั่วโมง**

ศึกษาและวิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความสำคัญของพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดและการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา หลักธรรมและลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา การบริหารจิตและเจริญปัญญา การมีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถาน มารยาทของการเป็นศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด การแสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ **โดยใช้ทักษะการอธิบาย การสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ การสรุปความ การบอกเล่า เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ศรัทธายึดมั่นในพระรัตนตรัยหรือศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสันติสุข**

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม ความสำคัญของมารยาทไทยและมารยาทสังคม คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย การติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล **กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ** การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย **โดยใช้ทักษะการสืบค้นข้อมูล การอภิปราย การวิเคราะห์ การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การนำเสนอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ** และปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน สังคม ประเทศชาติ **มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสันติสุข**

ศึกษาบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น โดยใช้ทักษะการอธิบาย การวิเคราะห์ การยกตัวอย่าง การสรุป เพื่อให้เกิดความรู้

ความเข้าใจ เห็นคุณค่า รู้จักเลือกใช้สินค้าและบริการ รวมทั้งทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ศึกษาความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ทักษะการสืบค้นข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การอภิปราย การแยกแยะ การยกตัวอย่าง การสรุปความ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความภาคภูมิใจในบุคคลสำคัญและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ศึกษาและใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบันและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน โดยใช้ทักษะการอธิบาย การวิเคราะห์ การรวบรวมข้อมูล การสรุปความ การนำเสนอ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของคนในประเทศ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ส 1.1 ป. 6/1, ส 1.1 ป. 6/2, ส 1.1 ป. 6/3, ส 1.1 ป. 6/4, ส 1.1 ป. 6/5, ส 1.1 ป. 6/6,
ส 1.1 ป. 6/7, ส 1.1 ป. 6/8, ส 1.1 ป. 6/9
ส 1.2 ป. 6/1, ส 1.2 ป. 6/2, ส 1.2 ป. 6/3, ส 1.2 ป. 6/4
ส 2.1 ป. 6/1, ส 2.1 ป. 6/2, ส 2.1 ป. 6/3, ส 2.1 ป. 6/4, ส 2.1 ป. 6/5
ส 2.2 ป. 6/1, ส 2.2 ป. 6/2, ส 2.2 ป. 6/3
ส 3.1 ป. 6/1, ส 3.1 ป. 6/2, ส 3.1 ป. 6/3
ส 3.2 ป. 6/1, ส 3.2 ป. 6/2
ส 4.1 ป. 6/1, ส 4.1 ป. 6/2
ส 4.2 ป. 6/1, ส 4.2 ป. 6/2
ส 4.3 ป. 6/1, ส 4.3 ป. 6/2, ส 4.3 ป. 6/3, ส 4.3 ป. 6/4
ส 5.1 ป. 6/1, ส 5.1 ป. 6/2
ส 5.2 ป. 6/1, ส 5.2 ป. 6/2, ส 5.2 ป. 6/3

รวมทั้งสิ้น 39 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

โครงสร้างรายวิชา

ส 16101 **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

รายวิชาพื้นฐาน **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ**

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 **เวลา 120 ชั่วโมง**

หน่วยการเรียนรู้ที่	หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
1	พระพุทธ	ส 1.1 ป. 6/1, ส 1.1 ป. 6/2, ส 1.1 ป. 6/3	6	5
2	พระธรรม	ส 1.1 ป. 6/4, ส 1.1 ป. 6/5, ส 1.1 ป. 6/7, ส 1.1 ป. 6/8, ส 1.1 ป. 6/9	11	10
3	พระสงฆ์	ส 1.1 ป. 6/3	3	2
4	การปฏิบัติตนดี	ส 1.1 ป. 6/6, ส 1.2 ป. 6/1, ส 1.2 ป. 6/2, ส 1.2 ป. 6/3, ส 1.2 ป. 6/4	10	9
5	การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ส 2.1 ป. 6/5 ส 2.2 ป. 6/1, ส 2.2 ป. 6/2, ส 2.2 ป. 6/3	5	4
6	กฎหมายในชีวิตประจำวัน	ส 2.1 ป. 6/1	6	5
7	วัฒนธรรมในสังคมไทย	ส 2.1 ป. 6/2, ส 2.1 ป. 6/3, ส 2.1 ป. 6/4	6	5
8	การผลิตและการบริโภค	ส 3.1 ป. 6/1, ส 3.1 ป. 6/2, ส 3.1 ป. 6/3	7	6
9	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	ส 3.2 ป. 6/1, ส 3.2 ป. 6/2,	7	6
10	วิธีการทางประวัติศาสตร์	ส 4.1 ป. 6/1, ส 4.1 ป. 6/2	12	10
11	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส 4.2 ป. 6/1, ส 4.2 ป. 6/2	13	12
12	ไทยสมัยรัตนโกสินทร์	ส 4.3 ป. 6/1, ส 4.3 ป. 6/2, ส 4.3 ป. 6/3, ส 4.3 ป. 6/4	15	14
13	ประเทศของเรา	ส 5.1 ป. 6/1, ส 5.1 ป. 6/2	10	7
14	สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	ส 5.2 ป. 6/1, ส 5.2 ป. 6/2, ส 5.2 ป. 6/3	6	5
		รวม	117	100

หมายเหตุ: ส 16101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 จัดเวลาเรียนให้นักเรียนได้เรียนตลอดปี เท่ากับ 120 ชั่วโมง การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 117 ชั่วโมง เวลาปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เวลาในการทดสอบกลางปี 1 ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบปลายปี 1 ชั่วโมง

8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	
หน่วยที่ 1 พระพุทธ (3 แผน)	แผนที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม 1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 1.1 พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย 1.2 พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม ชั่วโมงที่ 3 พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธและเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย 1.3 พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ 1.4 พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย	
	แผนที่ 2 พุทธประวัติ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 4 สรุปพุทธประวัติ 2. พุทธประวัติ 2.1 สรุปพุทธประวัติ 2.2 ปลงอายุสังขาร 2.3 ปัจฉิมสาวก ชั่วโมงที่ 5 ปรินิพพาน 2.4 ปรินิพพาน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		2.5 ถวายพระเพลิง 2.6 แจกพระบรมสารีริกธาตุ 2.7 สังเวชนียสถาน 4	
	แผนที่ 3 ชาดก (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 6 ทีฆีติโกศลชาดก 3. ชาดก 3.1 ทีฆีติโกสลชาดก ชั่วโมงที่ 7 สัพพทาฐิชาดก 3.2 สัพพทาฐิชาดก	
หน่วยที่ 2 พระธรรม (5 แผน)	แผนที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 8 พระรัตนตรัย 1. พระรัตนตรัย 1.1 ศรัทธา 4 1.2 พุทธกิจ 5 1.3 อริยสัจ 4 1.4 หลักกรรม 1.5 ไตรสิกขา ชั่วโมงที่ 9 โอวาท 3 (การไม่ทำความชั่ว) 2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โอวาท 3 (การไม่ทำความชั่ว: เบญจศีล, อบายมุข 6, อกุศลมูล 3)	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 10 โอวาท 3 (การทำความดี 1) โอวาท 3 (การทำความดี: เบญจธรรม, กุศลมูล 3, พละ 4, คารวะ 6) ชั่วโมงที่ 11 โอวาท 3 (การทำความดี 2) โอวาท 3 (ความกตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์, มงคล 38) และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส	
	แผนที่ 5 พุทธศาสนสุภาษิต (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 12 พุทธศาสนสุภาษิต: สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ 3. พุทธศาสนสุภาษิต 3.1 สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ ชั่วโมงที่ 13 พุทธศาสนสุภาษิต: ยถาวาที ตถาการี 3.2 ยถาวาที ตถาการี (ยะถาวาที ตะถาการี): พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น	
	แผนที่ 6 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 14 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา 4. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา การปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด 5. การทำความดีของบุคคลในประเทศ	
	แผนที่ 7 หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 15 หลักธรรมของศาสนาอิสลาม 6. หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ 6.1 ศาสนาอิสลาม ชั่วโมงที่ 16 หลักธรรมของคริสต์ศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู 6.2 คริสต์ศาสนา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		6.3 ศาสนาพราหณ์-ฮินดู	
	แผนที่ 8 ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 17 ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม 7. ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ 7.1 พระพุทธศาสนา 7.2 ศาสนาอิสลาม ชั่วโมงที่ 18 ศาสนพิธีของคริสต์ศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู 7.3 คริสต์ศาสนา 7.4 ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	
หน่วยที่ 3 พระสงฆ์ (1 แผน)	แผนที่ 9 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 19 พุทธสาวก: พระราธะ 1. พุทธสาวก พระราธะ ชั่วโมงที่ 20 ชาวพุทธตัวอย่าง: พ่อขุนรามคำแหงมหาราช 2. ชาวพุทธตัวอย่าง 2.1 พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ชั่วโมงที่ 21 ชาวพุทธตัวอย่าง: สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส 2.2 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยที่ 4 การปฏิบัติตนดี (4 แผน)	แผนที่ 10 หน้าที่ชาวพุทธ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่อไปวัด 1. หน้าที่ชาวพุทธ 1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด 1.2 การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมภายในวัด ชั่วโมงที่ 23 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1.3 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	
	แผนที่ 11 มารยาทชาวพุทธ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 24 การถวายของแด่พระสงฆ์ 2. มารยาทชาวพุทธ 2.1 การถวายของแด่พระสงฆ์ ชั่วโมงที่ 25 การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน 2.2 การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม 2.3 การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา	
	แผนที่ 12 ศาสนพิธี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 26 ศาสนพิธี 3. ศาสนพิธี 3.1 การอาราธนา 3.2 พิธีทอดผ้าป่า 3.3 พิธีทอดกฐิน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 27 ศาสนพิธี (ต่อ) 3.4 พิธีทำบุญงานอวมงคล 3.5 การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 3.6 ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	
	แผนที่ 13 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา 4. การบริหารจิตและการเจริญปัญญา 4.1 ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา 4.2 วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา ชั่วโมงที่ 29 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา (ต่อ) 4.3 การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา 4.4 การฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ชั่วโมงที่ 30 การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก 4.5 การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก ชั่วโมงที่ 31 การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน 4.6 การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4 แผน)	แผนที่ 14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 32 บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล 1.1 บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชั่วโมงที่ 33 บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล 1.2 บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล	
	แผนที่ 15 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 34 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย 2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย	
	แผนที่ 16 การเลือกตั้ง (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 35 การเลือกตั้ง 3. การเลือกตั้ง 3.1 หลักการของการเลือกตั้ง 3.2 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน	
	แผนที่ 17 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 36 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน 4. ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน 4.1 ประโยชน์ของการติดตามข้อมูลข่าวสาร 4.2 การเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม	
หน่วยที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน (2 แผน)	แผนที่ 18 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 37 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว 1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ชั่วโมงที่ 38 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว (ต่อ) 1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 39 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว (ต่อ) 1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	
	แผนที่ 19 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 40 กฎหมายจราจร 2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน 2.1 กฎหมายจราจร ชั่วโมงที่ 41 กฎหมายยาเสพติดให้โทษ 2.2 กฎหมายยาเสพติดให้โทษ ชั่วโมงที่ 42 ข้อบัญญัติท้องถิ่น 2.3 ข้อบัญญัติท้องถิ่น	
หน่วยที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย (3 แผน)	แผนที่ 20 วัฒนธรรมไทย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 43 ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรม 1. วัฒนธรรม 1.1 ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม 1.2 ประเภทของวัฒนธรรม ชั่วโมงที่ 44 การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทยและการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย 1.3 การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทย 1.4 การธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	
	แผนที่ 21 มารยาทไทย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 45 ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย 2. มารยาทไทย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		2.1 ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย ชั่วโมงที่ 46 มารยาทไทยและมารยาทสังคม 2.2 มารยาทไทยและมารยาทสังคม	
	แผนที่ 22 คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 47 คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย 3. คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย 3.1 คุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน 3.2 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย ชั่วโมงที่ 48 การรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย 3.3 การรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย	
หน่วยที่ 8 การผลิตและการบริโภค (2 แผน)	แผนที่ 23 ผู้ผลิตและผู้บริโภค (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 49 ผู้ผลิต 1. ผู้ผลิต 1.1 บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ 1.2 ทัศนคติของผู้ผลิตในการใช้ทรัพยากร 1.3 ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ชั่วโมงที่ 50 ผู้บริโภค 2. ผู้บริโภค 2.1 บทบาทของผู้บริโภค 2.2 พฤติกรรมของผู้บริโภค	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 51 ผู้บริโภค (ต่อ) 2.3 คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	
	แผนที่ 24 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 52 ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร 3. การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน 3.1 ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร ชั่วโมงที่ 53 หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3.2 หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ชั่วโมงที่ 54 วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด 3.3 วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ชั่วโมงที่ 55 การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ 3.4 การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ	
หน่วยที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ (2 แผน)	แผนที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 56–57 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล 1.2 ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 58 สิทธิของผู้บริโภค 1.3 สิทธิของผู้บริโภค ชั่วโมงที่ 59 สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย 1.4 สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย	
	แผนที่ 26 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 60–61 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น 2. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น ชั่วโมงที่ 62 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น (ต่อ) 2. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	
		ชั่วโมงที่ 63 การทดสอบกลางปี	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบตามความเหมาะสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์ (2 แผน)	แผนที่ 27 วิธีการทางประวัติศาสตร์ (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 64 วิธีการทางประวัติศาสตร์ 1. วิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั่วโมงที่ 65–66 ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ 1.1 ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั่วโมงที่ 67 ข้อเท็จจริงกับความจริง 1.1 ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ชั่วโมงที่ 68-69 ตัวอย่างการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น 1.2 ตัวอย่างการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่อง จังหวัดขอนแก่น	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 28 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 70–71 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 72 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณสถาน 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 73 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณวัตถุ 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 74–75 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นเอกสารต่าง ๆ 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2 แผน)	แผนที่ 29 ประเทศเพื่อนบ้านของไทย (7 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 76 เมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 1. ประเทศเพื่อนบ้านของไทย 1.1 เมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ชั่วโมงที่ 77 เมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (ต่อ) 1.1 เมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ชั่วโมงที่ 78 ลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 1.2 ลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 79 ลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ต่อ) 1.2 ลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ชั่วโมงที่ 80 กัมพูชา 1.3 กัมพูชาหรือราชอาณาจักรกัมพูชา ชั่วโมงที่ 81–82 มาเลเซีย 1.4 มาเลเซีย	
	แผนที่ 30 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 83 การก่อตั้งและวัตถุประสงค์ของอาเซียน 2. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน 2.1 การก่อตั้งและวัตถุประสงค์ ชั่วโมงที่ 84 ความพยายามในการระงับข้อพิพาทของประเทศสมาชิก 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน ชั่วโมงที่ 85 บทบาทของอาเซียนในทางการเมืองระหว่างประเทศ 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน ชั่วโมงที่ 86 การสถาปนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน ชั่วโมงที่ 87 ความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมและการค้า 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน ชั่วโมงที่ 88 ความร่วมมือทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ (3 แผน)	แผนที่ 31 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ (7 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 89 การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ 1.1 การตั้งราชธานีใหม่ 1.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 90 พระมหากษัตริย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 1.3 พระมหากษัตริย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 91 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2. พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2.1 ด้านการเมืองการปกครอง ชั่วโมงที่ 92 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ชั่วโมงที่ 93 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านเศรษฐกิจ 2.3 ด้านเศรษฐกิจ ชั่วโมงที่ 94 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านสังคมวัฒนธรรม 2.4 ด้านสังคมวัฒนธรรม ชั่วโมงที่ 95 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านศิลปะ 2.5 ด้านศิลปะ	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 32 บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 96 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 3. บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ 3.1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ชั่วโมงที่ 97 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 3.2 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ชั่วโมงที่ 98 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 3.3 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ชั่วโมงที่ 99 สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท 3.4 สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท	
	แผนที่ 33 ภูมิปัญญาไทยสมัย รัตนโกสินทร์ (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 100 การสร้างบ้านเรือน 3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 101 การสร้างปราสาทราชวัง 3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 102 การแพทย์ 3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชั่วโมงที่ 103 การทำนา 3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
หน่วยที่ 13 ประเทศของเรา (3 แผน)	แผนที่ 34 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 104–105 ลักษณะภูมิประเทศ 1. ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย 1.1 ลักษณะภูมิประเทศ ชั่วโมงที่ 106 ภูมิอากาศ 1.2 ภูมิอากาศ ชั่วโมงที่ 107 ทรัพยากรธรรมชาติ 1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ	
	แผนที่ 35 ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 108–109 ประชากร 2. ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย 2.1 ประชากร ชั่วโมงที่ 110 เศรษฐกิจ 2.2 เศรษฐกิจ ชั่วโมงที่ 111 การคมนาคมขนส่ง 2.3 การคมนาคมขนส่ง	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 36 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 112 อุทกภัย 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3.1 อุทกภัย ชั่วโมงที่ 113 วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3.2 วาตภัย 3.3 ภัยแล้ง 3.4 แผ่นดินไหว	
หน่วยที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (3 แผน)	แผนที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 114 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม 1. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ชั่วโมงที่ 115 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม (ต่อ) 1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 116 ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม 1.2 ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม	
	แผนที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 117 สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน 2. การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน 2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ชั่วโมงที่ 118 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย 2.2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย	
	แผนที่ 39 การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 119 การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน 3. การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน 3.1 หลักการจัดการทรัพยากรในชุมชน 3.2 แนวทางในการจัดการทรัพยากรในชุมชน 3.3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน 3.4 ประโยชน์ของการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	
		ชั่วโมงที่ 120 การทดสอบปลายปี	

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แผนปฐมนิเทศ
ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างมีความสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนักและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ *(ส 1.1 ป. 6/1)*

2. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/2)*

3. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/3)*

4. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/4)*

5. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต *(ส 1.1 ป. 6/5)*

6. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/6)*

7. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด *(ส 1.1 ป. 6/7)*

8. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป *(ส 1.1 ป 6/8)*

9. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี *(ส 1.1 ป. 6/9)*

10. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม *(ส 1.2 ป. 6/1)*

11. มีมารยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด *(ส 1.2 ป. 6/2)*

12. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง *(ส 1.2 ป. 6/3)*

13. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ *(ส 1.2 ป. 6/4)*

14. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

15. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม *(ส 2.1 ป. 6/2)*

16. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ *(ส 2.1 ป. 6/3)*

17. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย *(ส 2.1 ป. 6/4)*

18. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม *(ส 2.1 ป. 6/5)*

19. เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล *(ส 2.2 ป. 6/1)*

20. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่นและประเทศ *(ส 2.2 ป. 6/2)*

21. อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย *(ส 2.2 ป. 6/3)*

22. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ *(ส 3.1 ป. 6/1)*

23. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน *(ส 3.1 ป. 6/2)*

24. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน *(ส 3.1 ป. 6/3)*

25. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล *(ส 3.2 ป. 6/1)*

26. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น *(ส 3.2 ป. 6/2)*

27. อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ *(ส 4.1 ป. 6/1)*

28. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต *(ส 4.1 ป. 6/2)*

29. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน *(ส 4.2 ป. 6/1)*

30. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป *(ส 4.2 ป. 6/2)*

31. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป *(ส 4.3 ป. 6/1)*

32. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ *(ส 4.3 ป. 6/2)*

33. ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ *(ส 4.3 ป. 6/3)*

34. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ *(ส 4.3 ป. 4/4)*

35. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/2)*

36. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/2)*

37. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ *(ส 5.2 ป. 6/1)*

38. อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น *(ส 5.2 ป. 6/2)*

39. จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน *(ส 5.2 ป. 6/3)*

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 เป็น 11 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งยังได้จัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
3. ตารางวิเคราะห์สาระมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6
6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

5. สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

• ภาระงานรวบยอด

– การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

– การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศ และข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าใต้ร่มไม้

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) เราเรียนรู้อะไรในวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

1) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

2) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

6. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 มีเวลาเรียนเท่าไร

2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร

3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

4) ในชั่วโมงที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ทำงานทุกครั้ง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

12. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

14. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

1) รายวิชานี้มีเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้อย่างไร

2) ข้อตกลงในการเรียนมีอะไรบ้าง

15. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

17. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

2. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

พระพุทธ

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

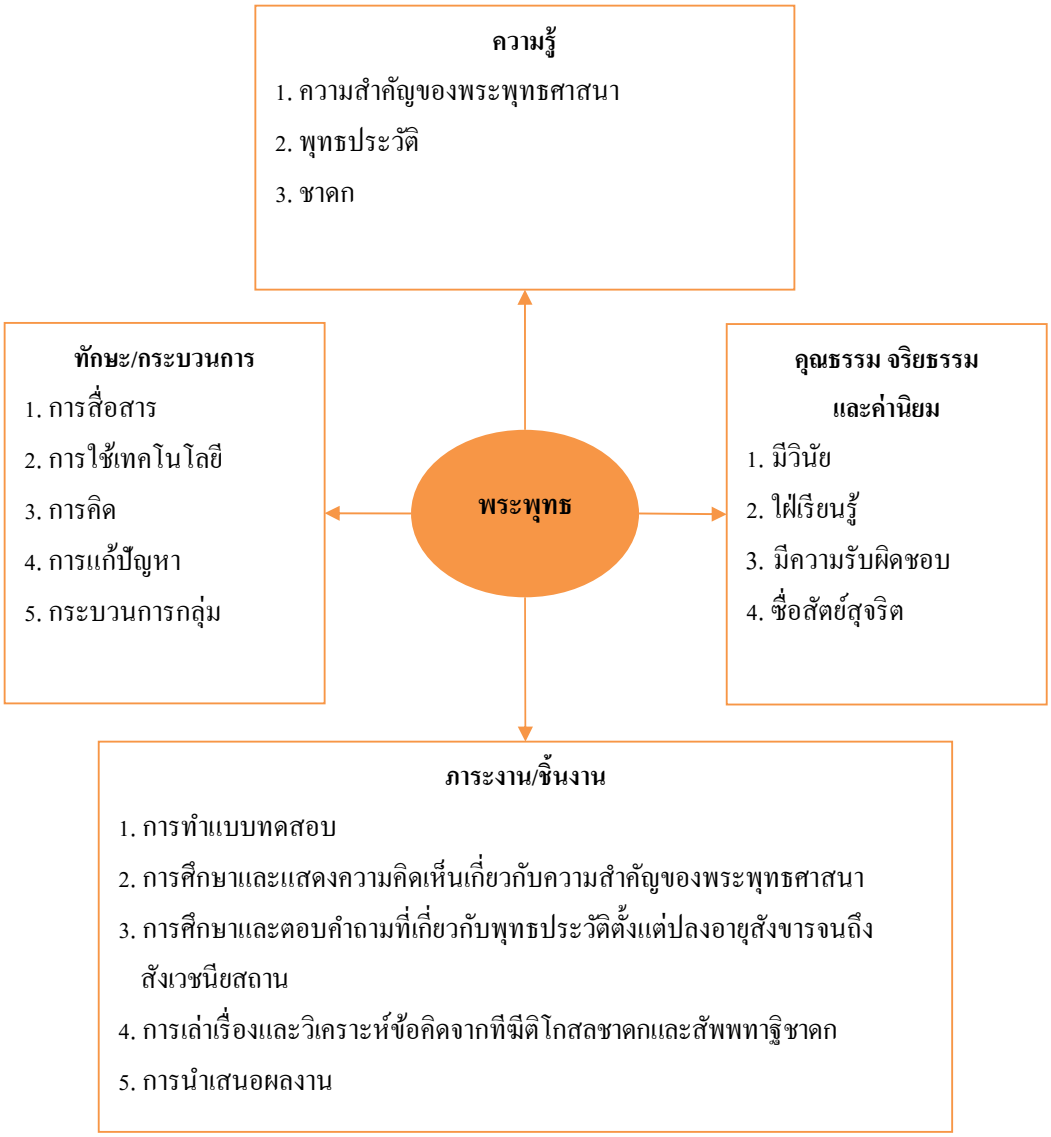

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.1 ป. 6/1)
2. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 6/2)
3. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 6/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
2. พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้า ศาสดาของพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติจะทำให้ได้รู้ประวัติของพระพุทธเจ้า
3. ชาดก คือ เรื่องราวของพระพุทธเจ้าในอดีตชาติ การศึกษา ทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก ผู้ศึกษาจะได้ข้อคิด ที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. เพราะเหตุใดพระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่าเป็นศาสนาประจำชาติ
2. การศึกษาพุทธประวัติมีประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาอย่างไร
3. การนำข้อคิดจากทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิ-ชาดกไปประพฤติปฏิบัติจะเกิดผลดีต่อตนเองและสังคมอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ เอกลักษณ์ของชาติ ปลงอายุสังขาร พระบรมสารีริกธาตุ
2. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะศาสนาประจำชาติ เพราะพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธและเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย
3. การศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน จะช่วยให้เกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนาและได้แบบอย่างในการดำเนิน</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
2. เล่าพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน
3. วิเคราะห์และนำข้อคิดจากทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดกไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน</td></tr>
</table>

ชีวิตในทางที่ถูกต้อง 4. ทีมีติโกสลชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับการไม่จองเวร ส่วนสัพพทาฐิชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับคนที่มีอำนาจไม่ควรลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจ ซึ่งข้อคิดเหล่านี้เราควรนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ศึกษาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

1.2 ศึกษาและตอบคำถามที่เกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน

1.3 เล่าเรื่องและวิเคราะห์ข้อคิดจากทีมีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 พุทธประวัติ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชาดก	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เพราะพระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ และเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ *(ส 1.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ (A)
3. สื่อสารและเผยแผ่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

  1. พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

2. พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม

3. พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ

4. พระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแบบแผนพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ได้รับมอบหมายไปอ่านมา จากนั้นให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ภาพความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

1) เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร

2) ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร

5. ครูสรุปและอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น ศาสนาที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนมีศาสนาอะไรบ้าง ศาสนานั้น ๆ มีความสำคัญต่อประเทศนั้น ๆ อย่างไร จากนั้นซักถามนักเรียนว่า พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

7. ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียน จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม

8. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อหาข้อสรุปและเสริมในส่วนที่นักเรียนขาด

9. ครูให้นักเรียนบันทึกสรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรมลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 3

10. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจชาวพุทธและพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

11. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย จากนั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจชาวพุทธและพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย เพื่อหาข้อสรุปและเสริมในส่วนที่นักเรียนขาด

12. ครูให้นักเรียนบันทึกสรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาเรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจชาวพุทธและพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทยลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นในประเด็นที่ว่า นอกจากศิลปกรรมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสถาปัตยกรรม ด้านประติมากรรม และด้านจิตรกรรมแล้ว ยังมีสิ่งใดอีกบ้างที่มีพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนหาภาพจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา คนละ 1 ภาพ แล้วนำมาสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันว่า ภาพดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องที่เรียนอย่างไร

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง สรุปพุทธประวัติ ปลงอายุสังขาร และปัจฉิมสาวก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา เพื่อเผยแผ่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. ภาพเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ภาพความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีทางพระพุทธศาสนา

3. แบบบันทึกความรู้

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
พุทธประวัติ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้า การศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวช-นียสถาน 4 จะช่วยให้เกิดศรัทธาในพระพุทธศาสนา และสามารถนำพระจริยวัตรของพระพุทธเจ้ามาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ

(ส 1.1 ป. 6/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน 4 ได้อย่างถูกต้อง (K)
2. มีความสนใจอยากศึกษาพุทธประวัติ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติและเล่าพุทธประวัติให้คนอื่นฟังได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธประวัติ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ
  1. สรุปพุทธประวัติ
  2. ปลงอายุสังขาร

3. ปัจฉิมสาวก

4. ปรินิพพาน

5. ถวายพระเพลิง

6. แจกพระบรมสารีริกธาตุ

7. สังเวชนียสถาน 4

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติ

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแบบแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 4

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับพุทธประวัติที่ได้รับมอบหมายไปอ่านมา จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับพุทธประวัติที่ได้เรียนรู้มาแล้ว โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามที่เกี่ยวกับพุทธประวัติที่ครูถาม ใครตอบได้ให้ยกมือขึ้นตอบ คนที่ตอบคำถามถูกมากที่สุดเป็นผู้ชนะ ครูสรุปและกล่าวชมเชยหรือให้รางวัลแก่ผู้ชนะ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูนำภาพพุทธประวัติมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าเป็นภาพพุทธประวัติตอนใด หรืออาจให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพ **จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า หลักมัชฌิมาปฏิปทา (ข้อปฏิบัติทางสายกลาง) ที่พระสิทธัตถะทรงใช้ในการบำเพ็ญเพียรจนได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้ากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และนักเรียนจะนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร**

5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง สรุปพุทธประวัติ ปลงอายุสังขาร และปัจฉิม-สาวก

6. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน ออกมาจับสลากเลือกเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ กลุ่มละ 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

1) สรุปพุทธประวัติ

2) ปลงอายุสังขาร

3) ปัจฉิมสาวก

7. ครูให้แต่ละกลุ่มตั้งประเด็นคำถามจากเรื่อง และถามเพื่อนต่างกลุ่มให้ช่วยกันตอบ โดยครูอาจ

เพิ่มเติมคำถาม เช่น พุทธประวัติคืออะไร การปลงอายุสังขารของพระพุทธเจ้ามีผลเป็นอย่างไร ใครเป็นสาวกองค์สุดท้ายของพระพุทธเจ้า

8. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนแต่ละกลุ่ม และช่วยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือยังไม่เข้าใจ

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรินิพพาน ถวายพระเพลิง แจกพระบรมสารีริกธาตุ และสังเวชนียสถาน 4 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 5

10 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง ปรินิพพาน ถวายพระเพลิง แจกพระ-บรมสารีริกธาตุ และสังเวชนียสถาน 4 โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

11. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรินิพพาน ถวายพระเพลิง แจกพระบรมสารีริกธาตุ และสังเวชนียสถาน 4

12. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน ออกมาจับสลากเลือกเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ กลุ่มละ 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

1) ปรินิพพาน

2) ถวายพระเพลิง

3) แจกพระบรมสารีริกธาตุ

4) สังเวชนียสถาน 4

13. ครูให้แต่ละกลุ่มตั้งประเด็นคำถามจากเรื่อง และถามเพื่อนต่างกลุ่มให้ช่วยกันตอบ โดยครูอาจเพิ่มเติมคำถาม เช่น พระบรมสารีริกธาติคืออะไร ทำไมเมืองต่าง ๆ จึงต้องการพระบรมสารีริกธาตุไปประดิษฐานไว้ในเมืองของตน สังเวชนียสถาน 4 มีความสำคัญต่อชาวพุทธอย่างไร

14. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนแต่ละกลุ่ม และช่วยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือยังไม่เข้าใจ

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าประวัติศาสดาของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา แต่ละกลุ่มสรุปข้อมูล แล้วนำมาเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

18. ครูให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับสังเวชนียสถาน 4 จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สอบถามพระสงฆ์ ผู้รู้ แล้วบันทึกสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

19. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธประวัติ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาดกเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนรวบรวมภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติในบทเรียน แล้วช่วยกันคัดเลือกภาพ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับสังเวชนียสถาน 4 เพื่อเผยแผ่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บัตรคำถามเกี่ยวกับพุทธประวัติ
2. ภาพพุทธประวัติ
3. สลากหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติสำหรับแบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนตั้งคำถาม
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ชาดก

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ชาดก คือ เรื่องราวที่เกี่ยวกับอดีตชาติของพระพุทธเจ้า ก่อนที่พระองค์จะประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย ทีฆีติโกสลชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับการไม่จองเวร และสัพพทาฐิชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับคนที่มีอำนาจไม่ควรลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจ ซึ่งข้อคิดเหล่านี้สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดกได้ (K)
2. เห็นคุณค่าของทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก (A)
3. วิเคราะห์ข้อคิดจากทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก และนำข้อคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ทีฆีติ-โกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ชาดก
  1. ทีฆีติโกสลชาดก
  2. สัพพทาฐิชาดก

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับชาดก

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นความรู้เกี่ยวกับชาดกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 6

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดก ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า กว่าที่พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้นั้น พระองค์ต้องบำเพ็ญเพียรหลายร้อยชาติ เราเรียกเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ ว่า ชาดก จากนั้นเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ชาดกเป็นเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าทรงใช้เทศน์สอนพระภิกษุและพุทธศาสนิกชนทั่วไป ชาดกมีจำนวนหลายร้อยเรื่อง แต่ในชั้นนี้มีสอนแค่ 2 เรื่อง คือ ทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก

6. ครูเล่าเรื่องประกอบภาพเกี่ยวกับทีฆีติโกสลชาดกให้นักเรียนฟัง

7. ครูอาสาสมัครนักเรียน 3 คน ให้ออกมช่วยกันเล่าเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดก ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการทบทวน

8. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า ทีฆีติโกสลชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดก แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาดกเรื่อง สัพพทาฐิชาดก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 7

10. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง สัพพทาฐิชาดก ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

11. ครูเล่าเรื่องประกอบภาพเกี่ยวกับสัพพทาฐิชาดกให้นักเรียนฟัง

12. ครูอาสาสมัครนักเรียน 3 คน ให้ออกมาช่วยกันเล่าเรื่อง สัพพทาฐิชาดก ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อเป็นการทบทวน

13. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า สัพพทาฐิชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร **จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นหรือสำรวจข้อมูลว่า ศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา มีเรื่องราวที่มีลักษณะคล้ายกับชาดกของพระพุทธศาสนาหรือไม่ รวบรวมข้อมูลไว้สำหรับจัดป้ายนิเทศร่วมกันในชั้นเรียน**

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง สัพพทาฐิชาดก แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

15. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ข้อคิดจากชาดก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า การศึกษาทีฆิติโกสลชาดกนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และจะนำข้อคิดนั้นไปประยุกต์ใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างไร

18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาดก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

19. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง ทีฆิติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสังเกตและบันทึกผลการปฏิบัติ

20. ครูให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้และการปฏิบัติตนไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ชาดก โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

22. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

23. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม เรื่อง พระรัตนตรัย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้กลุ่มที่ 1 แสดงนิทานชาดกเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดก และกลุ่มที่ 2 แสดงเรื่อง สัพพทาฐิชาดก ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินผล

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับชาดก เพื่อเผยแพร่ความรู้และคุณธรรมจากชาดกให้คนอื่นได้รู้และนำไปปฏิบัติ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพชาดกเรื่อง ทีฆีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดก
2. ใบงานเรื่อง ข้อคิดจากชาดก
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

พระธรรม

เวลา 11 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/4)*
2. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต *(ส 1.1 ป. 6/5)*
3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด *(ส 1.1 ป. 6/7)*
4. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป *(ส 1.1 ป 6/8)*
5. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี *(ส 1.1 ป. 6/9)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. พระรัตนตรัยเป็นสิ่งเคารพสูงสุดที่ชาวพุทธต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา
2. โอวาท 3 เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้จะทำให้เกิดความสุขและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์
3. พุทธศาสนสุภาษิตเป็นคำสอนสั้น ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดหรือคติสอนใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้
4. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติดได้
5. ศาสนาทุกศาสนาล้วนมีหลักธรรมให้ศาสนิกชนของตนนำไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อความสุขในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข
6. ศาสนพิธีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของศาสนา ซึ่งแต่ละศาสนาจะมีพิธีกรรมที่แตกต่างกัน

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ชาวพุทธควรปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยอย่างไรจึงจะถูกต้องตามหลักศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา
2. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมเรื่อง โอวาท 3 จะเกิดผลเป็นอย่างไร
3. การนำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปประพฤติปฏิบัติตามมีผลดีอย่างไร
4. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติดได้อย่างไร
5. หลักธรรมของศาสนาแต่ละศาสนามีประโยชน์ต่อศาสนิกชนอย่างไร
6. เพราะเหตุใดพิธีกรรมของแต่ละศาสนาจึงมีความแตกต่างกัน

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...**
1. คำสำคัญ ได้แก่ กิจวัตร เวไนยสัตว์ ศีลธรรม ศาสนิกชน 2. พระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสิ่งเคารพสูงสุดที่ชาวพุทธต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา 3. โอวาท 3 เป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 จะทำให้มีความสุขและอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ 4. พุทธศาสนสุภาษิตเป็นข้อความทางพระพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดและคติสอนใจ ได้แก่ สจฺเจน กตฺตึ ปปฺโปติ และยถาวาที ตถาการี 5. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด คือ การปฏิบัติตนตามหลักโอวาท 3 ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตให้บริสุทธิ์ 6. ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา และศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ทุกศาสนาล้วนมีหลักธรรมให้ศาสนิกชนของตนได้ประพฤติปฏิบัติตาม 7. ศาสนพิธีเป็นองค์ประกอบสำคัญของศาสนาแต่ละศาสนา	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และวิธีการแสดงความเคารพพระรัตนตรัยตามหลักศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา 2. อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมเรื่อง โอวาท 3 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมเรื่อง โอวาท 3 4. อธิบายความหมายและปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต 5. ฝึกนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด 6. อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ 7. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรม และการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ศึกษา แสดงความคิดเห็น และบันทึกความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย

1.2 ศึกษาและแสดงความคิดเห็นเรื่อง พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา

1.3 ศึกษาและอภิปรายเรื่อง การปฏิบัติตนตามโอวาท 3

1.4 ศึกษาและยกตัวอย่างการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต

1.5 ศึกษาและอภิปรายเรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด

1.6 ศึกษาและอภิปรายเรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ

1.7 ศึกษาและอภิปรายเรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พุทธศาสนสุภาษิต	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา และการทำความดีของบุคคลในประเทศ	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ชาวพุทธควรให้ความเคารพในพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา รวมทั้งปฏิบัติตนตามหลักธรรมเรื่อง โอวาท 3 ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความสุขและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสมานฉันท์

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/4)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของพระรัตนตรัย และแสดงความเคารพพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง (K, P)

2. อธิบายความหมาย ประเภท และความสำคัญของพุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม ไตรสิกขา และโอวาท 3 ได้ (K)

3. เห็นคุณค่าของพระรัตนตรัย พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม ไตรสิกขา และโอวาท 3 (A)

4. สื่อสารและนำหลักธรรมเรื่อง ไตรสิกขา โอวาท 3 มาปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย และหลักธรรมทางพระพุทธ-ศาสนา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. พระรัตนตรัย
   1) ศรัทธา 4
   2) พุทธกิจ 5
   3) อริยสัจ 4
   4) หลักกรรม
   5) ไตรสิกขา
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
   • โอวาท 3

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพระรัตนตรัยและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

การงานอาชีพฯ ➡ ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระรัตนตรัย และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 8

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. ครูซักถามนักเรียนว่า เราสวดมนต์ไหว้พระเพื่ออะไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
5. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า เราสวดมนต์ไหว้พระเพื่อระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง พระรัตนตรัย ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้นักเรียนดูภาพพระพุทธ ภาพพระธรรม และภาพพระสงฆ์ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพแต่ละภาพ ดังนี้
   1) พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์มีความสำคัญต่อเราอย่างไร
   2) เราควรปฏิบัติตนต่อพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์อย่างไร

7. ครูสังเกตพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน และหลังจากแสดงความคิดเห็นครบทุกประเด็นแล้ว ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกความรู้

8. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพระรัตนตรัยเรื่อง ศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน แต่ละกลุ่มนั่งเป็นรูปวงกลม แล้วสนทนารอบวงเกี่ยวกับ ศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขาโดยครูคอยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

10. ครูแสดงภาพบุคคลที่ได้รับผลตามหลักกรรม คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ให้นักเรียนดู

11. ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อหาคำตอบดังนี้

1) บุคคลในภาพทำกรรมอะไร และมีผลเป็นอย่างไร

2) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลในภาพ

3) นักเรียนเชื่อเรื่อง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วหรือไม่ ถ้าเชื่อ อะไรที่ทำให้นักเรียนเชื่อเช่นนั้น ถ้าไม่เชื่อ เพราะอะไร

12. ครูสรุปผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน จากนั้นอาสาสมัครนักเรียนออกมาเล่าเรื่อง หลักกรรมที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตนเองรู้จัก ให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เพื่อนเล่าให้ฟัง โดยครูคอยให้คำแนะนำที่ถูกต้อง

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระรัตนตรัยเรื่อง ศรัทธา 4 พุทธกิจ 5 อริยสัจ 4 หลักกรรม และไตรสิกขา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง โอวาท 3 (การไม่ทำความชั่ว: เบญจศีล อบายมุข 6 และอกุศลมูล 3) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 9

16. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

17. ครูบอกกับนักเรียนว่าโอวาท 3 เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่พระสงฆ์ 1,250 องค์ ในวันมาฆบูชา ซึ่งมีใจความสำคัญกล่าวถึง การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์

18. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การไม่ทำความชั่ว และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจศีล อบายมุข 6 และอกุศลมูล 3

19. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามคนละ 1 คำถาม ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียนเพื่อถามเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

20. ครูสุ่มคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามให้เพื่อนช่วยกันตอบ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง **จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า หากประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนงดเว้นจากสิ่งที่เป็นอบายมุขมีผลดีอย่างไร**

21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การไม่ทำความชั่ว และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจศีล อบายมุข 6 และอกุลมูล 3 แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 10

22. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การไม่ทำความชั่ว และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจศีล อบายมุข 6 และอกุลมูล 3 จากนั้นนำภาพบุคคลที่ปฏิบัติตนตามโอวาท 3 ให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า

1) บุคคลในภาพกำลังทำอะไร

2) สิ่งที่ทำเป็นความดีหรือความชั่ว

3) นักเรียนเคยทำเหมือนบุคคลในภาพหรือไม่ ถ้าเคยทำ ทำอย่างไร ให้นักเรียนเล่าสิ่งที่ตนเคยทำ และผลที่ได้รับจากสิ่งที่ได้ทำนั้นให้เพื่อนฟัง

23. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การทำความดี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจธรรม กุศลมูล 3 พละ 4 และคารวะ 6

24. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามคนละ 1 คำถาม ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียนเพื่อถามเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

25. ครูสุ่มคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามให้เพื่อนช่วยกันตอบ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง **จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า ถ้าจะให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขควรนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เช่น คารวะ 6 ในพระพุทธศาสนามาเป็นหลักในการปฏิบัติตนอย่างไร สรุปและบันทึกผล**

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การทำความดี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจธรรม กุศลมูล 3 พละ 4 และคารวะ 6 แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 11

27. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การทำความดี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เบญจธรรม กุศลมูล 3 พละ 4 และคารวะ 6

28. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การทำความดี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความกตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ และมงคล 38 (มีวินัย การงานไม่มีโทษ ไม่ประมาทในธรรม)

29. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามคนละ 1 คำถาม ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียนเพื่อถามเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน

30. ครูสุ่มคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามให้เพื่อนช่วยกันตอบ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

31. ครูอธิบายสรุปการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 จากภาพและพฤติกรรมที่นักเรียนเล่า เพื่อเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงผลดีที่เกิดจากการปฏิบัติ **จากนั้นครูให้ความรู้เสริมแก่นักเรียนว่า ปัญจศีลา ไม่ใช่เบญจศีลในพระพุทธศาสนา โดยปัญจศีลา คือ เครื่องมือทางสังคมที่คิดขึ้นโดยประธานาธิบดีซูการ์โน ใน ค.ศ. 1945 เพื่อสร้างเอกภาพในหมู่คนอินโดนีเซียที่สะท้อนหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม 5 ประการ ดังนี้**

1) เชื่อในพระเป็นเจ้าผู้ทรงพลานุภาพเพียงพระองค์เดียว

2) หลักมนุษยธรรมที่มีอารยะและยุติธรรม

3) อินโดนีเซียที่เป็นเอกภาพ

4) ประชาธิปไตยที่นำทางโดยภูมิปัญญาและการมีผู้แทน

5) ความยุติธรรมในสังคมสำหรับชาวอินโดนีเซียทุกคน

32. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

33. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) นอกจากที่กล่าวมานี้ นักเรียนคิดว่าตนเองยังมีตัณหาตามหลักสมุทัยอีกหรือไม่ อย่างไร

2) นักเรียนคิดว่า อบายมุข 6 ในข้อใดเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำมากที่สุด เพราะอะไร

34. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาข้อใดบ้างที่นำมาเป็นคุณลักษณะของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และถ้านำหลักธรรมข้อนั้นมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันจะเกิดผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

35. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

36. ครูสั่งงานเพิ่มเติม เช่น ให้นักเรียนสร้างแผนที่ความคิดเกี่ยวกับโอวาท 3

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

37. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

38. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

39. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิตบทว่า สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูนำนักเรียนไปวัดเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัย สังเกตและบันทึกขั้นตอนการปฏิบัติ แล้วผลัดกันนำเสนอในชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองว่า ในหนึ่งสัปดาห์ได้ทำความดีอะไรบ้าง เขียนบันทึก แล้วผลัดกันนำเสนอในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
3. ภาพบุคคลที่ได้รับผลตามหลักกรรม
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน
6. ภาพบุคคลที่ปฏิบัติตนตามหลักโอวาท 3
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
10. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

_____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

พุทธศาสนสุภาษิต

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

พุทธศาสนสุภาษิตเป็นคำพูดหรือคำสอนสั้น ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดหรือคติสอนใจ สามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ และยถาวาที ตถาการี (ยะถาวาที ตะถาการี): พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/4)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตได้ (K)
2. เห็นคุณค่าของพุทธศาสนสุภาษิต (A)
3. นำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• พุทธศาสนสุภาษิต

1. สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ
2. ยถาวาที ตถาการี (ยะถาวาที ตะถาการี): พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต

ศิลปะ ➡ ทำป้ายพุทธศาสนสุภาษิต

7. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 12

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นซักถามนักเรียนว่า ถ้าต้องการให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญ เราควรปฏิบัติตนอย่างไร

4. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–4 คน เพื่อตอบคำถาม แล้วสรุปให้นักเรียนฟังว่า ถ้าต้องการให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญควรปฏิบัติตนเป็นคนมีสัจจะ หรือพูดอย่างไรทำอย่างนั้น พร้อมกับกล่าวชมเชยนักเรียน และเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำพุทธศาสนสุภาษิต แล้วอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตให้นักเรียนฟัง

6. ครูเขียนพุทธศาสนสุภาษิตบทว่า สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ บนกระดานดำ จากนั้นอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม

7. ครูอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตบทดังกล่าว พร้อมยกตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตนี้ให้นักเรียนฟัง

8. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ แล้วนำส่งครู

9. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างการกระทำของตนเองที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ แล้วบอกว่าตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตอย่างไร ครูกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านพุทธศาสนสุภาษิตบทว่า ยถาวาที ตถาการี (ยะถาวาที ตะถาการี): พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 13

10. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิตบทว่า สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ (สัจเจนะ กิตติง ปัปโปติ): คนได้เกียรติด้วยสัจจะ

11. ครูเขียนพุทธศาสนสุภาษิตบท ยถาวาที ตถาการี (ยะถาวาที ตะถาการี): พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น บนกระดานดำ จากนั้นอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม

12. ครูอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตบทดังกล่าว พร้อมยกตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตนี้ให้นักเรียนฟัง

13. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ แล้วนำส่งครู

14. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างการกระทำของตนเองที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ แล้วบอกว่าตรงกับพุทธศาสนสุภาษิตอย่างไร ครูกล่าวชมเชยนักเรียน

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต **จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนได้หรือไม่ อย่างไร** จากนั้น ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนค้นหาพุทธศาสนสุภาษิตที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานของเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม จากนั้นคัดเลือกพุทธศาสนสุภาษิตที่ชื่นชอบ 1 บท จัดทำแผ่นป้ายพุทธศาสนสุภาษิต พร้อมตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปติดที่ต้นไม้บริเวรโรงเรียนหรือนำไปถวายวัด

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนค้นหาพุทธศาสนสุภาษิตเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต คนละ 5–10 บท แล้วนำเสนอผลในชั้นเรียน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกพุทธศาสนสุภาษิตพร้อมคำแปล จัดทำเป็นป้ายพุทธศาสนสุภาษิต พร้อมตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปติดที่ต้นไม้บริเวณโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บัตรคำพุทธศาสนสุภาษิต

2. แบบบันทึกความรู้

3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา
และการทำความดีของบุคคลในประเทศ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด คือ การปฏิบัติตนตามหลักโอวาท 3 ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตให้บริสุทธิ์ผ่องใส และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับโอวาท 3

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต *(ส 1.1 ป. 6/5)*

2. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด *(ส 1.1 ป. 6/7)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด รวมทั้งบอกวิธีทำความดีต่าง ๆ ได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด (A)
3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมหรือประยุกต์ใช้หลักธรรม เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติดได้อย่างเหมาะสม (P)
4. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลที่ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม		

5. สาระการเรียนรู้

1. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา
   - การปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด
2. การทำความดีของบุคคลในประเทศ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 14

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูซักถามนักเรียนว่า การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาจะเกิดผลดีแก่ผู้ปฏิบัติอย่างไร โดยสุ่มเลือกนักเรียน 3–4 คน ให้ตอบคำถาม แล้วสรุปให้นักเรียนฟังว่า การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทำให้ผู้ปฏิบัติมีความสุขทางใจ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างประสบการณ์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ โดยบอกวิธีปฏิบัติและผลที่เกิดจากการปฏิบัติให้เพื่อน ๆ ฟัง
6. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน แล้วพูดให้กำลังใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักธรรม
7. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาเรื่อง การปฏิบัติตนเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติดและการทำความดีของบุคคลในประเทศ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

8. **ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า มีหลักธรรมข้อใดบ้างที่สอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างประมาณตนตามอัตภาพ และยึดหลักการพึ่งตนเองใน 5 ด้าน กล่าวคือ จิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและเศรษฐกิจ**

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนปฏิบัติตนตั้งมั่นอยู่ในการทำความดีจะเกิดผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติอย่างไร

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาและการทำความดีของบุคคลในประเทศ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูนำนักเรียนไปปฏิบัติธรรมที่วัดเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง

2. ครูให้นักเรียนไปสอบถามพระสงฆ์หรือชาวพุทธที่ปฏิบัติธรรมเกี่ยวกับประสบการณ์และผลดีที่เกิดจากการปฏิบัติธรรม บันทึกผล และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้

2. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7
หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ศาสนาต่าง ๆ ได้แก่ ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ล้วนมีหลักธรรมให้ศาสนิกชนได้นำไปประพฤติปฏิบัติตน เพื่อความสุขในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป *(ส 1.1 ป. 6/8)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือได้ (K)
2. เห็นคุณค่าหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ (A)
3. สื่อสารและนำหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือไปประพฤติปฏิบัติได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ
  1. ศาสนาอิสลาม
  2. คริสต์ศาสนา
  3. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ

การงานอาชีพฯ ➡ ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 15

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้แก่ หลักธรรมของศาสนาอิสลาม หลักธรรมของคริสต์ศาสนา และหลักธรรมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กลุ่มละ 1 ศาสนา

5. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

6. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัย หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้น ครูสรุปความรู้เรื่องหลักธรรมของศาสนาอิสลาม

ชั่วโมงที่ 16

7. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาอิสลาม

8. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัย หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปความรู้เรื่องหลักธรรมของคริสต์ศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า เราเป็นศาสนิกชนของศาสนาอื่นถ้าจะปฏิบัติตนตามหลักบัญญัติ 10 ประการของคริสต์ศาสนาได้หรือไม่ เพราะอะไร

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า หลักธรรมของศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีหลักธรรมข้อใดบ้างที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสามารถนำหลักธรรมนั้น ๆ มาปฏิบัติตนได้หรือไม่ และเมื่อปฏิบัติแล้วจะเกิดผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ก็ได้

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ศาสนาอิสลาม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในหนึ่งสัปดาห์ว่า ได้ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถืออย่างไรบ้าง เขียนบันทึก แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ศาสนพิธีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของศาสนา ซึ่งแต่ละศาสนาจะมีศาสนพิธีที่แตกต่างกัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี *(ส 1.1 ป. 6/9)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธีหรือพิธีกรรมของศาสนาต่าง ๆ ได้ (K)
2. เห็นคุณค่าของศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ (A)
3. สื่อสารและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธีของศาสนาต่าง ๆ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ
  1. พระพุทธศาสนา
  2. ศาสนาอิสลาม
  3. คริสต์ศาสนา

4. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ

การงานอาชีพฯ ➡ ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 17

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยเข้าร่วมปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาที่ตนเองนับถือหรือไม่ ถ้าเคยเข้าร่วมปฏิบัติ ได้ปฏิบัติอย่างไรบ้าง และนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรขณะปฏิบัติพิธีกรรมนั้น

4. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เรื่องที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนความหมายและความสำคัญของศาสนพิธี พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

6. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ เช่น ศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม ศาสนพิธีของคริสต์ศาสนา และศาสนพิธีของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กลุ่มละ 1 ศาสนา

7. ครูให้แต่ละกลุ่มสรุปและบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

8. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัย หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปความรู้เรื่องศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีของศาสนาอิสลาม

ชั่วโมงที่ 18

9. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับศาสนพิธีของพระพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม

10. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 ส่งตัวแทนกลุ่มออกนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัย หรือร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปความรู้เรื่องศาสนพิธีของคริสต์ศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายกลุ่ม

12. ครูอธิบายสรุปเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง **จากนั้นให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ ของประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนว่าได้ปฏิบัติตนกันอย่างไร สรุป บันทึกผล แล้วนำมาเรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน**

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า เพราะอะไรคนชรา คนป่วยจึงได้รับการผ่อนผันไม่ต้องถือศีลอด

14. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เราสามารถนำคุณลักษณะข้อใดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือ ได้บ้าง และประยุกต์ใช้อย่างไร

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนาพิธีของศาสนาต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูสั่งงานเพิ่มเติม ให้นักเรียนเข้าร่วมปฏิบัติศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือร่วมกับคนในชุมชน บันทึกผลการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง ศาสนาพิธีของศาสนาต่าง ๆ ไปฝึกปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิด หรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์ เรื่อง พุทธสาวก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในหนึ่งสัปดาห์ว่า ได้เข้าร่วมปฏิบัติศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือกี่ครั้ง และได้ปฏิบัติอย่างไรบ้าง เขียนบันทึกผล แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน

2. แบบบันทึกความรู้

3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

พระสงฆ์

เวลา 3 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

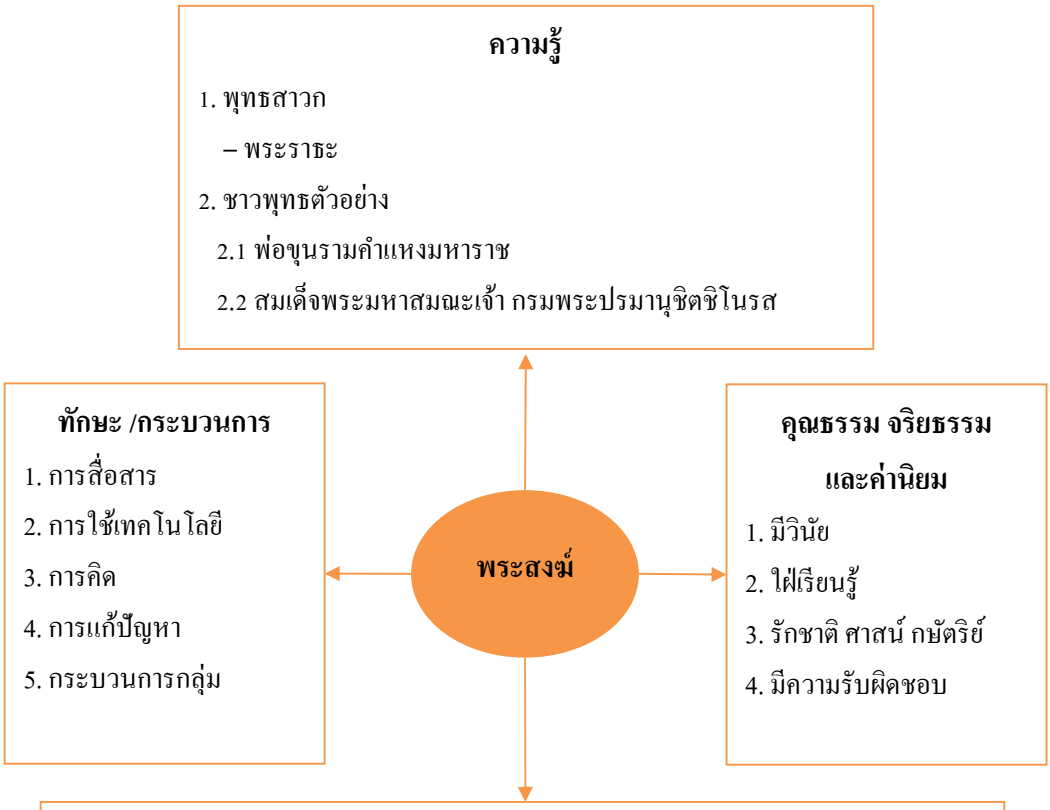

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/3)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า...** การศึกษาประวัติและผลงานของพระราชพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ทำให้เราได้ข้อคิดและแบบอย่างในการดำเนินชีวิต	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน** การศึกษาประวัติและผลงานของพระราชพ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส มีผลดีอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. คำสำคัญ ได้แก่ วรรณะพราหมณ์ ญัตติจตุตถกัมมอุปสัมปทา ทศพิธราชธรรม สมเด็จพระมหาสมณเจ้า อธิบดีสงฆ์ 2. พระราชพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นคนที่ว่านอนสอนง่าย และเป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้มีปฏิภาณยอดเยี่ยมและเข้าใจได้เร็ว 3. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัยผู้ยิ่งใหญ่ ทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่งต่อประเทศไทย และทรงมีคุณธรรมที่ควรยึดถือหลายประการ โดยเฉพาะความกล้าหาญ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย 4. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นสมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ 7 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงมีพระอัจฉริยภาพหลายด้าน โดยเฉพาะด้านวรรณคดี และทรงมีคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตหลายประการ โดยเฉพาะความใฝ่เรียนใฝ่รู้ และความมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. เล่าประวัติโดยย่อของพระราชพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และนำคุณธรรมของพระราชพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต 2. เล่าประวัติโดยย่อของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และนำคุณธรรมของพระองค์มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต 3. เล่าประวัติโดยย่อของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส และนำคุณธรรมของพระองค์มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิวัติ

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพระราชะ

1.2 ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และพระประวัติและพระกรณียกิจของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

1.3 วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9
พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์	**เวลา 3 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

พระราธะเป็นคนที่ว่านอนสอนง่าย และเป็นพุทธสาวกที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้มีปฏิภาณยอดเยี่ยมและเข้าใจได้เร็ว พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงเป็นกษัตริย์แห่งอาณาจักรสุโขทัยผู้ยิ่งใหญ่ ทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่งต่อประเทศไทย และทรงมีคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตหลายประการ โดยเฉพาะความกล้าหาญ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นสมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่ 7 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงมีพระอัจฉริยภาพหลายด้าน โดยเฉพาะด้านวรรณคดี และทรงมีคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตหลายประการ โดยเฉพาะความใฝ่เรียนใฝ่รู้ และความมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย เราควรนำคุณธรรมของบุคคลเหล่านี้มาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีในการดำเนินชีวิต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและผลงานของพระราธะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสได้ (K)

2. วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของพระราธะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสได้ (K, P)

3. ชื่นชมและนำคุณธรรมของพระราธะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธสาวก และชาวพุทธตัวอย่าง 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. พุทธสาวก
   - พระราธะ
2. ชาวพุทธตัวอย่าง
   2.1 พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
   2.2 สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของพระราธะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 19

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

4. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างพุทธสาวกที่เคยได้เรียนรู้มา

5. ครูเขียนชื่อพุทธสาวกนอกเหนือจากที่นักเรียนได้ช่วยกันยกตัวอย่างมา 5 ชื่อ บนกระดานดำ จากนั้นอาสาสมัครนักเรียน 5 คน ให้ออกมาเขียนเครื่องหมาย ✖ บนชื่อของพุทธสาวก

6. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นชมเชยนักเรียนและสรุปให้นักเรียนฟังอีกครั้งถึงความหมายของพุทธสาวก และเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

7. ครูเล่าประวัติของพระราชะให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนเขียนคำถามคนละ 1 คำถาม ใส่กระดาษที่ครูแจกให้ ครูเก็บคำถาม

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน จากนั้นสุ่มจับคำถามของนักเรียนและซักถาม นักเรียนกลุ่มใดตอบได้ให้ยกมือตอบ (คำถามใดซ้ำกันให้ตัดทิ้งไป)

9. ครูกล่าวชมเชยหรือให้รางวัลนักเรียนกลุ่มที่ตอบคำถามได้มากที่สุด

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ว่า พระราชะมีคุณธรรมอะไรบ้างที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตน บันทึกผล แล้วให้ส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

11. ครูสรุปความรู้เรื่อง พระราชะ และให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระราชะ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง พระราชะ ลงในแบบบันทึกความรู้เป็นการบ้าน

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 20

14. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นทบทวนความหมายของชาวพุทธตัวอย่าง และนำภาพหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชบ่งบอกให้เราทราบถึงประวัติศาสตร์สมัยพระองค์ในเรื่องใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

15. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน หรือใช้กลุ่มเดิม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช พร้อมตกแต่งให้สวยงาม แล้วผลัดกันนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

17. ครูชื่นชมผลงานของนักเรียน และร่วมกันสรุปเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 21

19. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นทบทวนความรู้เกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราชให้กับนักเรียน

20. ครูนำภาพสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสให้นักเรียนดู แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

21. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน หรือใช้กลุ่มเดิม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับพระประวัติและพระกรณียกิจของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส พร้อมตกแต่งให้สวยงาม แล้วผลัดกันนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

22. ครูซักถามนักเรียนว่า คุณธรรมของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสนอกจากที่กล่าวมาแล้ว นักเรียนคิดว่า พระองค์ยังมีคุณธรรมอะไรอีกบ้างที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

23. ครูเปรียบเทียบให้นักเรียนฟังว่า การดำเนินชีวิตของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชและสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส มีเรื่องอะไรบ้างที่เป็นลักษณะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูอาจเขียนเป็นแผนที่ความคิดลงบนกระดานดำ ให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

24. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

25. ในขณะปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

26. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) หลักศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราชบ่งบอกให้เราทราบถึงประวัติศาสตร์ในสมัยพระองค์ในเรื่องอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง

2) คุณธรรมของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส นอกจากที่กล่าวมาแล้ว นักเรียนคิดว่าพระองค์ยังมีคุณธรรมอะไรอีกบ้างที่เราสามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

27. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มร่วมกันศึกษาประวัติบุคคลตัวอย่างของศาสนาต่าง ๆ ที่นับถือในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา บันทึกผล แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

28. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

29. ครูแนะนำให้นักเรียนนำคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระราชะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แล้วนำผลการปฏิบัติมารายงานหน้าชั้นเรียนเป็นระยะ ๆ

ขั้นที่ 5 สรุป

30. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง โดยให้นักเรียนสรุปลงในสมุด

31. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

32. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

33. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติ ผลงาน และคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพระราชะ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสว่ามีอะไรบ้าง บันทึกผลและนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียนหรือจัดป้ายนิเทศ

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบทดสอบหลังเรียน
3. ภาพหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
4. ภาพสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
5. ใบงานเรื่อง วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
6. แบบบันทึกความรู้
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
การปฏิบัติตนดี

เวลา 10 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/6)*
2. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม *(ส 1.2 ป. 6/1)*
3. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด *(ส 1.2 ป. 6/2)*
4. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง *(ส 1.2 ป. 6/3)*
5. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ *(ส 1.2 ป. 6/4)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. วัดเป็นสถานที่อยู่ของพระภิกษุสามเณรและ เป็นที่ทำบุญของชาวบ้าน เราเป็นชาวพุทธควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อไปวัด
2. ชาวพุทธที่ดีควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องการถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม และการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา
3. ชาวพุทธที่ดีควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในศาสนพิธีต่าง ๆ
4. การบริหารจิตและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เราควรเลือกให้เหมาะสม

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. ชาวพุทธควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่ออยู่ภายในวัด
2. ควรปฏิบัติตนอย่างไรให้ถูกต้องเหมาะสมต่อพระสงฆ์และพระพุทธศาสนา
3. การปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมในศาสนพิธีมีผลดีอย่างไร
4. ผลดีของการบริหารจิตและการเจริญปัญญาคืออะไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...**
1. คำสำคัญ ได้แก่ พุทธาวาส สังฆาวาส พุทธมามกะ ประเคน งานอวมงคล ผ้าป่า กฐิน บริหารจิต เจริญปัญญา 2. วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธควรมีความรู้เรื่องวัดและควรปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด 3. ชาวพุทธที่ดีควรมีมารยาทชาวพุทธ โดยการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องการถวายของแด่พระสงฆ์และการฟังธรรม นอกจากนี้ควรปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา 4. การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม และการอาราธนาพระปริตร พิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน และพิธีทำบุญงานอวมงคล เป็นศาสนพิธีที่มีระเบียบปฏิบัติและมีขั้นตอนต่างกัน เราเป็นชาว-พุทธควรปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติและขั้นตอนนั้น ๆ 5. การบริหารจิตและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ เราควรฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอด้วยการสวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง การนอนอย่างมีสติ ฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก และฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	1. อธิบายเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัดและวิธีปฏิบัติตนเมื่ออยู่ภายในวัด 2. อธิบายและฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องการถวายของแด่พระสงฆ์ การฟังธรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา 3. ฝึกการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร 4. อธิบายและฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในพิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน และพิธีทำบุญงานอวมงคล 5. อธิบายความหมายและวิธีปฏิบัติตนในการบริหารจิตและการเจริญปัญญา และฝึกปฏิบัติตามวิธีการนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ระดมสมองเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัดและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

1.2 ฝึกปฏิบัติมารยาทชาวพุทธ

1.3 ฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล คำอาราธนาธรรม และคำอาราธนาพระปริตร

1.4 เล่าประสบการณ์การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

1.5 ฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 หน้าที่ชาวพุทธ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มารยาทชาวพุทธ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ศาสนพิธี	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา	เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
หน้าที่ชาวพุทธ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี	เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่อยู่ของพระภิกษุสามเณร และเป็นที่ทำบุญของชาวบ้าน วัดมี 2 ประเภท คือ วัดหลวงหรือพระอารามหลวงและวัดราษฎร์ ภายในวัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาส เมื่ออยู่ภายในวัดชาวพุทธควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมและควรหาโอกาสแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม *(ส 1.2 ป. 6/1)*

2. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ *(ส 1.2 ป. 6/4)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ประเภท และความสำคัญของวัดได้ (K)
2. บอกวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมภายในวัดได้ (K, P)
3. แสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ถูกต้องตามขั้นตอน (P)
4. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องวัดและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่ออยู่ภายในวัด (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• หน้าที่ชาวพุทธ

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด
2. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมภายในวัด
3. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัด และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแบบวิธีการนำเสนอผลงานเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัด และการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 22

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องประชุมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับวัดหลวงหรือพระอารามหลวงและวัดราษฎร์
5. ครูตั้งประเด็นคำถามจากวีดิทัศน์ให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น
   1) นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากการดูวีดิทัศน์
   2) ภายในวัดมีสิ่งก่อสร้างที่สำคัญอะไรบ้าง
   3) วัด 2 แห่งจากวีดิทัศน์แตกต่างกันอย่างไร รู้ได้อย่างไร
6. ครูสรุปความรู้จากวีดิทัศน์ให้นักเรียนฟังว่า จากวีดิทัศน์ได้กล่าวถึงวัด 2 แห่ง คือ วัดหลวงหรือพระอารามหลวงและวัดราษฎร์ สังเกตได้จากสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เช่น โบสถ์ วิหาร กุฏิ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในวัด ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า

   1) วัดเป็นสถานที่อยู่ของพระภิกษุสามเณร เป็นสถานที่ทำบุญหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวพุทธ เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน และเป็นศูนย์รวมของศิลปกรรมชองชุมชน

2) วัดมี 2 ประเภท คือ วัดหลวงหรือพระอารามหลวงและวัดราษฎร์ ภายในวัดแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาส

8. ครูซักถามนักเรียนว่า เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาสแตกต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบและให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ให้แต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด โดยช่วยกันระดมสมองหาวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ในวัด บันทึกผล และส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมเปิดโอกาสให้กลุ่มที่ฟังซักถามและวิจารณ์ผลงานของกลุ่ม

11. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้จากใบงาน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การที่ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาต่าง ๆ ที่ตนนับถือเป็นผลดีอย่างไร สรุปและบันทึกผล

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 23

14. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ที่ได้รับมอบหมายให้อ่านและฝึกปฏิบัติมา

15. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

16. ครูให้นักเรียนร่วมกันฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะและช่วยกันประเมินผล

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

18. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า เขตพุทธาวาสและเขตสังฆาวาสแตกต่างกันอย่างไร

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

21. ครูนำนักเรียนไปทำพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะที่วัดและร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด เช่น ช่วยกันทำความสะอาดวัดตามโอกาสที่เหมาะสม พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกผลการปฏิบัติตนที่วัดในสถานการณ์จริง

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธเรื่อง การถวายของแด่พระสงฆ์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดในโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริงเกี่ยวกับความรู้เรื่องวัดและการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ภายในวัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. วีดิทัศน์เกี่ยวกับวัดหลวงหรือพระอารามหลวงและวัดราษฎร์
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. แบบบันทึกความรู้
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

มารยาทชาวพุทธ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ชาวพุทธที่ดีควรมีมารยาทโดยการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมต่อพระสงฆ์ทั้งในเรื่องการถวายของแด่พระสงฆ์และการปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม รวมทั้งควรปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด *(ส 1.2 ป 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายวิธีการถวายของแด่พระสงฆ์และวิธีปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมได้ (K, P)
2. สนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องพระสงฆ์และวิธีปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์ (A)
3. ปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องมารยาทชาวพุทธ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- มารยาทชาวพุทธ
  1. การถวายของแด่พระสงฆ์
  2. การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม
  3. การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแบบวิธีการนำเสนอผลงานเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 24

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องจริยธรรมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธ จากเรื่อง การถวายของแด่พระสงฆ์ ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง มารยาทชาวพุทธ เพื่อทดสอบความรู้ของนักเรียน

5. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นครูอธิบายพร้อมซักถามนักเรียนถึงมารยาทชาวพุทธในเรื่อง การถวายของแด่พระสงฆ์

6. ครูซักถามนักเรียนว่า หากนักเรียนต้องการจะไปทำบุญที่วัดจะต้องเตรียมอะไรเป็นเครื่องไทยธรรมไปถวายพระสงฆ์ จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและฝึกปฏิบัติในเรื่อง การถวายของแด่พระสงฆ์

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตการฝึกปฏิบัติตนในการถวายของแด่พระสงฆ์ แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นและบันทึกผลการฝึกปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป เพื่อเสนอแนะวิธีปฏิบัติตนตามมารยาทชาว จากนั้นให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 25

10. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธจากเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

11. ครูอธิบายหรือให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

12. ครูให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา โดยครูเขียนตัวอย่างที่ถูกต้องลงบนกระดานดำ

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธเรื่อง การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

14. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า หากนักเรียนต้องการจะไปทำบุญที่วัดจะเตรียมอะไรเป็นเครื่องไทยธรรมไปถวายพระสงฆ์

16. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การที่ศาสนิกชนในประเทศสมาชิกอาเซียนปฏิบัติตนต่อกันตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือมีผลดีอย่างไร สรุปและบันทึกผล

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง มารยาทชาวพุทธ ที่ศึกษาไปฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและปฏิบัติจริงในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

19. ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่ได้ปฏิบัติมารยาทชาวพุทธ พร้อมระบุผลที่ได้รับจากการปฏิบัติดังกล่าว และนำเสนอผลงานด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง มารยาทชาวพุทธ แล้วให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนพิธีเรื่อง การอาราธนา พิธีทอดผ้าป่า และพิธีทอดกฐิน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดใกล้โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันพระหรือวันธรรมสวนะ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ฝึกให้นักเรียนสังเกตการปฏิบัติมารยาทชาวพุทธของผู้ที่มาทำบุญที่วัดในเรื่องต่าง ๆ เช่น การถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนขณะฟังธรรม การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง มารยาทชาวพุทธ
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____
   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

ศาสนพิธี

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ศาสนพิธีในพระพุทธศาสนามีมากมายหลายเรื่อง เราในฐานะที่เป็นชาวพุทธจึงต้องศึกษาศาสนพิธีให้เข้าใจ และปฏิบัติตนต่อศาสนพิธีนั้น ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมตามขั้นตอนต่าง ๆ ศาสนพิธีที่สำคัญ เช่น การอาราธนา พิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน พิธีทำบุญงานอวมงคล การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น ไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส ในวันดังกล่าวได้ถูกต้องเหมาะสมมีประโยชน์หลายประการ เช่น ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ ช่วยรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและของชาติได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง *(ส 1.2 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและปฏิบัติตนในการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรได้ (K, P)
2. มีความสนใจที่จะฝึกคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร (A)
3. ฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตรได้ถูกต้อง (A, P)
4. บอกระเบียบพิธีปฏิบัติตนของพิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน และพิธีทำบุญงานอวมงคลได้ถูกต้อง (K)
5. ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในพิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน และพิธีทำบุญงานอวมงคล (A, P)
6. บอกวิธีปฏิบัติตนและประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (K)
7. เห็นความสำคัญและเข้าร่วมในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ศาสนพิธี 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• ศาสนพิธี

1. การอาราธนา
2. พิธีทอดผ้าป่า
3. พิธีทอดกฐิน
4. พิธีทำบุญงานอวมงคล
5. การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
6. ประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธีและพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับศาสนพิธี

ศิลปะ ➡ วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชาวพุทธทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 26

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องประชุมหรือห้องจริยธรรมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับศาสนพิธีจากเรื่อง การอาราธนา พิธีทอดผ้าป่า และพิธีทอดกฐิน ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับศาสนพิธีในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ศาสนพิธีคืออะไร

2) ศาสนพิธีมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

4. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างศาสนพิธีคนละ 1 พิธี จากนั้นให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับพิธีทำบุญเลี้ยงพระเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ ฉลองครบรอบการก่อตั้งโรงเรียน

5. ครูให้นักเรียนสรุปขั้นตอนต่าง ๆ ของพิธีทำบุญเลี้ยงพระจากวีดิทัศน์ จากนั้นครูสรุปอีกครั้งแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความหมายและขั้นตอนการปฏิบัติของการอาราธนาประเภทต่าง ๆ แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

1) จากวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้ดูคำอาราธนาใดไม่มีในพิธีทำบุญเลี้ยงพระ เพราะอะไร

2) จากวีดิทัศน์ที่นักเรียนได้ดูคำอาราธนาแต่ละอย่างอยู่ในขั้นตอนใดของพิธีทำบุญเลี้ยงพระ

7. ครูอ่านคำอาราธนาศีล คำอาราธนาธรรม และคำอาราธนาพระปริตร ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม

8. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนฝึกกล่าวคำอาราธนาศีล คำอาราธนาธรรม และคำอาราธนาพระปริตร พร้อมทั้งผลัดกันประเมินผลตามแบบประเมิน **จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ว่า หากประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนเห็นคุณค่าของศาสนพิธีและปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือเป็นประโยชน์ต่อศาสนาและประเทศนั้น ๆ อย่างไร สรุปและบันทึกผล**

9. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 6 คู่ ออกมาสาธิตกล่าวคำอาราธนาศีล คำอาราธนาธรรม และคำอาราธนาพระปริตร

10. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมาสาธิตและให้คำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

11. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หรือภาพพิธีทอดผ้าป่าและพิธีทอดกฐิน จากนั้นสรุปเกี่ยวกับระเบียบพิธีและขั้นตอนการปฏิบัติของพิธีทั้ง 2

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนหน้าชั้นเรียน และร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนพิธีเรื่อง พิธีทำบุญงานอวมงคล การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 27

14. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับศาสนพิธีจากเรื่อง พิธีทำบุญงานอวมงคล การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

15. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับศาสนพิธีเรื่อง พิธีทำบุญงานอวมงคล การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และประโยชน์ของการเข้าร่วมศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

16. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา นอกจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้เรียนมาแล้ว เรายังสามารถทำอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นได้อีกบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นให้นักเรียนสำรวจตนเองดูว่า ได้มีโอกาสเข้าร่วมในศาสนพิธีและกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใดบ้าง เขียนเล่าประสบการณ์มา 1 พิธีหรือกิจกรรม พร้อมทั้งระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมศาสนพิธีหรือกิจกรรมดังกล่าว โดยบันทึกข้อมูลลงในใบงานที่ 3 เรื่อง การเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

17. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนหน้าชั้นเรียน และร่วมกันแสดงความคิดเห็น **จากนั้นซักถามนักเรียนว่า เราสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการประกอบศาสนพิธีได้หรือไม่ โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนกระดานดำ ให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด**

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

18. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา นอกจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้เรียนมาแล้ว เรายังสามารถทำสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อีกบ้าง

19. ครูให้นักเรียนเลือกวาดภาพเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชาวพุทธทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 1 ภาพ พร้อมระบายสีให้สวยงาม เสร็จแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนพิธี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

21. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ศาสนพิธี ไปฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและปฏิบัติจริงในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

22. ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่ได้ปฏิบัติศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาดังกล่าว พร้อมระบุผลที่ได้รับจากการปฏิบัติศาสนพิธีหรือพิธีกรรมดังกล่าว

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศาสนพิธี โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา และวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดใกล้โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในโอกาสที่มีพิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน พิธีทำบุญงานอวมงคล เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาในสถานการณ์จริง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. วีดิทัศน์เกี่ยวกับพิธีทำบุญเลี้ยงพระเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น ขึ้นบ้านใหม่ ฉลองครบรอบการก่อตั้งโรงเรียน
2. แบบประเมินผลการฝึกกล่าวคำอาราธนาต่าง ๆ
3. วีดิทัศน์หรือภาพพิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน
4. ใบงานที่ 3 เรื่อง การเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
5. แบบบันทึกความรู้
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13
การบริหารจิตและการเจริญปัญญา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การบริหารจิตและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ความเข้าใจ เราควรฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างสม่ำเสมอด้วยการสวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ฝึกกำหนดความรู้สึก และฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป 6/6)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของการบริหารจิต การเจริญปัญญา สติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้ (K)
2. ระบุวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญาได้ (K)
3. สวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตาได้ (P)
4. ฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาในอิริยาบถต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามขั้นตอน (A, P)
5. มีความสนใจในการฝึกให้มีสติในการยืน การเดิน การนั่ง การนอน และการกำหนดความรู้สึก (A)
6. ฝึกให้มีสติและสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การบริหารจิตและการเจริญปัญญา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การบริหารจิตและการเจริญปัญญา

1. ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา
2. วิธีการปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา
3. การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา
4. การฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ
5. การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก
6. การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญา
ศิลปะ	➡	ร้องเพลงและทำท่าประกอบเพลง ศีรษะ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 28

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องประชุมหรือห้องจริยธรรมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่องความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาและวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นติดแผนภูมิเพลง ศีรษะ บนกระดาน ให้นักเรียนอ่าน 2–3 เที่ยว แล้วร้องเพลงและทำท่าทางประกอบให้นักเรียนดู 1 เที่ยว

4. ครูให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางประกอบคนเดียวเพื่อจับจังหวะก่อน เมื่อจับจังหวะได้และทำท่าทางถูกแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน หันหน้าเข้าหากัน ร้องเพลง พร้อมทำท่าทางประกอบเป็นคู่ เริ่มจากจังหวะช้า ๆ ก่อน 2 เที่ยว และเร่งจังหวะเร็วขึ้นอีกประมาณ 2 เที่ยว

5. ครูชมเชยการแสดงของนักเรียน แล้วสนทนากับนักเรียนถึงการกระทำของนักเรียนที่บางคนสามารถร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลงได้ โดยไม่ผิดพลาด เพราะมีสติและสมาธิ แต่บางคนกาย วาจา ใจ ไม่สัมพันธ์กัน ทำให้ผิดพลาดเพราะไม่มีสติและสมาธิ

6. ครูซักถามนักเรียนว่า ทำอย่างไรจึงจะมีสติและสมาธิในการกระทำต่าง ๆ ให้นักเรียนช่วยกันคิด

7. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า วิธีทำให้มีสติและสมาธิ ก็คือ การหมั่นฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างสม่ำเสมอ แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

8. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่าทั้ง 3 คำมีความสัมพันธ์กัน ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเราต้องมีทั้งสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา จึงจะทำให้การทำกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ผิดพลาด มีความถูกต้อง และไม่เกิดอันตรายใด ๆ แต่การที่เราจะมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญาได้นั้นต้องหมั่นฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา

9. ครูอธิบายเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา และบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู จากนั้นตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องมีสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

2) การบริหารจิตและการเจริญปัญญามีอะไรบ้าง

3) การบริหารจิตและการเจริญปัญญามีประโยชน์อย่างไร

10. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว แล้วให้นักเรียนบันทึกลงลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 29

12. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นสนทนาซักถามหรือให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับการสวดมนต์ไหว้พระและการแผ่เมตตา แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทำไมชาวพุทธจึงต้องสวดมนต์ไหว้พระ

2) การสวดมนต์ไหว้พระมีประโยชน์อย่างไร

13. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา และการฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

14. ครูให้นักเรียนฝึกสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ

15. ครูสังเกตและประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนตามแบบประเมินผลการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา และสรุปความรู้เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา และการฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติให้นักเรียนฟัง

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 30

17. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

18. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก

19. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการกำหนดรู้ความรู้สึก

20. ครูสังเกตและประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักเรียนตามแบบประเมินผลการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา และสรุปความรู้เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึกให้นักเรียนฟัง

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 31

22. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

23. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องฝึกตนเองให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

2) ถ้าเราไม่มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนจะเกิดผลเป็นอย่างไร

3) คนที่สมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนจะเกิดผลดีอย่างไร

24. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนอย่างมีสติ

25. ครูให้นักเรียนฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

26. ครูสังเกตพฤติกรรมในการฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนของนักเรียนตามแบบประเมินผลการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา

27. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า วิธีการปฏิบัติการบริหารจิตและเจริญปัญญานั้น นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนในทางสายกลาง คือ การไม่ยึดปฏิบัติใน 2 ทาง ได้แก่ การทำตนเองให้ลำบากเกินไปและการพัวพันหมกมุ่นอยู่ในกามสุข ซึ่งหลักปฏิบัติตนดังกล่าวนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงนำมาใช้ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอนเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

28. ขณะให้ทำกิจกรรมดังกล่าว ครูสังเกตพฤติกรรมในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนของนักเรียน ลงในแบบประเมินพฤติกรรมในด้านการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

29. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) ทำไมผู้ที่มีสติสัมปชัญญะในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่ไม่ประมาทในตนเอง มีความปลอดภัยและไม่ประสบกับอุบัติเหตุต่าง ๆ

2) การฝึกตนเองให้มีสติในการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

3) การฝึกการกำหนดความรู้สึกอายตนะ 6 ได้แก่ ฝึกการเห็น ฝึกการได้ยิน ฝึกการได้กลิ่น ฝึกการลิ้มรส ฝึกการสัมผัส และฝึกการรับรู้อารมณ์ มีประโยชน์อย่างไร

30. ครูให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาของศาสนาต่าง ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา และบันทึกข้อมูล แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

31. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

32. ครูแนะนำให้นักเรียนฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน พร้อมทั้งเขียนบันทึกผลที่ได้รับจากการฝึกดังกล่าว เพื่อนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

33. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การบริหารจิตและการเจริญปัญญา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

34. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

35. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

36. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของค์กรเรื่อง ปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัด การเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดใกล้โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันพระ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาจากพระสงฆ์โดยตรง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิเพลง ศีรษะ

2. วีดิทัศน์เกี่ยวกับการสวดมนต์ไหว้พระ การแผ่เมตตา การฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ การฝึกกำหนดรู้ความรู้สึก และการฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

3. แบบบันทึกความรู้

4. แบบประเมินพฤติกรรมในด้านการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนของนักเรียน

5. แบบประเมินผลการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา

6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
การปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เวลา 5 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

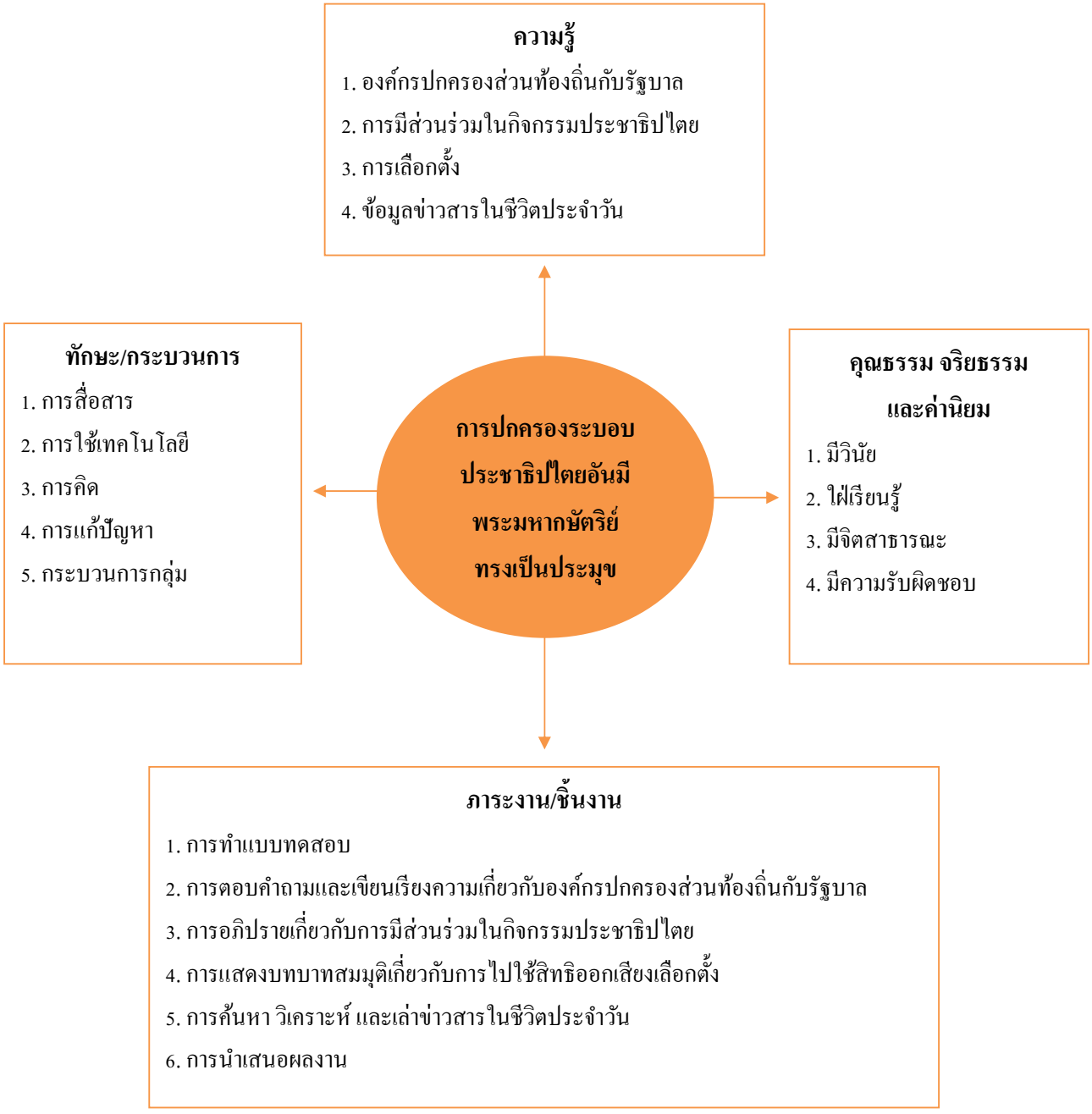

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม *(ส 2.1 ป. 6/5)*
2. เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล *(ส 2.2 ป. 6/1)*
3. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ *(ส 2.2 ป. 6/2)*
4. อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย *(ส 2.2 ป. 6/3)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า...**	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน**
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่างก็มีบทบาทหน้าที่เป็นของตนเอง 2. การปกครองระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้ทุกขั้นตอน 3. การเลือกตั้งเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นวิธีการที่แสดงออกถึงการใช้อำนาจของประชาชน ดังนั้นทุกคนจึงต้องมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง 4. ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อคนในสังคมอย่างยิ่ง ซึ่งทุกคนจะต้องเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมและมีประโยชน์กับตน	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลมีบทบาทหน้าที่อย่างไร 2. สมาชิกในชุมชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง 3. การออกเสียงเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างไร 4. ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์ต่อเราอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...**	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...**
1. คำสำคัญ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐบาล 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่างก็มีบทบาทหน้าที่เฉพาะของตนเอง โดยองค์กร	1. อภิปรายและเขียนเรียงความเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล 2. อภิปรายวิธีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย 3. อธิบายบทบาทของประชาชนในการเลือกตั้ง

ปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเองเป็นสำคัญ ส่วนรัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องที่เป็นความสำคัญของประเทศและเกี่ยวข้องกับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ 3. ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้ในทุกขั้นตอน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เช่น การใช้สิทธิและเสรีภาพตามกฎหมาย การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การใช้สิทธิเลือกตั้ง 4. การเลือกตั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตัวแทนของตนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่บริหารและปกครองประเทศ มีหลักการสำคัญ ได้แก่ การมีอิสระในการเลือกตั้ง การเลือกตั้งตามกำหนดเวลา การเลือกตั้งโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม การเลือกตั้งโดยเสมอภาค การเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง และการลงคะแนนโดยสะดวก ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งได้หลายวิธี ได้แก่ การออกกฎหมาย ระเบียบ และกติกาการเลือกตั้ง การสอดส่องดูแลการเลือกตั้ง การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การติดตามความเคลื่อนไหวของนักการเมืองและพรรคการเมือง และการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 5. การอยู่ร่วมกันในสังคมจำเป็นต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากจะได้รับประโยชน์หลายประการ เช่น เป็นคนทันเหตุการณ์ ช่วยให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยพัฒนา ช่วยส่งเสริมและพัฒนาประเทศ โดยเราจะต้องเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม เชื่อถือได้ ทันสมัย ถูกต้องเที่ยงตรง และมีความสมบูรณ์ครบถ้วน เพื่อให้การรับข้อมูลข่าวสารเกิดประโยชน์มากที่สุด	4. ค้นหา วิเคราะห์ และเล่าข่าวสารในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ตอบคำถามและเขียนเรียงความเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล

1.2 อภิปรายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

1.3 แสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

1.4 ค้นหา วิเคราะห์ และเล่าข่าวสารในชีวิตประจำวัน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1) การทดสอบ

2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การเลือกตั้ง	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลเป็นหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่ปกครองและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ปกครองและจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นตน ส่วนรัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารและปกครองประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนทั้งประเทศ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล *(ส 2.2 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลได้ (K)
2. เห็นความจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลจะต้องมีอำนาจหน้าที่เป็นของตนเอง (A)
3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล

1. บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล

ศิลปะ ➡ ออกแบบแผนที่ความคิดและทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 32

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสร้างสะพานหรือสวนสาธารณะเพื่อให้บริการแก่ประชาชน แล้วซักถามนักเรียนว่า จากภาพนักเรียนคิดว่ากิจกรรมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูอธิบายเกี่ยวกับความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้
   1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึงอะไร
   2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง
   3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชนของนักเรียนปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนได้ครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร
7. ครูให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบลงในกระดาษ แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ จากนั้นนำผลงานติดบอร์ดไว้ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 33

8. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว

9. ครูอธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) รัฐบาลคืออะไร

2) บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลมีอะไรบ้าง

3) บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหมือนหรือแตกต่างจากบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลอย่างไร

10. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามแล้ว ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

11. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล แล้วสุ่มเลือกนักเรียน 3 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

12. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอผลงานครบทั้ง 3 คนแล้ว ครูสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

13. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนมีการปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับไทย โดยแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ บารังไก เทศบาลหรือเมือง และจังหวัด โครงสร้างการปกครองท้องถิ่นของฟิลิปปินส์ในระดับต่าง ๆ ประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร สำหรับฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาท้องถิ่นและคณะที่ปรึกษาในระดับต่าง ๆ ส่วนฝ่ายบริหาร ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี หรือประธานบารังไก จากนั้นครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นของฟิลิปปินส์เหมือนหรือแตกต่างกับการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยอย่างไรบ้าง

14. หลังจากที่นักเรียนวิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่อประชาชน

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยคืออะไร และสามารถทำได้อย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาล จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสร้างสะพานหรือสวนสาธารณะเพื่อให้บริการแก่ประชาชน
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

_____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

กิจกรรมประชาธิปไตยเป็นกิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเท่าเทียมกัน เช่น การใช้สิทธิและเสรีภาพ การปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การร่วมเสนอกฎหมาย การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ *(ส 2.2 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย (A)
3. เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การมีจิตสาธารณะ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

ศิลปะ ➡ ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 34

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพประชาชนไปเสียภาษีอากร แล้วซักถามนักเรียนว่า กิจกรรมในภาพนี้นักเรียนเคยเห็นหรือไม่ ทำกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 3 คน ให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

5. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่อง ในฐานะที่นักเรียนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยอย่างไร โดยครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5–7 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายว่า เราจะนำหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างไร พร้อมทั้งสรุปผลลงในสมุด

7. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบแล้ว ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเมื่อนำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุป พร้อมทั้งกล่าวชมเชยนักเรียน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า ในฐานะคนไทย เรามีสิทธิและเสรีภาพอะไรบ้าง

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า การเลือกตั้งคืออะไร มีหลักการอย่างไร และประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งได้อย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย แล้วนำผลมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพประชาชนไปเสียภาษีอากร
2. แบบบันทึกผลการอภิปราย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16
การเลือกตั้ง

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงถึงการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ การมีอิสระในการเลือกตั้ง การเลือกตั้งตามกำหนดเวลา การเลือกตั้งโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม เสมอภาคเท่าเทียมกัน และลงคะแนนได้โดยสะดวก

ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งได้ทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การเสนอกฎหมายเลือกตั้ง สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ติดตามความเคลื่อนไหวของนักการเมืองและพรรคการเมือง และใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย *(ส 2.2 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักการของการเลือกตั้งและบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ (K)

2. เห็นความสำคัญของการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย (A)

3. เข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการเลือกตั้ง 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การเลือกตั้ง

1. หลักการของการเลือกตั้ง
2. การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งของประชาชน

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติและทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 35

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพการเลือกตั้ง แล้วซักถามนักเรียนว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูอธิบายแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นข้อมูลมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

5. ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หลังจากที่แสดงบทบาทสมมุติแล้ว ครูสรุปความรู้ให้นักเรียนฟัง

6. ครูให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แล้วให้เพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

7. ครูสรุปความรู้ให้นักเรียนฟัง โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5–7 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศสมาชิกอาเซียน สรุปผล แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. หลังจากที่นำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผล โดยให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า หากเราทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งผิด จะสามารถฉีกบัตรเลือกตั้งนั้นทิ้งได้หรือไม่ เพราะอะไร

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนเขียนคำขวัญเชิญชวนให้คนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง แล้วนำไปเผยแพร่ในชุมชน

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเลือกตั้ง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นั่งติดกันหาข่าวสารในชีวิตประจำวันจากหนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต 1 เรื่อง เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่าเราจะเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสมได้อย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเชิญชวนคนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการเลือกตั้ง
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17
ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เราทุกคนจำเป็นต้องติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้รู้ความเป็นไปของสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ คือ ทำให้เป็นคนทันเหตุการณ์ ช่วยให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยพัฒนา และช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศ โดยจะต้องเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม เชื่อถือได้ ทันสมัย ถูกต้อง และสมบูรณ์

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม *(ส 2.1 ป. 6/5)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้ (K)
2. เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (A)
3. เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน

1. ประโยชน์ของการติดตามข้อมูลข่าวสาร
2. การเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน

ศิลปะ ➡ ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 36

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูอ่านข่าวประจำวันให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว จากนั้นครูอธิบายแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 3 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเรื่อง ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน

5. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่นำข่าวที่ครูมอบหมายให้ไปค้นหามาในครั้งที่แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนว่าข่าวที่ค้นหามาเป็นเรื่องอะไร มีสาระสำคัญอะไรบ้าง ข่าวดังกล่าวมีประโยชน์อย่างไรบ้าง และการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมทำได้อย่างไร

6. หลังจากที่นักเรียนออกมาเล่าครบทุกคู่แล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

7. ครูอธิบายว่า ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์อาเซียน (ASEAN TV) ขึ้น เพื่อเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่ประชาชน ซึ่งประเทศไทยมีส่วนสำคัญในการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์นี้ จากนั้นให้นักเรียนอภิปรายว่า เราจะติดตามข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์อาเซียนในเรื่องอะไรได้บ้าง

8. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปความรู้ที่ได้รับจากการอภิปราย แล้วให้นักเรียนบันทึกผลลงในสมุด

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า นักเรียนคิดว่าปัจจุบันวัยรุ่นส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อประเภทใดมากที่สุด เพราะอะไร

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

13. ครูให้นักเรียนติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน สรุป แล้วนำมาจัดทำเป็นสมุดข่าวอาเซียน

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวมีอะไรบ้าง และมีสาระสำคัญอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ข่าวประจำวัน
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6
กฎหมายในชีวิตประจำวัน

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

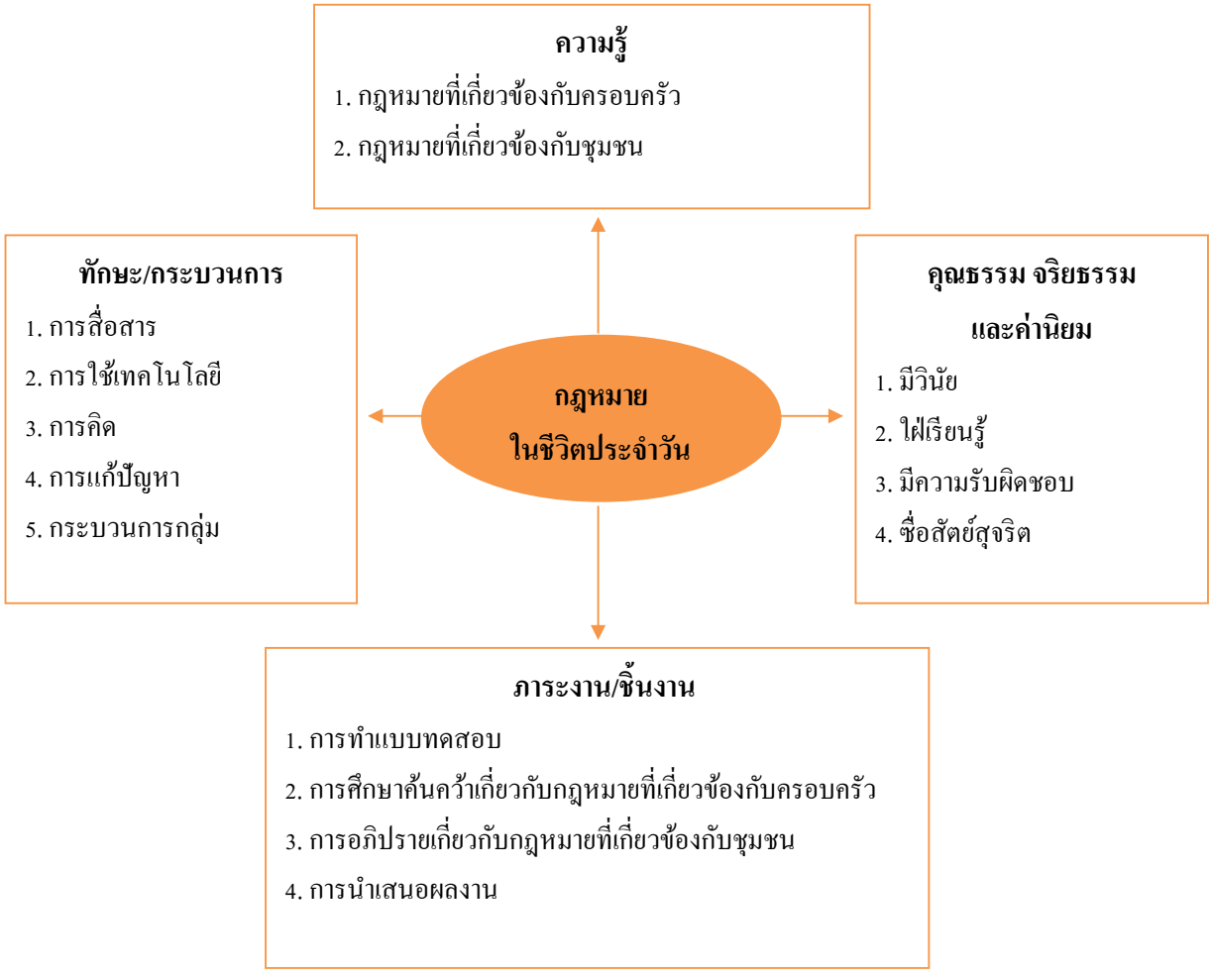

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

• ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า ...** • กิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของเราล้วนเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ดังนั้น เราจึงต้องรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน** 1. นักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างไร 2. เพราะอะไรเราจึงต้อปฏิบัติตามกฎหมาย
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. คำสำคัญ ได้แก่ กฎหมาย สูติบัตร ทางเท้า กัญชา 2. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 เป็นกฎหมายว่าด้วยข้อมูลทะเบียนราษฎร มีสาระสำคัญ เช่น ทะเบียนบ้าน การเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมีโทษตามที่กำหนดไว้ 3. เมื่อเราอยู่ในชุมชนจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น กฎหมายจราจร กฎหมายยาเสพติดให้โทษ ข้อบัญญัติท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ย่อมได้รับโทษตามกฎหมาย	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. ศึกษาค้นคว้าและนำเสนอผลงานเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว 2. ปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างถูกต้อง 3. อภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

1.2 อภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวที่เราควรรู้ คือ กฎหมายทะเบียนราษฎร เป็นกฎหมายว่าด้วยเรื่องของข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร เช่น ทะเบียนบ้าน การเกิด การตาย การย้ายที่อยู่

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัว (A)
3. ปฏิบัติตามกฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

ศิลปะ ➡ ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 37

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูภาพทะเบียนบ้านในยุคต่าง ๆ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

4. ครูซักถามนักเรียนว่า ภาพนี้เป็นภาพอะไร มีความสำคัญและมีประโยชน์กับนักเรียนอย่างไร ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3 คน ให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ซึ่งได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

6. ครูอธิบายเรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว ให้นักเรียนฟัง

7. ครูสนทนาซักถามว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวมีอะไรบ้าง แต่ละอย่างมีความเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

8. เมื่อนักเรียนช่วยกันตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบ จากนั้นครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

ชั่วโมงที่ 38

9. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว

10. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวมีอะไรบ้าง

11. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาตอบคำถาม ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมาตอบคำถาม

12. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม และมอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมดังนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนบ้าน

กลุ่มที่ 2 ศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการเกิด

กลุ่มที่ 3 ศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการตาย

กลุ่มที่ 4 ศึกษาค้นคว้ากฎหมายเกี่ยวกับการย้ายที่อยู่

โดยให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 39

13. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว

14. ครูซักถามนักเรียนว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวมีความสำคัญต่อเราอย่างไร

15. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป

16. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวที่ศึกษาค้นคว้ามาในครั้งที่แล้วหน้าชั้นเรียน

17. หลังจากที่นำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุป พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสูติบัตรของประเทศสมาชิกอาเซียนว่าเหมือนหรือแตกต่างกับของไทยอย่างไร สรุป แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

19. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

20. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

21. หลังจากที่นักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว ครูสุ่มเลือกนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อนักเรียนนำเสนอเสร็จแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงาน

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

23. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

24. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นวิธีปฏิบัติในการแจ้งย้ายที่อยู่ โดยจัดทำเป็นป้ายนิเทศพร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

2. ครูเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทะเบียนราษฎรมาบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพทะเบียนบ้านในยุคต่าง ๆ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน	เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันในชุมชน ทุกคนจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น กฎหมายจราจร กฎหมายยาเสพติดให้โทษ ข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และคนในชุมชนได้ **(K)**

2. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และคนในชุมชน **(A)**

3. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และคนในชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม **(P)**

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การรักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

1. กฎหมายจราจร
2. กฎหมายยาเสพติดให้โทษ
3. ข้อบัญญัติท้องถิ่น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

การงานอาชีพฯ ➡ ออกแผนที่ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 40

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูอ่านข่าวการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้นักเรียนฟัง
3. ครูอธิบายว่า การกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ จากนั้นสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูอธิบายเรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนให้นักเรียนฟัง
6. ครูซักถามนักเรียนว่า หากคนในชุมชนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแล้ว ชุมชนนั้นจะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนตอบ แล้วครูเขียนคำตอบลงบนกระดานดำ
7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบ แล้วครูให้นักเรียนนำคำตอบที่ได้สรุปเป็นแผนที่ความคิดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม
8. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเรื่องต่อไปนี้ กลุ่มละ 1 เรื่อง

กลุ่มที่ 1 กฎหมายจราจร

กลุ่มที่ 2 กฎหมายยาเสพติดให้โทษ

กลุ่มที่ 3 ข้อบัญญัติท้องถิ่น

โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

9. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 1 ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

10. หลังจากที่กลุ่มที่ 1 นำเสนอผลการอภิปรายแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

11. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มใหม่ออกเป็น 10 กลุ่ม มอบหมายให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายจราจร เช่น สัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจร การขับขี่รถในทางสาธารณะ ของประเทศสมาชิกอาเซียน กลุ่มละ 1 ประเทศ สรุปเป็นรายงาน แล้วนำส่งครู

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปเนื้อหาเรื่อง กฎหมายยาเสพติดให้โทษ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 41

13. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง กฎหมายยาเสพติดให้โทษ ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปเนื้อหามาในประเด็นต่าง ๆ

14. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 2 ส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายที่ได้อภิปรายไปแล้วหน้าชั้นเรียน

15. หลังจากที่กลุ่มที่ 2 นำเสนอผลการอภิปรายแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

16. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดในสังคมไทย แล้วนำส่งครู

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติท้องถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 42

18. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

19. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่ 3 ส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายที่ได้อภิปรายไปแล้วหน้าชั้นเรียน

20. หลังจากที่กลุ่มที่ 3 นำเสนอผลการอภิปรายแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

21. ครูอธิบายว่า หากเราไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เราจะถูกลงโทษตามที่กำหนดไว้ ทำให้คนไม่ทำผิดกฎหมาย เพราะรู้ว่าเมื่อทำผิดกฎหมาย ตนเองจะต้องถูกลงโทษ จากนั้นซักถามนักเรียนว่า กรณีนี้สอดคล้องกับหลักการใดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะอะไร

22. **ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยหลังจากที่นักเรียนตอบเสร็จแล้ว ครูเฉลยว่า กรณีนี้ตรงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในข้อมีเหตุผล เนื่องจากมีเหตุผล คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ ดังนั้น การไม่ทำผิดกฎหมายเพราะรู้ว่าเมื่อทำผิดกฎหมายตนเองจะต้องถูกลงโทษเป็นการคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการทำผิดกฎหมาย จึงเป็นหลักการพิจารณาอย่างมีเหตุผล**

23. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

24. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

25. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

26. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

27. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมาบอกวิธีการนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในชุมชน แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

29. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

30. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

31. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย เรื่อง วัฒนธรรม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สำรวจสถิติการกระทำผิดกฎหมายจราจรจากสถานีตำรวจในท้องถิ่น สรุปข้อมูล แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ข่าวการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบบันทึกผลการอภิปราย
5. ใบงานที่ 2 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7
วัฒนธรรมในสังคมไทย

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

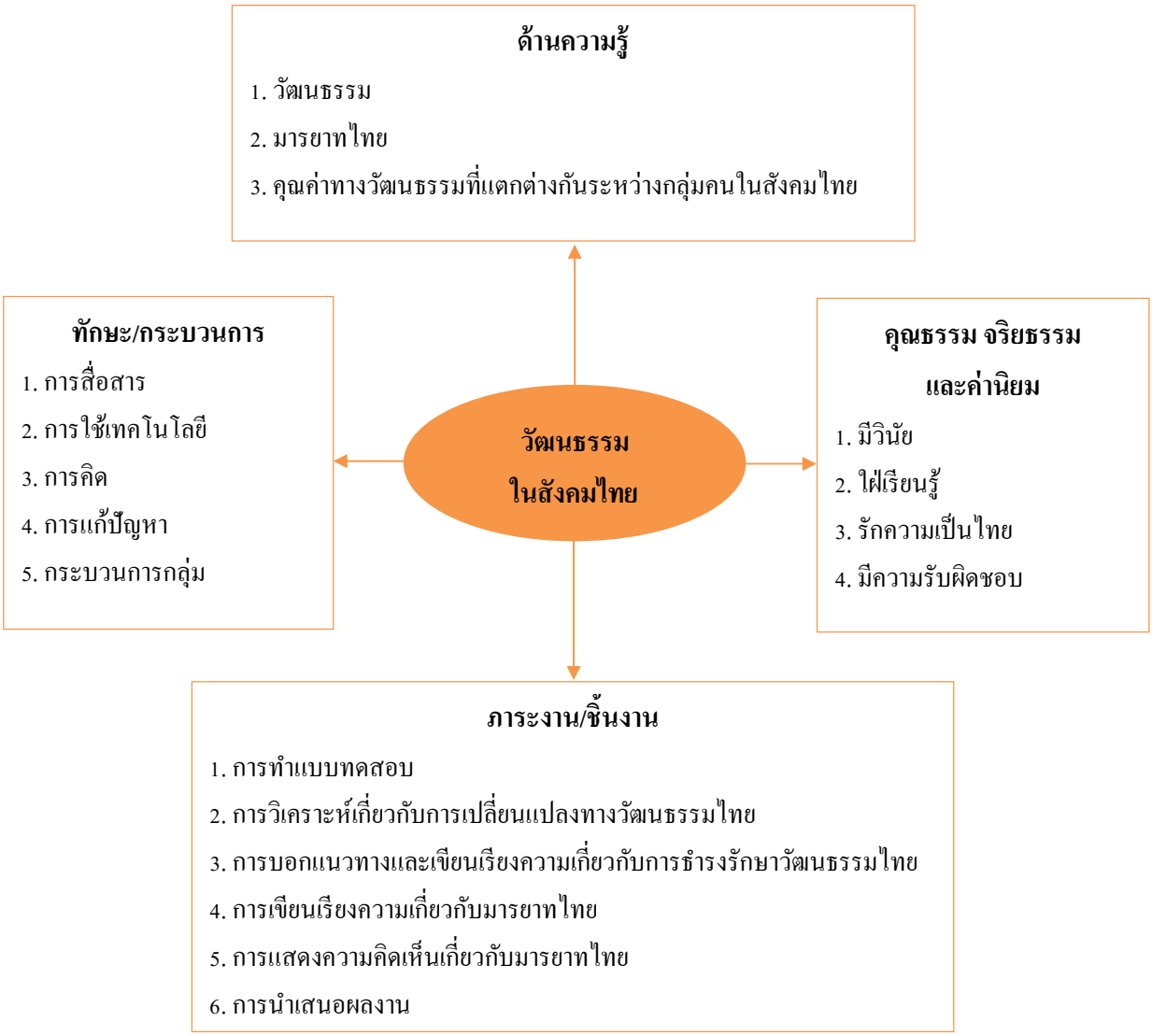

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม (ส 2.1 ป. 6/2)
2. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมกาลเทศะ (ส 2.1 ป. 6/3)
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย (ส 2.1 ป. 6/4)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลง เราคนไทยจึงต้องช่วยธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป
2. มารยาทไทย คือ กิริยาวาจาที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยถูกกาลเทศะของคนในสังคมไทย นอกจากจะเป็นคุณสมบัติประจำตัวแล้วยังถือได้ว่าเป็นมารยาทของสังคมที่คนไทยได้ปฏิบัติกันมา
3. สังคมไทยโดยทั่วไปนอกจากจะมีคนไทยแล้วยังมีคนเชื้อชาติอื่นที่เข้ามาอยู่อาศัยพร้อมกับนำวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเองมาผสมผสานเข้ากับสังคมทั่วทุกภาคของไทย ทำให้สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. วัฒนธรรมคืออะไร แบ่งเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง และวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง
2. เพราะอะไรเราจึงต้องปฏิบัติตามมารยาทไทย
3. การที่ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างกลุ่มคนมีคุณค่าต่อสังคมอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ ค่านิยม อนุรักษ์ กาลเทศะ ละหมาด
2. วัฒนธรรมเป็นลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของมนุษย์ เป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ของสังคม มี 2 ประเภท คือวัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. ตอบคำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทย
2. เขียนเรียงความการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
3. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทไทย
4. สืบค้นข้อมูลคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน</td></tr>
</table>

3. วัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปเพราะมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสูงและมีการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามา ดังนั้น เราคนไทยจึงต้องช่วยกันธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ด้วยการปลูกจิตสำนึก การฟื้นฟู การพัฒนา และการถ่ายทอด 4. มารยาทไทยเป็นมารยาทของสังคมไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เราควรแสดงออกถึงมารยาทไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของและการส่งของ การรับประทานอาหาร การทักทาย การสนทนา และการใช้คำพูด 5. สังคมไทยนอกจากจะมีคนไทยแล้วยังมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ อีก ทำให้สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ก่อให้เกิดคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยหลายประการ เช่น ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้คนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ ช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตเป็นเอกลักษณ์และสร้างความภาคภูมิใจแก่คนในสังคมไทย	ระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 วิเคราะห์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทย 1.2 บอกแนวทางและเขียนเรียงความเกี่ยวกับการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย 1.3 เขียนเรียงความเกี่ยวกับมารยาทไทย 1.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทไทย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20	วัฒนธรรมไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21	มารยาทไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22	คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20
วัฒนธรรมไทย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

วัฒนธรรม คือ ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของมนุษย์ มี 2 ประเภท คือ วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้วัฒนธรรมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง เราจะต้องช่วยกันธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม

(ส 2.1 ป. 6/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทยได้ (K)
2. รู้คุณค่าของวัฒนธรรมไทยและช่วยกันธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ต่อไป (A)
3. สื่อสารและบอกเล่าถึงแนวทางในการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย 3. ตรวจกิจกรรม/ผลงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วัฒนธรรม

1. ความหมายและความสำคัญของวัฒนธรรม

2. ประเภทของวัฒนธรรม

3. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทย

4. การธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

ศิลปะ ➡ วาดภาพระบายสีและออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

ภาษาต่างประเทศ ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 43

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) วีดิทัศน์หรือภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2) วีดิทัศน์หรือภาพดังกล่าวให้ความรู้อะไรแก่เราบ้าง

3) วัฒนธรรมจากวีดิทัศน์หรือภาพได้แก่อะไรบ้าง

4. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างวัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุเพิ่มเติมจากวีดิทัศน์ หรือภาพ จากนั้นครูสรุปความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง วัฒนธรรม ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูอธิบายความหมาย ความสำคัญ และประเภทของวัฒนธรรม พร้อมทั้งบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่า วัฒนธรรมและวัฒนธรรมไทย ให้นักเรียนทราบ พร้อมทั้งซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

7. ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าในท้องถิ่นของเรามีอะไรบ้างที่เป็นวัฒนธรรมทางวัตถุ และมีอะไรบ้างที่เป็นวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุหรือวัฒนธรรมทางจิตใจ

8. หลังจากที่นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์จบแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

ชั่วโมงที่ 44

9. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว

10. ครูอธิบายเกี่ยวกับเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไทย แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

11. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า ปัจจุบันวัฒนธรรมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เพราะอะไรจึงเปลี่ยนแปลงไป โดยให้นักเรียนบันทึกผลลงในกระดาษ

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

13. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูเฉลยคำตอบ และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกสรุปลงในสมุด

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า เราจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมได้อย่างไร

15. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 10 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการแต่งกายในอดีตและปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ สรุป แล้วส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

17. หลังจากที่นำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูอธิบายสรุปให้นักเรียนฟัง

18. ครูอธิบายเกี่ยวกับการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

19. ครูให้นักเรียนบอกวิธีการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยที่ตนเองทำได้ จากนั้นสุ่มนักเรียนให้ออกมาอธิบายให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

20. เมื่อนักเรียนบอกแนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทยที่ตนเองทำได้เสร็จแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

21. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความ 1 เรื่องที่เกี่ยวกับการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ความยาวของเรียงความประมาณ 1 หน้ากระดาษ

22. ครูคัดเลือกเรียงความ 2–3 ฉบับนำมาประกอบการสรุปเรื่อง การธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย และกล่าวชมเชยนักเรียน

23. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

24. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า ระหว่างการสร้างบ้านด้วยไม้แบบไทยกับการสร้างบ้านโดยการก่ออิฐถือปูนแบบตะวันตก แบบใดเหมาะสมกับสังคมไทยมากที่สุด เพราะอะไร

25. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย 1 ภาพ พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพ

26. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

27. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

28. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมายกตัวอย่างการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

29. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

30. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับมารยาทไทย พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่ามารยาทไทยคืออะไรและมีความสำคัญอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย บันทึกผล และนำผลการศึกษามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง ที่อยู่อาศัยของคนไทยในอดีตและปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูลจากคู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. วีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

มารยาทไทย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

มารยาทไทย คือ กิริยาวาจาที่สุภาพเรียบร้อยและถูกกาลเทศะของคนในสังคมไทย มารยาทไทยเป็นมารยาททางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของและส่งของ การรับประทานอาหาร การทักทาย การสนทนา และการใช้คำพูด

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ *(ส 2.1 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายมารยาทไทยในเรื่องต่าง ๆ ได้ถูกต้อง (K)
2. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามมารยาทไทย (A)
3. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องมารยาทไทย 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- มารยาทไทย
  1. ความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย
  2. มารยาทไทยและมารยาทสังคม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับมารยาทไทย
ศิลปะ	➡	วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับมารยาทไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับมารยาทไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 45

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับมารยาทไทย จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) วีดิทัศน์หรือภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2) วีดิทัศน์หรือภาพดังกล่าวให้ความรู้อะไรแก่เราบ้าง

3) การปฏิบัติตามมารยาทไทยจากวีดิทัศน์หรือภาพได้แก่อะไรบ้าง

3. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างมารยาทไทยเพิ่มเติมจากวีดิทัศน์หรือภาพ จากนั้นครูสรุปความรู้เกี่ยวกับมารยาทไทยแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทไทยที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นข้อมูลมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

5. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของมารยาทไทย พร้อมทั้งบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่ามารยาทไทยให้นักเรียนทราบ

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันเสนอความหมายของมารยาทไทยตามความเข้าใจของตนเอง แล้วร่วมกันสรุปเป็นความหมายของมารยาทไทยที่ทุกคนเห็นด้วยมากที่สุด

7. ครูสรุป แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เรื่อง ความสำคัญของมารยาทไทย

8. หลังจากที่นักเรียนเขียนเรียงความเสร็จแล้ว ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมารยาทไทยและมารยาทสังคม พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า มารยาทไทยและมารยาทสังคมที่สำคัญมีอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 46

11. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 2–3 คน ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทไทยและมารยาทสังคมที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทไทยและมารยาทสังคมในประเด็นต่อไปนี้

1) การไหว้พ่อแม่และครูอาจารย์ควรปฏิบัติอย่างไร

2) การยืนต่อหน้าผู้ใหญ่ควรยืนอย่างไร

3) เมื่อเดินกับผู้ใหญ่ควรเดินอย่างไร

4) มารยาทในการรับประทานอาหารมีอะไรบ้าง

5) การนั่งและนอนร่วมกับผู้อื่นควรแสดงมารยาทอย่างไรบ้าง

6) การพูดกับพระสงฆ์และผู้ใหญ่ใช้คำพูดต่างกันอย่างไร

13. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการแสดงความคิดเห็นให้เพื่อน ๆ ฟัง และช่วยกันวิจารณ์ผลงาน

14. เมื่อนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน พร้อมทั้งสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

15. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลการทักทายของประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้นนำมาฝึกใช้ทักทายกันในชั้นเรียน

16. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า การปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมตามมารยาทไทยและมารยาทสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างไรบ้าง

18. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับมารยาทไทย 1 ภาพ พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพ

19. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับมารยาทไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับ มารยาทไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

21. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมายกตัวอย่างการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง มารยาทไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมารยาทไทยและมารยาทสังคม แล้วนำผลการศึกษามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. วีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับมารยาทไทย
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____
   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22
คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สังคมไทยนอกจากจะมีคนไทยแล้วยังมีคนเชื้อชาติอื่น ๆ อีก ทำให้สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ก่อให้เกิดคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย หลายประการ เช่น ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้คนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันได้ ช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต เป็นเอกลักษณ์และสร้างความภาคภูมิใจแก่คนในสังคมไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย *(ส 2.1 ป. 6/4)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประโยชน์และคุณค่าของวัฒนธรรมไทยได้ (K)
2. เห็นคุณค่าในความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย (A)
3. สื่อสารและบอกเล่าถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทยได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การรักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

1. คุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน
2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย
3. การรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

ภาษาต่างประเทศ ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 47

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) วีดิทัศน์หรือภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2) วีดิทัศน์หรือภาพดังกล่าวให้ความรู้อะไรแก่เราบ้าง

3) วัฒนธรรมที่แตกต่างระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทยจากวีดิทัศน์หรือภาพได้แก่อะไรบ้าง

3. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคนไทยเชื้อสายต่าง ๆ เพิ่มเติมจากวีดิทัศน์หรือภาพ จากนั้นครูสรุปความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง คุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย ที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทยและบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวให้นักเรียนทราบ

6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คนไทยเชื้อสายลาว

กลุ่มที่ 2 คนไทยเชื้อสายจีน

กลุ่มที่ 3 คนไทยเชื้อสายมอญ

กลุ่มที่ 4 คนไทยของเชื้อสายมลายู

กลุ่มที่ 5 ชาวไทยภูเขา

โดยบันทึกผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. เมื่อนำเสนอผลการอภิปรายครบทุกกลุ่มแล้ว ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และสรุปความรู้

ชั่วโมงที่ 48

8. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนที่ได้เรียนไปในครั้งที่แล้ว

9. ครูซักถามนักเรียนว่า วัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่นของเราที่ควรรักษาไว้มีอะไรบ้าง

10. ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบ แล้วครูอธิบายสรุป

11. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มช่วยกันทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

12. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้

13. ครูให้นักเรียนนำป้ายนิเทศไปเผยแพร่ในชุมชนของตน

14. ครูอธิบายว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีประชาชนนับถือคริสต์ศาสนามากที่สุด คือ ฟิลิปปินส์ โดยประชาชนชาวฟิลิปปินส์ร้อยละ 83 นับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก รองลงมาเป็นคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ และศาสนาอิสลามตามลำดับ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการนับถือศาสนาของประชาชนของประเทศอื่น ๆ ในประชาคมอาเซียน สรุปเป็นรายงานสั้น ๆ แล้วนำส่งครู

15. ครูให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนกลุ่มต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียน จากนั้นนำข้อมูลมาร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนในประชาคมอาเซียน

16. หลังจากที่นักเรียนอภิปรายจบ ครูสรุปผลการอภิปราย แล้วให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

17. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

18. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า ประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีนในท้องถิ่นของเราที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง

19. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

21. ครูสุ่มเลือกนักเรียนออกมายกตัวอย่างการนำความรู้เกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

23. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

24. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค เรื่อง ผู้ผลิตและผู้บริโภค เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย และนำผลการศึกษามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. วีดิทัศน์หรือภาพที่เกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย
3. แบบบันทึกผลการอภิปราย
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8
การผลิตและการบริโภค

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

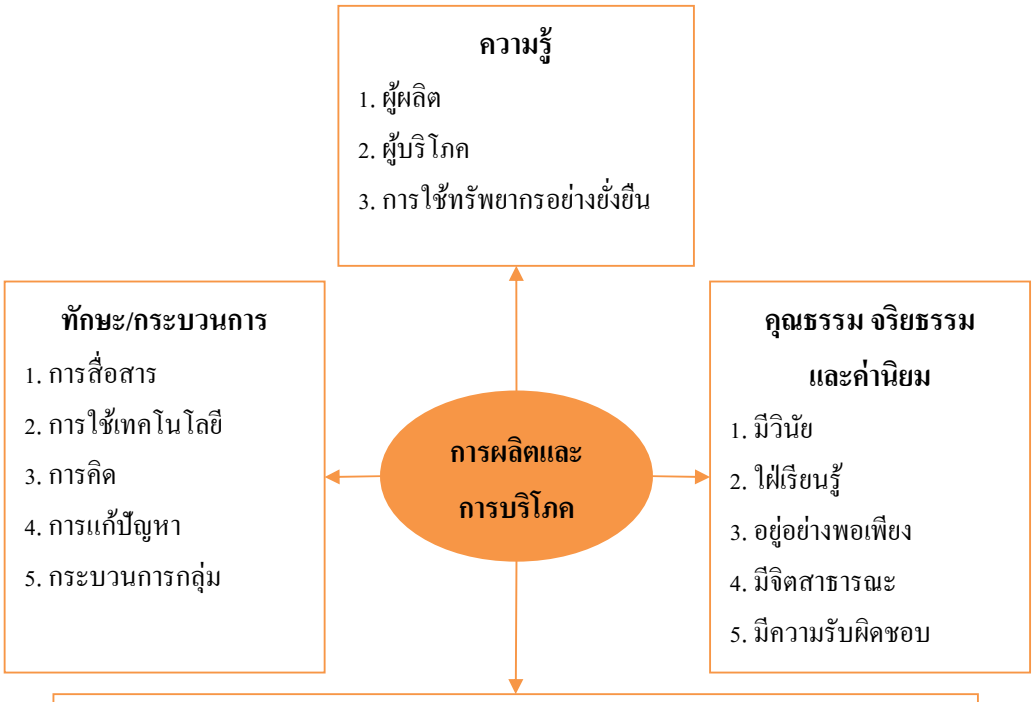

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ (ส 3.1 ป. 6/1)
2. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน (ส 3.1 ป. 6/2)
3. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (ส 3.1 ป. 6/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. การผลิตและการบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยการผลิตเป็นการนำทรัพยากรการผลิตหรือปัจจัยการผลิตมาผ่านกระบวนการผลิตทำให้เกิดเป็นสินค้าและบริการ ส่วนการบริโภคเป็นการใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการ
2. ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมีจำกัดและไม่เพียงพอสำหรับผลิตสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องมีการเลือกและตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการผลิต</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. ผู้ผลิตที่มีคุณภาพมีบทบาทอย่างไร
2. ผู้บริโภคที่ดีควรคำนึงถึงหลักการใดในการบริโภคสินค้าและบริการ
3. หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ หน่วยเศรษฐกิจ สินค้าฟุ่มเฟือย ฉลากสินค้า
2. ผู้ผลิต คือ ผู้ทำหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ ได้แก่ การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การมีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการวางแผนกิจกรรมการผลิต
3. ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของตน คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ได้แก่ คิดก่อนตัดสินใจซื้อ คำนึงถึงความจำเป็น ซื้อสินค้าที่มี</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับผู้ผลิต
2. ตอบคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้บริโภค
3. สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน
4. ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร
5. ออกแบบใบความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. ออกแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด</td></tr>
</table>

คุณภาพ ราคาไม่แพง เปรียบเทียบราคา และพิจารณาฉลากสินค้าก่อนซื้อ 4. ทรัพยากรเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต หรือปัจจัยที่นำมาใช้ในการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมีจำกัด ดังนั้นจึงต้องมีการเลือกและตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการผลิตเพื่อให้ทรัพยากรที่นำมาใช้เกิดประโยชน์สูงสุด	7. สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับผู้ผลิต 1.2 ตอบคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้บริโภค 1.3 สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน 1.4 ตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร 1.5 ออกแบบใบความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 1.6 ออกแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด 1.7 สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 ผู้ผลิตและผู้บริโภค	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23
ผู้ผลิตและผู้บริโภค

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค	**เวลา 3 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ผู้ผลิต คือ ผู้ทำหน้าที่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ ได้แก่ การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การมีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการวางแผนกิจกรรมการผลิต

ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการของตน คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ได้แก่ คิดก่อนตัดสินใจซื้อ คำนึงถึงความจำเป็น ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพง เปรียบเทียบราคา และพิจารณาฉลากสินค้าก่อนซื้อ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ *(ส 3.1 ป. 6/1)*
2. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน *(ส 3.1 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันได้ (K)
2. ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้ผลิตที่มีคุณภาพและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน (A)
3. สืบค้น นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตที่มีคุณภาพและผู้บริโภคที่รู้เท่าทันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ผู้ผลิตและผู้บริโภค 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. ผู้ผลิต
   1.1 บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ
   1.2 ทัศนคติของผู้ผลิตในการใช้ทรัพยากร
   1.3 ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
2. ผู้บริโภค
   2.1 บทบาทของผู้บริโภค
   2.2 พฤติกรรมของผู้บริโภค
   2.3 คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค
ศิลปะ	➡	ออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 49

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าผู้ผลิตผลิตสินค้าขึ้นมาเพื่อใคร และผู้บริโภคต้องการสินค้าและบริการประเภทใดบ้าง
5. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ผู้ผลิต

6. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับผู้ผลิต แล้วให้นักเรียนออกแบบแผนที่ความคิดเกี่ยวกับผู้ผลิตเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับตนเอง
7. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

8. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า เมื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในประเทศต้องกำหนดมาตรฐานของคุณภาพสินค้าและบริการให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อปกป้องสินค้าและบริการของตนไม่ให้ถูกตีตลาดจากสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ

ชั่วโมงที่ 50

ผู้บริโภค: บทบาทของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้บริโภค

9. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับผู้บริโภคเรื่อง บทบาทของผู้บริโภคและพฤติกรรมของผู้บริโภค

10. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ตัวอย่างคำถามเช่น

1) สินค้าอะไรบ้างที่นักเรียนควรให้ความสำคัญกับฉลากสินค้า

2) นักเรียนเป็นผู้บริโภคที่ดีหรือบกพร่อง เพราะอะไร

11. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 51

ผู้บริโภค: คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

12. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับผู้บริโภคเรื่อง คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

13. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันในรูปแบบแผนที่ความคิด แล้วสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตน จากนั้นครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

14. ครูซักถามนักเรียนว่า การบริโภคของนักเรียนคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่อย่างไร

15. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

16. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ได้แก่ คิดก่อนตัดสินใจซื้อ คำนึงถึงความจำเป็น ซื้อสินค้าที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพง เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ และพิจารณาฉลากสินค้าก่อนซื้อ ตรงกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขในการดำเนินชีวิต

17. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

18. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภคพร้อมคำแปล เช่น producer (ผู้ผลิต) consumer (ผู้บริโภค) household (ครัวเรือน) economics (เศรษฐศาสตร์) luxury goods (สินค้าฟุ่มเฟือย) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

19. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภคไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ผลิตและผู้บริโภค แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมการบริโภคของตนเองว่าเป็นอย่างไร มีหลักในการบริโภคหรือไม่ และมีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยขอคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. แบบบันทึกความรู้

3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24
การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ทรัพยากรเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต หรือปัจจัยที่นำมาใช้ในการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการมีจำกัด ดังนั้น จึงต้องมีการเลือกและตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรที่จะนำมาใช้ในการผลิต เพื่อให้ทรัพยากรที่นำมาใช้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน *(ส 3.1 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกหลักการและวิธีใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (A)
3. สืบค้น นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและวิธีใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

1. ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร
2. หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด
4. การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

การงานอาชีพฯ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ภาษาต่างประเทศ ➡ ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 52

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ที่ดิน ป่าไม้ รถบรรทุก เครื่องจักร แรงงาน แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนว่า ทรัพยากรแต่ละประเภทมีความสำคัญอย่างไร

3. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน: ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร

4. ครูอธิบายความหมายของทรัพยากร พร้อมทั้งบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษของคำว่า ทรัพยากร แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทรัพยากรหมายถึงอะไร

2) ทรัพยากรมีกี่ประเภท อะไรบ้าง

3) ทรัพยากรทุนมีความหมายว่าอย่างไร

4) โต๊ะเขียนหนังสือเกิดจากการนำทรัพยากรใดมาใช้ในการผลิต

5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเรื่อง ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร

ชั่วโมงที่ 53

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน: หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เรื่อง หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มออกแบบใบความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่หรือไม่ อย่างไร

9. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 54

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน: วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด

10. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเรื่อง วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด

11. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

12. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 55

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน: การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ

13. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญลงในสมุด

14. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–4 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

15. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า ทรัพยากรเป็นสิ่งที่จำเป็นในการผลิต ดังนั้นจึงมีการใช้ทรัพยากรกันอย่างฟุ่มเฟือย และเพื่อให้ทรัพยากรมีใช้อย่างยั่งยืน เราทุกคนควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยพยายามลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอกที่เป็นการสร้างภาระหนี้สินและเพิ่มความเสี่ยงภัย ซึ่งเป็นแนวคิดในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการพึ่งตนเอง

16. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามความมุ่งประสงค์ของอาเซียน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อันเป็น 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน

17. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

18. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนพร้อมคำแปล เช่น resource (ทรัพยากร) reduce (การลดปริมาณการใช้) reuse (การนำกลับมาใช้ซ้ำอีก) repair (การซ่อมแซม) recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

19. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

21. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

22. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

23. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน

2. ภาพทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ที่ดิน ป่าไม้ รถบรรทุก เครื่องจักร แรงงาน

3. แบบบันทึกความรู้

4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9
ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

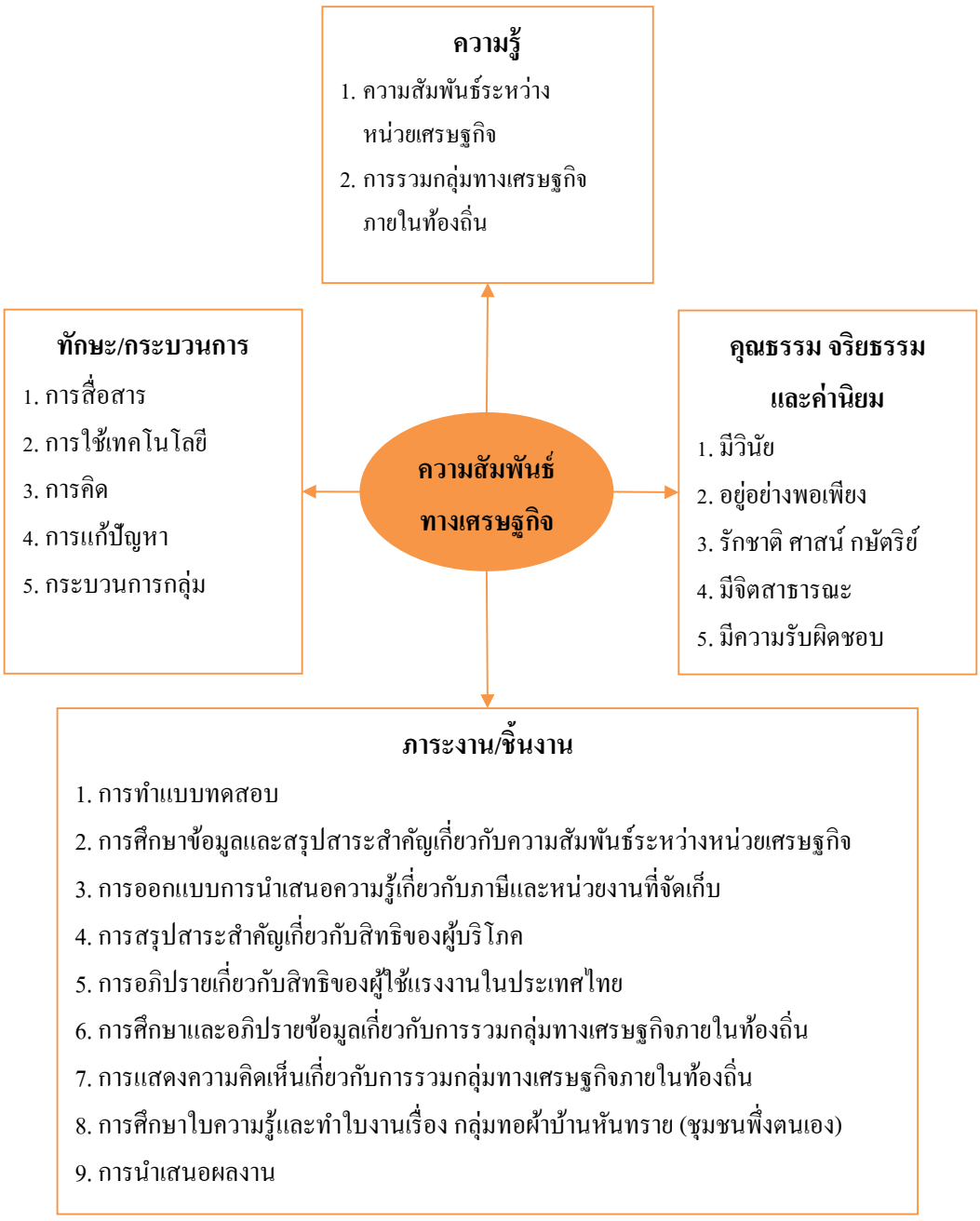

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล (ส 3.2 ป. 6/1)
2. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น (ส 3.2 ป. 6/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. หน่วยเศรษฐกิจเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค และการจำแนกแจกจ่ายสินค้าและบริการ หน่วยเศรษฐกิจประกอบด้วยครัวเรือน ธุรกิจ ธนาคาร และรัฐบาล
2. การรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีงานทำและมีอาชีพเสริม ช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
2. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในชุมชนมีประโยชน์อย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ สาธารณสมบัติ วิกฤต
2. ในระบบเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ คือ ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ซึ่งแต่ละหน่วยเศรษฐกิจจะมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไปตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค และการจำแนกแจกจ่ายสินค้าและบริการ
3. ชุมชนแต่ละแห่งมักมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านต่าง ๆ การรวมกลุ่มของคนในท้องถิ่นมีหลากหลายประเภท เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ
2. ออกแบบการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ
3. สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค
4. อภิปรายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย
5. อภิปรายเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ</td></tr>
</table>

	ภายในท้องถิ่น 7. ศึกษาใบความรู้และทำใบงาน เรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาข้อมูลและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ 1.2 ออกแบบการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ 1.3 สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค 1.4 อภิปรายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย 1.5 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น 1.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น 1.7 ศึกษาใบความรู้และทำใบงานเรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25
ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ **เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ในระบบเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกันระหว่างหน่วยเศรษฐกิจต่าง ๆ คือ ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ซึ่งแต่ละหน่วยเศรษฐกิจจะมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไปตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค และการจำแนกแจกจ่ายสินค้าและบริการ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล *(ส 3.2 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจได้ (K)
2. ตระหนักและเห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ (A)
3. สืบค้น นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ
1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล
2. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ
3. สิทธิของผู้บริโภค
4. สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

ภาษาต่างประเทศ ➡ ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 56

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ แล้วซักถามว่า เราเป็นหน่วยเศรษฐกิจใดและทำหน้าที่อะไรในระบบเศรษฐกิจ

5. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ: ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล และภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ

6. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล และภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจตามหัวข้อต่อไปนี้

1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล

2) ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าเพิ่มเติมว่า เมื่อหน่วยเศรษฐกิจต่างมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน ดังนั้น หากจะก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนแต่ละหน่วยเศรษฐกิจจะต้องเตรียมความพร้อมด้านใดบ้าง และอย่างไร บันทึกความรู้ลงในสมุด แล้วร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 57

10. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มออกแบบการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

11. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 58

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ: สิทธิของผู้บริโภค

12. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจเรื่อง สิทธิของผู้บริโภค แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญในรูปแบบใบความรู้

13. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

14. ครูซักถามนักเรียนว่า ในฐานะผู้บริโภคคนหนึ่ง หากถูกละเมิดสิทธิ์ เช่น จักรยานยนต์รับจ้างเก็บค่าโดยสารแพงเกินจริง ร้านขายยานำยาหมดอายุมาจำหน่าย นักเรียนจะทำอย่างไร

15. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 59

ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ: สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

16. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจเรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

17. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

18. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

19. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

20. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การจัดเก็บภาษีมีผลดีต่อประเทศชาติอย่างไร แล้วบันทึกผลลงในสมุด

21. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจพร้อมคำแปล เช่น producer (ผู้ผลิต) consumer (ผู้บริโภค) bank (ธนาคาร) government (รัฐบาล) factor market (ตลาดปัจจัยการผลิต) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

23. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

24. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. แบบบันทึกความรู้

3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26
การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	**เวลา 3 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ชุมชนแต่ละแห่งมักมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ การรวมกลุ่มของคนในท้องถิ่นมีหลากหลายประเภท เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น *(ส 3.2 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ (K)
2. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น (A)

3. สืบค้น นำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. การบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 60

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของคนในชุมชน เช่น การทอผ้าไหม การผลิตสินค้าที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนว่า เป็นภาพอะไรและมีความสำคัญอย่างไร

3. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและอภิปรายข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นตามหัวข้อต่อไปนี้

1) กลุ่มออมทรัพย์

2) กลุ่มแม่บ้าน

3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการศึกษาและอภิปรายในรูปแบบต่าง ๆ แล้วเตรียมตัวแทนกลุ่มเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 61

7. ครูสนทนาและซักถามถึงผลการศึกษาและอภิปราย แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

8. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

9. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันแสดงความคิดเห็น แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 62

10. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้เรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง) และทำใบงานเรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)

11. ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 กลุ่ม ให้ออกมานำเสนอผลงานของกลุ่มตน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

12. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

13. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า ขั้นตอนการพัฒนาชีวิตและอาชีพตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่มี 3 ขั้น คือ การผลิต การรวมพลังเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์ และการติดต่อประสานงานเพื่อจัดหาทุนหรือแหล่งเงิน ซึ่งการรวมพลังเป็นกลุ่มหรือสหกรณ์นี้เป็นลักษณะของการร่วมมือร่วมใจกันในด้านต่าง ๆ ของคนในท้องถิ่น เช่น การผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ สวัสดิการ

14. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของไทยเป็นไปในลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise–SMEs) ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การค้า และการบริการ แม้ว่าการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่ก็มีผลกระทบด้วยเช่นกัน ดังนั้น ผู้ประกอบการของไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีในทุกด้าน

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1–9 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบกลางปีในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพการรวมกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของคนในชุมชน เช่น การทอผ้าไหม การผลิตสินค้าที่ทำจากวัสดุในท้องถิ่น
3. ใบความรู้เรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)
4. ใบงานเรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)
5. แบบบันทึกความรู้
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบกลางปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
การทดสอบกลางปี	**เวลา 1 ชั่วโมง**

ชั่วโมงที่ 63

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางปี

2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10
วิธีการทางประวัติศาสตร์

เวลา 12 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

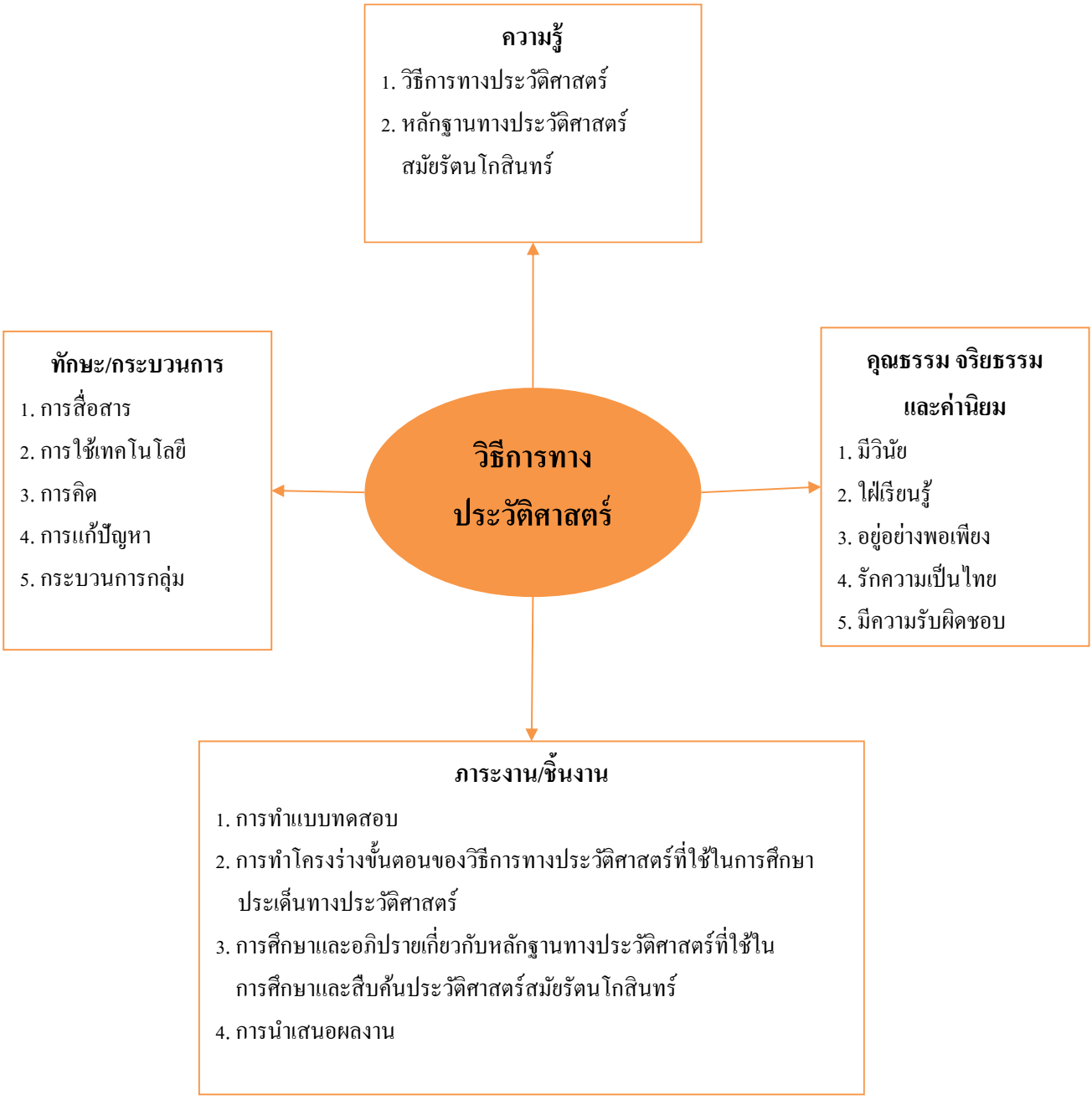

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ (ส 4.1 ป. 6/1)
2. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต (ส 4.1 ป. 6/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. การศึกษาประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ทำให้เข้าใจเรื่องราวอย่างเป็นระบบ
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์เป็นหลักฐานที่มีความก้าวหน้ากว่าในสมัยก่อน ๆ ช่วยทำให้เข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสมัยนี้ได้ถูกต้อง</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. วิธีการทางประวัติศาสตร์มีประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่สำคัญมีอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร ราชกิจจานุเบกษา พระราชหัตถเลขา
2. วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน การตีความหลักฐาน การเรียบเรียงและนำเสนอ
3. ในสมัยรัตนโกสินทร์มีการจดและบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานจำนวนมาก ดังนั้น การศึกษาประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จึงก้าวหน้ากว่าในสมัยก่อน ๆ หลักฐานที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุ ราชกิจจานุเบกษา พระราชหัตถเลขา พระราชนิพนธ์ เอกสารของชาวต่างประเทศ และเอกสารทางวิชาการ รวมถึงหลักฐานที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระพุทธรูปปางมาร-</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายความหมายและขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์
2. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น
3. อธิบายและวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์
4. ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ศึกษาเรื่องราวในสมัยรัตนโกสินทร์</td></tr>
</table>

วิชัย วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พระประธานในพระอุโบสถวัดมหาธาตุ	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ทำโครงร่างขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาประเด็นทางประวัติศาสตร์ 1.2 ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาและสืบค้นประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2 .2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 วิธีการทางประวัติศาสตร์	เวลา 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์	เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27
วิธีการทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์	**เวลา 6 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่ออธิบายและวิเคราะห์เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นได้อย่างสมเหตุสมผล มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา การรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน การตีความหลักฐาน การเรียบเรียงและนำเสนอ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ *(ส 4.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและบอกขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นของตน (A)
3. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นของตนได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วิธีการทางประวัติศาสตร์
  1. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์
  2. ตัวอย่างการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่อง จังหวัดขอนแก่น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

ศิลปะ ➡ จัดทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 64

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูภาพข่าวนักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีกำลังตรวจสอบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ชิ้นหนึ่งที่ถูกค้นพบ พร้อมสนทนาเกี่ยวกับข่าวดังกล่าว แล้วซักถามนักเรียนว่า เป็นภาพอะไร การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ต้องใช้วิธีการใด ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

4. ครูสรุปคำตอบของนักเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่อง ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 65–66

7. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

   1) ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์มีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง

   2) แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดวิธีการอย่างไร

8. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ว่า มีขั้นตอนอะไรบ้าง โดยใช้แผนภูมิแสดงขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ประกอบ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

9. ครูให้นักเรียนสำรวจประเด็นทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนสนใจ แล้วกำหนดหัวเรื่องที่ต้องการศึกษา จากนั้นทำโครงร่างขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาประเด็นประวัติศาสตร์นั้น โดยยกตัวอย่างหลักฐานที่ใช้มาอย่างน้อย 3 หลักฐาน แล้วบันทึกผลลงในสมุด

10. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 4–6 คน ให้ออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

11. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานเรื่อง หลักฐานบอกเรื่องราว บันทึกผล และนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

12. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงานที่นำเสนอ

13. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปผลงานและกล่าวชมเชยให้กำลังใจนักเรียน

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นข้อความที่ยกตัวอย่างความจริงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์มาอย่างละ 3 ข้อความ บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 67

15. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 4–6 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

16. ครูอธิบายเกี่ยวกับข้อเท็จจริงกับความจริงทางประวัติศาสตร์ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูสรุปแล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจว่า ภายในจังหวัดหรือท้องถิ่นของตนมีการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาประวัติศาสตร์หรือไม่ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 68–69

18. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ

19. ครูสนทนาและให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นเรื่อง จังหวัดขอนแก่น โดยใช้ข้อมูลจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

20. **ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 10 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกประเทศสมาชิกอาเซียนขึ้นมา 1 ประเทศพร้อมทั้งเลือกเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่นักเรียนสนใจในประเทศนั้น ศึกษาข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุป บันทึกผล และนำเสนอในชั่วโมงต่อไป**

21. ครูให้นักเรียนใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาความเป็นมาของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

22. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

23. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

24. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการสืบค้นหรือศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

26. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมาของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ตนสนใจ 1 เหตุการณ์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วนำผลการศึกษามาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพข่าวนักประวัติศาสตร์และนักโบราณคดีกำลังตรวจสอบหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. แผนภูมิแสดงขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์
4. ใบงานเรื่อง หลักฐานบอกเรื่องราว
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28
หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์	**เวลา 6 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ในสมัยรัตนโกสินทร์มีการจดและบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานจำนวนมาก ดังนั้น การศึกษาประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จึงก้าวหน้ากว่าในสมัยก่อน ๆ หลักฐานที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุ ราชกิจจานุเบกษา พระราชหัตถเลขาพระราชนิพนธ์ เอกสารของชาวต่างประเทศ และเอกสารทางวิชาการ รวมถึงหลักฐานที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุ เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระพุทธรูปปางมารวิชัย วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พระประธานในพระอุโบสถวัดมหาธาตุ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต *(ส 4.1 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ได้ (K)

2. เห็นความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และสนใจอยากสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ (A)

3. สืบค้นและยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้ (K, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

☐ หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์

1. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์
2. ตัวอย่างการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ศึกษาเรื่อง จังหวัดขอนแก่น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตโกสินทร์

การงานอาชีพฯ ➡ จัดป้านนิเทศเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตโกสินทร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 70–71

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

3. ครูนำภาพศิลาจารึก โบราณสถาน โบราณวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ในสมัยก่อน ให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่าภาพนี้คือภาพอะไร และเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อย่างไร จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

5. ครูให้นักเรียนไปสำรวจว่าในชุมชนหรือรอบ ๆ ตัวของนักเรียนมีอะไรที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ้าง

6. ครูสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

   1) ในชุมชนหรือรอบ ๆ ตัวของนักเรียนมีอะไรที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์บ้าง

   2) หลักฐานเหล่านั้นสามารถนำไปใช้ในการศึกษาเรื่องราวใด ๆ ได้บ้าง

7. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายว่าสิ่งของรอบตัวเราหรือสิ่งของทั่วไปที่เราไม่เห็นค่านั้น ล้วนแต่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ หากสิ่งของเหล่านั้นมีประโยชน์ต่อเรื่องราวที่เราจะศึกษา โดยครูยกตัวอย่างเรื่องราวภายในชีวิตประจำวันที่น่าศึกษา เช่น การเรียนสมัยนี้กับสมัยก่อนแตกต่างกันอย่างไร แล้วยกตัวอย่างหลักฐานที่จะใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา เช่น โต๊ะเรียน อุปกรณ์การเรียน และอุปกรณ์การสอน

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณสถาน มาอย่างน้อย 3 หลักฐาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 72

9. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาพูดเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

10. ครูอธิบายเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณสถาน จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสำรวจว่าในชุมชนของนักเรียนมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณวัตถุอะไรบ้าง มาอย่างน้อย 5 หลักฐาน บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 73

12. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

13. ครูอธิบายเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นโบราณวัตถุ จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นเอกสารต่าง ๆ มาอย่างน้อย 5 หลักฐาน แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 74–75

15. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

16. ครูอธิบายเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่เป็นเอกสารต่าง ๆ จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

17. ครูให้นักเรียนไปศึกษาว่า ถ้าจะศึกษาและสืบค้นประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จะต้องใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์อะไรบ้าง

18. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษามาบันทึกผล แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

19. ครูสรุปผลการนำเสนอผลงานของนักเรียน

20. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนสนใจและนำข้อมูลที่ได้เขียนสรุปลงในกระดาษ A4 ในหัวข้อ “หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ... (ชื่อประเทศ)”

21. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

22. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพคือใคร และท่านมีความสำคัญอย่างไร

23. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

24. ครูให้นักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ บันทึกข้อมูล นำมาร่วมกันอภิปราย และจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

26. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

27. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

28. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพจารึก โบราณสถาน โบราณวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ในสมัยก่อน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เวลา 13 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน (ส 4.2 ป. 6/1)
2. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป (ส 4.2 ป. 6/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันตลอดมา
2. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จัดตั้งขึ้นมาด้วยความร่วมมือกันของประเทศในอาเซียนเพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการระงับกรณีพิพาทต่าง ๆ</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านของไทยอย่างไร
2. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความสำคัญอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ อาณานิคม เสถียรภาพ
2. ประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่สำคัญ ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งประเทศเหล่านี้มีความแตกต่างกันทั้งในด้านขนาดพื้นที่ ประชากร ความเป็นมา การเมืองการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ
3. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน มีสมาชิกผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ปัจจุบันมีทั้งหมด 10 ประเทศ โดยรวมบรูไนดารุส-ซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมา และกัมพูชา
4. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม และร่วมมือกันในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการระงับกรณีพิพาทต่าง ๆ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
2. อภิปรายประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน</td></tr>
</table>

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 อภิปรายเรื่อง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย

1.2 ทำแผ่นพับแนะนำประเทศกัมพูชา

1.3 ศึกษาและตอบคำถามเรื่อง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2 .2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29 ประเทศเพื่อนบ้านของไทย	เวลา 7 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 29
ประเทศเพื่อนบ้านของไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **เวลา 7 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย โดยไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันกับประเทศเหล่านี้ตลอดมา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน *(ส 4.2 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความเป็นมา การเมืองการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านของไทยในปัจจุบันได้ (K)

2. สนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ ของประเทศเพื่อนบ้านของไทยในปัจจุบัน (A)

3. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความเป็นมา การเมืองการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านของไทยในปัจจุบัน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประเทศเพื่อนบ้านของไทย

1. เมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

2. ลาวหรือสาธารณรัฐแห่งประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. กัมพูชาหรือราชอาณาจักรกัมพูชา

4. มาเลเซีย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย
ศิลปะ	➡	จัดทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย
การงานอาชีพฯ	➡	จัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 76

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่โลก แล้วซักถามนักเรียนว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในบริเวณใดของโลก ครูสุ่มเลือกนักเรียน 1 คนออกมาชี้ตำแหน่งที่ตั้งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครูเฉลยคำตอบและกล่าวชมเชยนักเรียน

4. ครูให้นักเรียนดูแผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วให้นักเรียนดูตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทย พร้อมทั้งสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อที่ ประชากร เมืองหลวง และความเป็นมาของเมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ให้นักเรียนตอบคำถามโดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ครูเฉลยคำตอบและสรุปแล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง สังคม และเศรษฐกิจของเมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 77

7. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาพูดเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

8. ครูอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเมียนมาหรือสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาในด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นและสรุปข้อมูลทั่วไป (เนื้อที่ ประชากร เมืองหลวง) และความเป็นมาของลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 78

10. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นและสรุปให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

11. ครูอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อที่ ประชากร เมืองหลวง และความเป็นมาของลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคม และเศรษฐกิจ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 79

13. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาพูดเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

14. ครูอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลาวหรือสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในด้านการเมืองการปกครอง ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับกัมพูชาหรือราชอาณาจักรกัมพูชา แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 80

16. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นและสรุปข้อมูลมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

17. ครูอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับกัมพูชาหรือราชอาณาจักรกัมพูชา แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

18. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับแนะนำประเทศกัมพูชา แล้วสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

19. หลังจากที่นักเรียนนำเสนอผลงานจบแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 81–82

21. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

22. ครูอธิบายเกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

23. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามแล้ว ครูเฉลยคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม

24. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แล้วจัดโต๊ะนั่งเป็นวงกลม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1) ข้อมูลทั่วไป (เนื้อที่ ประชากร เมืองหลวง)

2) ความเป็นมา

3) การเมืองการปกครอง

4) สังคม

5) เศรษฐกิจ

25. แต่ละกลุ่มบันทึกผลการอภิปรายและส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ในขณะที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูทำหน้าที่ตั้งคำถามเร้าความสนใจให้นักเรียนคิด และเพิ่มเติมเสริมเนื้อหา

26. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

27. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า รูปแบบการปกครองของมาเลเซียมีลักษระพิเศษอย่างไร

28. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

29. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย และตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

30. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

31. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรื่อง การก่อตั้งและวัตถุประสงค์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ประเทศเพื่อนบ้านของไทย จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่โลก
3. แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____
   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 30
สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **เวลา 6 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปัจจุบันสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนมีสมาชิก 10 ประเทศ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป *(ส 4.2 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการก่อตั้ง วัตถุประสงค์ และความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนได้ (K)

2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A)

3. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และผลงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

☐ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. การก่อตั้งและวัตถุประสงค์
2. ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การงานอาชีพฯ ➡ จัดทำป้ายนิเทศหรือแผ่นพับเกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 83

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2.ครูให้นักเรียนดูภาพการประชุมสุดยอดอาเซียน แล้วซักถามนักเรียนว่าเกี่ยวข้องกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

3. ครูสรุปคำตอบ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายเกี่ยวกับการก่อตั้งและวัตถุประสงค์ของอาเซียน แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

5. ครูให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับการก่อตั้งและวัตถุประสงค์ของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน คนละ 1 ข้อ เพื่อเตรียมไว้ถามเพื่อน

6. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 4–6 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาถามคำถามเพื่อน ๆ ในห้อง โดยใครตอบได้ให้ยกมือขึ้นและตอบคำถาม โดยครูคอยกำกับและควบคุมการตอบคำถามของนักเรียน

7. เมื่อถามและตอบคำถามในเนื้อหาครบถ้วนแล้ว ครูสรุปความรู้และกล่าวชมเชยนักเรียน

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนเรื่อง ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในอาเซียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 84

9. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น ประเทศสมาชิกอาเซียนมีความร่วมมือกันในด้านใดบ้าง

10. ครูอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศในสมาชิกอาเซียน ด้านความพยายามในการระงับข้อพิพาทของประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าบทบาทของอาเซียนในทางการเมืองระหว่างประเทศเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 85

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาเล่าเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

13. ครูอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านบทบาทของอาเซียนในทางการเมืองระหว่างประเทศ แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย หลังจากที่นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าและสรุปเหตุผลในการสถาปนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 86

15. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

16. ครูอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านการสถาปนาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูเฉลยคำตอบและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมและการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 87

18. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาพูดเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

19. ครูอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมและการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้นสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย หลังจากที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นแล้ว ครูสรุปและให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นความร่วมมือทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 88

21. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาเล่าเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

22. ครูอธิบายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ด้านความร่วมมือทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศสมาชิกอาเซียน จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูเฉลยคำตอบและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

23. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

24. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนไปเผยแพร่โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

26. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

27. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

28. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมและทำรายงานเกี่ยวกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพการประชุมสุดยอดอาเซียน

3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12
ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

เวลา 15 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

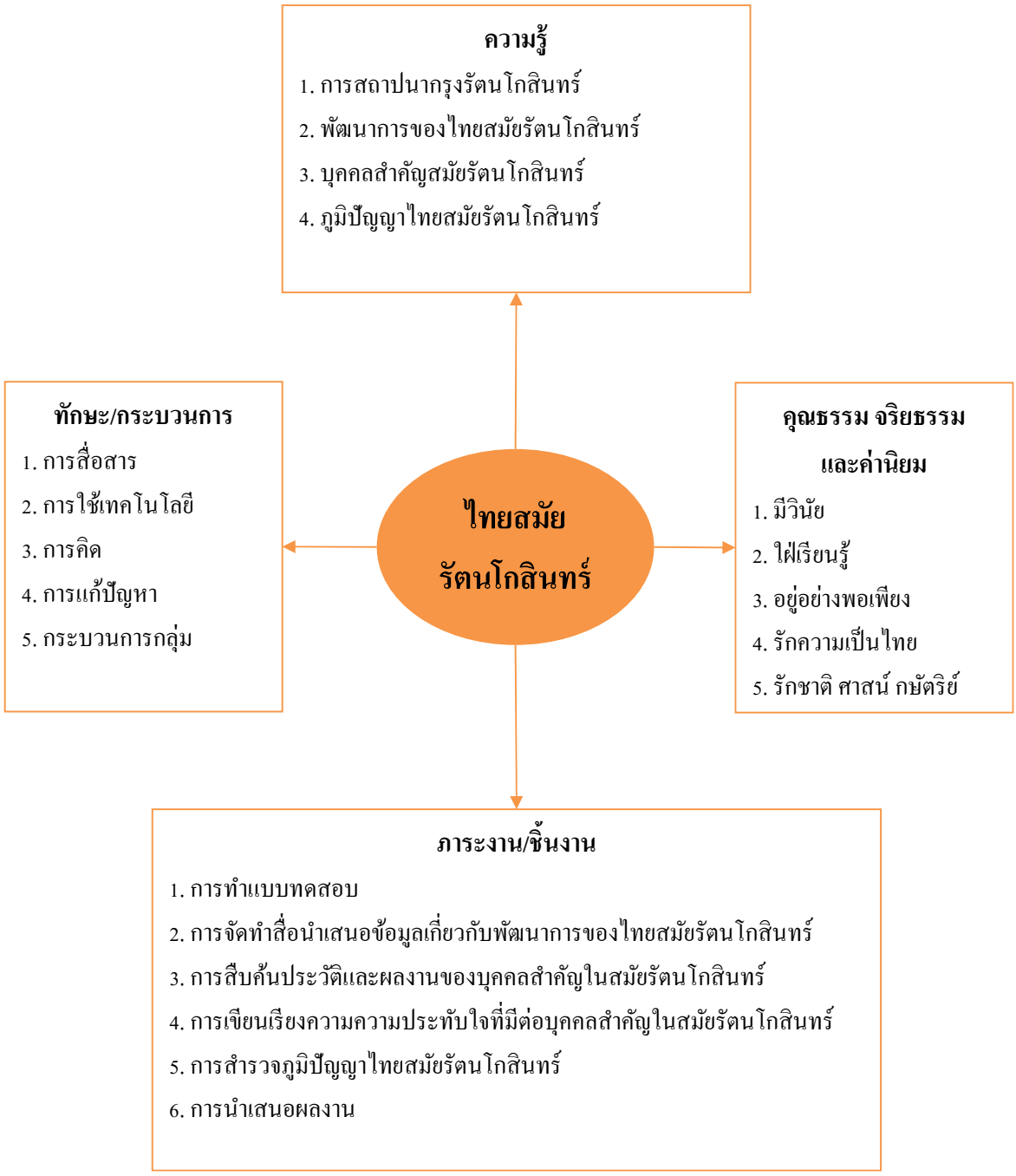

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป (ส 4.3 ป. 6/1)
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ (ส 4.3 ป. 6/2)
3. ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ (ส 4.3 ป. 6/3)
4. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 6/4)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. กรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของไทยมาเป็นเวลายาวนานกว่า 200 ปี ซึ่งมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไปตามช่วงสมัย
2. การศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญของไทยสมัยรัตนโกสินทร์แต่ละช่วงสมัยทำให้เห็นว่าบุคคลเหล่านี้สามารถทำคุณประโยชน์ด้านต่าง ๆ ให้แก่ประเทศชาติ และทำให้เกิดความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษของเรา
3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตของคนในสมัยนั้น และมีการสั่งสมหรือเปลี่ยนแปลงจนกลายเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อคนในปัจจุบัน</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. สมัยรัตนโกสินทร์มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ มาอย่างไร
2. การศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญของไทยสมัยรัตนโกสินทร์มีผลดีอย่างไร
3. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่สำคัญและควรค่าแก่การอนุกรักษ์ไว้มีอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ ผู้สำเร็จราชการ สิทธิสภาพนอก-อาณาเขต สมบูรณาญาสิทธิราชย์ พดด้วง
2. กรุงรัตนโกสินทร์สถาปนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และมีความเจริญรุ่งเรืองมาโดยลำดับ
3. สมัยรัตนโกสินทร์แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. เล่าเรื่องราวและเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
2. วิเคราะห์เกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์
3. เล่าประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์
4. ยกตัวอย่างและวิเคราะห์ผลงานทางภูมิปัญญา</td></tr>
</table>

ทันสมัย และสมัยประชาธิปไตย ซึ่งแต่ละสมัยมีพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านศิลปะมาเป็น ลำดับมาจนถึงปัจจุบัน 4. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติไว้มากมาย และเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี 5. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสมัยนั้น และมีการสั่งสม ถ่ายทอด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบัน	ไทยสมัยรัตนโกสินทร์
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 จัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 1.2 สืบค้นประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ 1.3 เขียนเรียงความความประทับใจที่มีต่อบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ 1.4 สำรวจภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2 .2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 31 พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	เวลา 7 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 32 บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์	เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 33 ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์	เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 31
พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์	**เวลา 7 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

กรุงรัตนโกสินทร์สถาปนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีความเจริญรุ่งเรืองมาโดยลำดับ

สมัยรัตนโกสินทร์แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย และสมัยประชาธิปไตย ซึ่งแต่ละสมัยมีพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมวัฒนธรรม และด้านศิลปะมาเป็นลำดับมาจนถึงปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป *(ส 4.3 ป. 6/1)*

2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป *(ส 4.3 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้ (K)

2. สนใจศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ (A)

3. สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2 .ซักถามความรู้เรื่อง พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์
   1.1 การตั้งราชธานีใหม่
   1.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์
   1.3 พระมหากษัตริย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์
2. พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์
   2.1 ด้านการเมืองการปกครอง
   2.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
   2.3 ด้านเศรษฐกิจ
   2.4 ด้านสังคมวัฒนธรรม
   2.5 ด้านศิลปะ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์
คณิตศาสตร์	➡	คิดคำนวณเกี่ยวกับช่วงสมัยรัตนโกสินทร์
ศิลปะ	➡	ร้องเพลงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 89

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนฟังเพลงหรือร่วมกันร้องเพลง “กรุงเทพมหานคร” ของ อัสนีย์–วสันต์ โชติกุล หรือเพลงอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

เพลง “กรุงเทพมหานคร”

กรุงเทพมหานคร อมรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยา มหาดิลกภพ นพรัตนราชธานีบูรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์มหาสถาน อมรพิมานอวตารสถิต สักกะทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

5. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยธนบุรี เช่น ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภาพแผนที่แสดงที่ตั้งกรุงธนบุรี และภาพแผนที่แสดงที่ตั้งกรุงเทพมหานคร

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีตามที่ตนเองได้เคยเรียนรู้มา และตอบคำถามเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จากภาพดังกล่าว

7. ครูสรุปประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี และเชื่อมโยงสู่ประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์

8. ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงที่ตั้งกรุงเทพมหานคร แล้วร่วมกันอภิปรายถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกต้องย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีไปยังฝั่งตะวันออก คือ กรุงเทพมหานคร

9. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ จากนั้นให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

10. ครูอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นพระนามของพระมหากษัตริย์ไทยแห่งราชวงศ์จักรี แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 90

12. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

13. ครูติดภาพหรือพระบรมฉายาลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ทั้ง 9 พระองค์บนกระดาน โดยไม่เรียงลำดับรัชกาล จากนั้นครูขออาสาสมัครนักเรียน 3 คน ช่วยกันเรียงลำดับพระมหากษัตริย์ให้ถูกต้อง

14. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับปีที่พระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ครองราชย์ พร้อมทั้งช่วยกันคิดคำนวณช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ที่แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย และสมัยประชาธิปไตย

15. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าและสรุปลักษณะการปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ทั้ง 3 ช่วงว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 91

17. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมาก จากนั้นตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าและสรุปให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

18. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านการเมืองการปกครอง จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 1 สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1–3)

กลุ่มที่ 1 สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย (รัชกาลที่ 4–พ.ศ. 2475)

กลุ่มที่ 1 สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน)

จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

19. ครูสรุปผลการนำเสนอผลงานของนักเรียน

20. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นว่าในสมัยรัตนโกสินทร์ไทยได้มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศใดบ้าง ยกตัวอย่างมา 1 ประเทศ พร้อมอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ของไทยกับประเทศ นั้น ๆ แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 92

22. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

23. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า สมัยใดของไทยที่มีการปรับปรุงบ้านเมืองให้ทันสมัยเพื่อป้องกันการคุกคามจากชาติมหาอำนาจ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

24. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ พร้อมทั้งสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูอธิบายสรุปแล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าว่าลักษณะของเศรษฐกิจไทยในช่วงก่อนและหลังการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงว่า มีลักษณะอย่างไร บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 93

26. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

27. ครูสนทนาและวักถามนักเรียนว่า เศรษฐกิจสมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัยแตกต่างจากสมัยประชาธิปไตยอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

28. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเศรษฐกิจสมัยรัตนโกสินทร์ และนำเสนอผลการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนด

กลุ่มที่ 1 สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1–3)

กลุ่มที่ 1 สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย (รัชกาลที่ 4–พ.ศ. 2475)

กลุ่มที่ 1 สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน)

จากนั้นร่วมกันสรุปและครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านเศรษฐกิจ

29. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาว่าถ้านักเรียนได้มีชีวิตอยู่ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น นักเรียนจะมีสถานะเป็นอะไร และจะดำเนินชีวิตอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 94

30. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาพูดเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

31. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสังคมวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์และนำเสนอผลการอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้

กลุ่มที่ 1 สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1–3)

กลุ่มที่ 1 สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย (รัชกาลที่ 4–พ.ศ. 2475)

กลุ่มที่ 1 สมัยประชาธิปไตย (พ.ศ. 2475–ปัจจุบัน)

32. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยหรือเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ

33. หลังจากที่นำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปความรู้ โดยให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

34. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านศิลปะ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 95

35.ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปสาระสำคัญมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

36. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านศิลปะ แล้วสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

37. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 9 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกับสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (รัชกาลที่ 1–3) โดยสังเขปว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง กลุ่มละ 1 ประเทศ (ไม่นับประเทศไทย) แล้วนำข้อมูลที่ได้มานำสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

38. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) เพราะเหตุใดกรุงธนบุรีจึงไม่เหมาะที่จะเป็นราชธานีที่ถาวรสืบไป

2) ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไพร่ประเภทใดที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติมากที่สุด เพราะอะไร

3) ศิลปะตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลในไทยในช่วงเวลาใด และเป็นศิลปะด้านใดบ้าง

39. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

40. ครูให้นักเรียนเขียนแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์เกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

41. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยร่วมกันอภิปรายว่าจะนำเรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้รู้และเข้าใจอย่างไร

ขั้นที่ 5 สรุป

42. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์และพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

43. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 มอบหมายให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ กลุ่มละ 1 ท่าน (โดยไม่ซ้ำกัน) โดยให้แต่ละกลุ่มบันทึกผลการสืบค้นแล้วเตรียมนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ บันทึกข้อมูลเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ และนำมาแลกเปลี่ยนความรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. เพลง “กรุงเทพมหานคร” ของอัสนีย์–วสันต์ โชติกุล หรือเพลงอื่นที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

3. ภาพเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี เช่น ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภาพแผนที่แสดงที่ตั้งกรุงธนบุรี ภาพแผนที่แสดงที่ตั้งของกรุงเทพมหานคร

4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 32
บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติไว้มากมายและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของคนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ *(ส 4.3 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้ (K)
2. สนใจใฝ่เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ (A)
3. วิเคราะห์ข้อคิดและประโยชน์ของการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- บุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์
  1. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
  2. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  3. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
  4. สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

การงานอาชีพฯ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 96

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเล่าพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชให้นักเรียนฟัง แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ประทับใจกับเหตุการณ์ตอนใดมากที่สุด เพราะอะไร จากนั้นครูถามนักเรียนว่า การศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลที่เรารู้สึกประทับใจมีผลดีหรือมีประโยชน์ต่อเราอย่างไร

3. ครูสรุปคำตอบของนักเรียนแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่อง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช นำเสนอผลงาน

5. ครูเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าว่า เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้รับพระราชสมัญญาว่า พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 97

7. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) ให้ออกมาเล่าเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

8. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่อง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นำเสนอผลงาน

9. ครูเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์เรื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 98

11. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

12. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่อง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นำเสนอผลงาน

13. ครูเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

14. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลในหัวข้อ “พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสด็จประพาสประเทศในกลุ่มอาเซียนประเทศใดบ้าง” จากนั้นให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้เขียนสรุปส่งครู

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์เรื่อง สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาถ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 99

16. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

17. ครูอธิบายเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาถ จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่อง สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาถ นำเสนอผลงาน

18. ครูเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ซักถามข้อสงสัยและแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาถ

19. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความแสดงความรู้สึกประทับใจมากที่สุดต่อบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ 1 เรื่อง โดยบอกเหตุผลที่ทำให้ประทับใจและแบบอย่างหรือข้อคิดที่ได้รับจากการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

20. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกเรียงความ 3 อันดับจัดป้ายนิเทศ พร้อมทั้งช่วยกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

21. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

22. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีประโยชน์อย่างไร

2) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระปรีชาสามารถเด่นชัดทางด้านใด

3) อะไรเป็นสาเหตุให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปบ้านเมือง

23. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

24. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า การศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ได้ข้อคิดและแบบอย่างอย่างไร อะไรบ้าง และจะนำข้อคิดและแบบอย่างนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

26. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในชั้นเรียนในหัวข้อ การเรียนรู้ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์มีประโยชน์อย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้ข้อสรุปว่า ในประวัติศาสตร์ของชาติไทยสมัยรัตนโกสินทร์มีบุคคลที่กระทำคุณความดีงามอยู่จำนวนมาก การเรียนรู้ประวัติและผลงานของบุคคลเหล่านี้ย่อมได้ข้อคิดที่มีประโยชน์และได้แบบอย่างในการดำเนินชีวิต

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูลเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์

2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 33
ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสมัยนั้น และมีการสั่งสม ถ่ายทอด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงมาจนถึงปัจจุบัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ *(ส 4.3 ป. 6/4)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของภูมิปัญญาไทยและยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ (A)
3. ปฏิบัติตนเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ศิลปะ ➡ วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ภาษาต่างประเทศ ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของคำว่า ภูมิปัญญา และภูมิปัญญาไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 100

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูภาพเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน ภาพการปลูกสร้างบ้านเรือนในภาคต่าง ๆ ภาพพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม แล้วสนทนากับนักเรียนถึงภาพดังกล่าวนี้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเขียนหรือชูป้ายคำภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งแปลว่า ภูมิปัญญา และคำว่า Thai Wisdom ซึ่งแปลว่า ภูมิปัญญาไทย อ่านให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนอ่านตาม

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ภูมิปัญญาและภูมิปัญญาไทยคืออะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูให้ความหมายของภูมิปัญญาและภูมิปัญญาไทย โดยให้นักเรียนดูภาพดังกล่าวข้างต้นที่แสดงถึงการใช้ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความสามารถหรือความชำนาญที่มนุษย์ในสังคมใช้เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการสร้างบ้านเรือน แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

7. ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปราสาทราชวังในประเทศไทยที่สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ พร้อมบอกลักษณะเด่นและศิลปะของปราสาทราชวังนั้น ๆ มาอย่างน้อย 1 แห่ง แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 101

8. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

9. ครูอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการสร้างปราสาทราชวัง จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายและสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการแพทย์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 102

11. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบค้นมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

12. ครูอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการแพทย์ จากนั้นครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่ยังสงสัยหรือไม่เข้าใจ ครูอธิบายและสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ลงในสมุด

13. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน มอบหมายให้แต่ละกลุ่มสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการทำนา และบันทึกข้อมูล เพื่อนำเสนอในชั่วโมงต่อไป

ชั่วโมงที่ 103

14. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมาจากนั้นครูอธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการทำนา พร้อมทั้งซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

15. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการสำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจและรวบรวมมาหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของกันและกัน โดยครูคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

16. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูสรุปความรู้แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

17. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ตนเองชื่นชอบมา 1 เรื่อง แล้วบันทึกลงในสมุด

18. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมหรือความรู้เสริมว่า ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการขุดคลองเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ปัจจุบัน

19. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

21. ครูให้นักเรียนเลือกวาดภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ 1 ภาพ ระบายสีให้สวยงาม แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

22. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า จะนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างไร บันทึกผล และนำวิธีการที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

24. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

25. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ บันทึกผล และนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน
3. ภาพการปลูกสร้างบ้านเรือนในภาคต่าง ๆ
4. ภาพพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13

ประเทศของเรา

เวลา 10 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

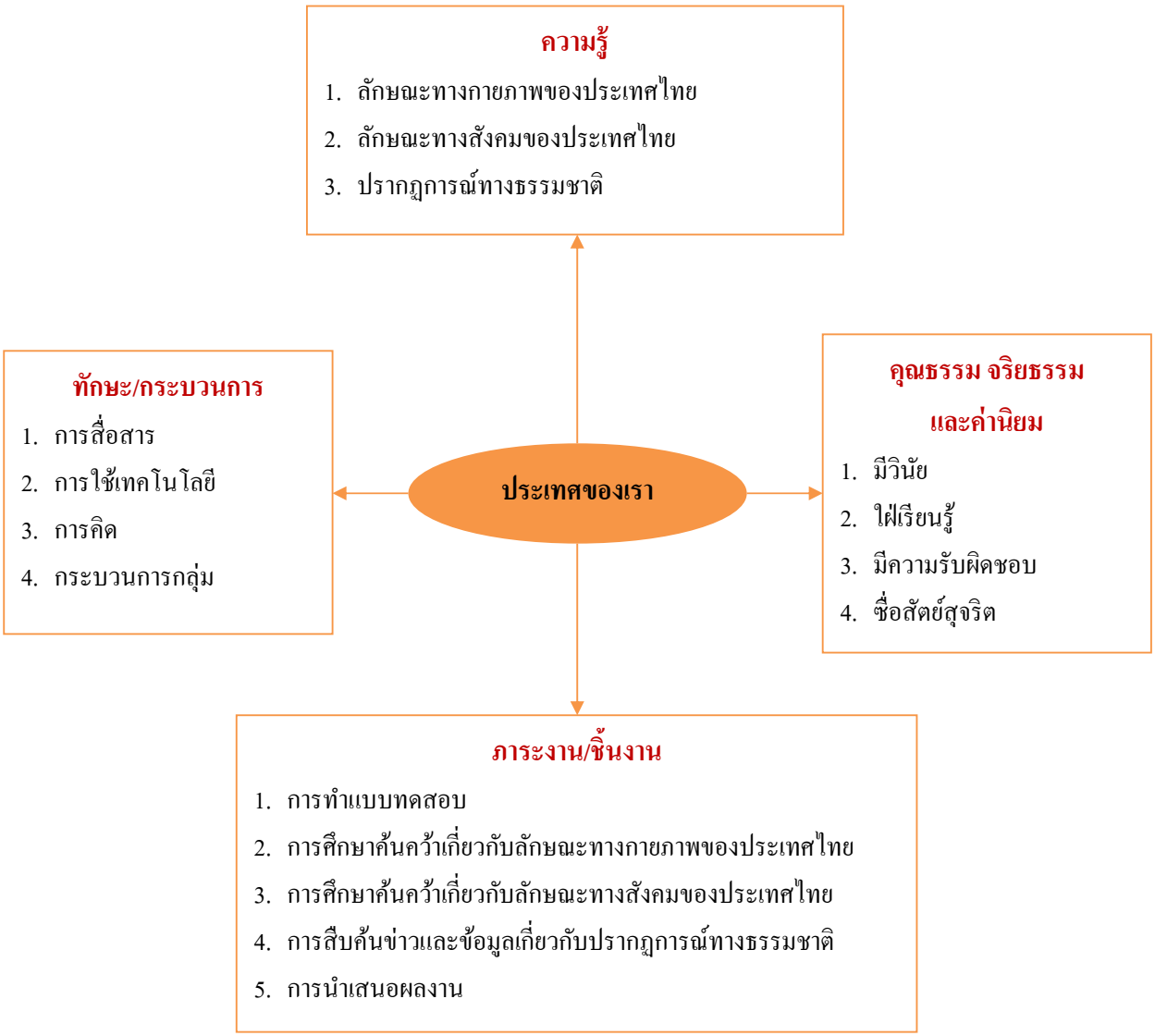

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/2)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

นักเรียนจะเข้าใจว่า...

1. ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย มีสภาพภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อนชื้น มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้ ดิน น้ำ และแร่ธาตุชนิดต่าง ๆ
2. ประเทศไทยมีประชากรมากกว่า 60 ล้านคน มีระบบเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับระบบเกษตรกรรมเป็นหลัก แต่อุตสาหกรรมและการค้า รวมถึงระบบคมนาคมขนส่งก็มีความเจริญก้าวหน้าสูงมากขึ้นในปัจจุบัน
3. อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนชาวไทยเป็นอย่างมาก
4. การศึกษาลักษณะทางกายภาพ สังคม และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศของเรา เราสามารถศึกษาได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ชนิดต่าง ๆ เช่น ใช้แผนที่ภูมิประเทศในการศึกษาลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย ใช้ภาพจากดาวเทียมในการศึกษาลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากรไทย

คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

1. นักเรียนจะอธิบายลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทยจากแผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้อย่างไร
2. นักเรียนคิดว่าภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีสาเหตุมาจากลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...**
1. คำสำคัญ ได้แก่ เส้นชั้นความสูง ป่าชายเลน ลิกไนต์ นิคมอุตสาหกรรม ดุลการค้า พายุหมุนเขตร้อน 2. ประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 5 องศา 36 ลิปดาเหนือ กับ 20 องศา 27 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 97 องศา 20 ลิปดาตะวันออก กับ 105 องศา 37 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร 3. ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย โดยภาคเหนือมีแนวทิวเขาสูง ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ ภาคตะวันออก-เฉียงเหนือเป็นเขตที่ราบสูง ภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นแนวทิวเขาสลับกับที่ราบและมีแนวชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของภาค ภาคตะวันตกมีลักษณะคล้ายกันกับภาคเหนือ ส่วนภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทรขนาบทะเลทั้งสองด้าน 4. ประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อนชื้น โดยมีพื้นที่อยู่ใน 3 เขตภูมิอากาศ ได้แก่ แบบป่าฝนเขตร้อน ร้อนชื้นแบบมรสุม และร้อนชื้นแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน และยังสามารถแบ่งได้ 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว 5. ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้ ดิน น้ำ และแร่ธาตุต่าง ๆ 6. ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 65.7 ล้านคน (พ.ศ. 2558) มีความหนาแน่นประมาณ 128 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณภาคกลางตอนล่าง 7. ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับระบบเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา	1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและทางสังคมของประเทศไทย 2. อภิปรายลักษณะทางกายภาพและทางสังคมของประเทศไทย 3. อธิบายการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในประเทศไทย

นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ การทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม และการทำป่าไม้ ขณะที่อุตสาหกรรมก็มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นอย่างรวดเร็ว มีนิคมอุตสาหกรรมอยู่หลายแห่ง 8. ประเทศไทยมีระบบคมนาคมขนส่งที่เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยมีเส้นทางหลวงสายหลัก 4 สาย เชื่อมโยงทั่วประเทศ มีเส้นทางรถไฟยาว 4,487 กิโลเมตร แม่น้ำลำคลองสามารถใช้เดินเรือได้ประมาณ 8,000 กิโลเมตร มีท่าเรือเดินสมุทรที่ทันสมัยหลายแห่ง และมีท่าอากาศยานนานาชาติที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 9. ประเทศไทยประสบกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยเป็นจำนวนมาก	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

1.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทย

1.3 สืบค้นข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น

และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35 ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 36 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34
ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 5 องศา 36 ลิปดาเหนือ กับ 20 องศา 27 ลิปดาเหนือ และระหว่างลองจิจูด 97 องศา 20 ลิปดาตะวันออก กับ 105 องศา 37 ลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ 513,115 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย โดยภาคเหนือมีแนวทิวเขาสูง ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตที่ราบสูง ภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นแนวทิวเขาสลับกับที่ราบและมีแนวชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของภาค ภาคตะวันตกมีลักษณะคล้ายกันกับภาคเหนือ ส่วนภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทรขนาบทะเลทั้งสองด้าน สภาพภูมิอากาศอยู่ในเขตร้อนชื้น โดยมีพื้นที่อยู่ใน 3 เขตภูมิอากาศ ได้แก่ แบบป่าฝนเขตร้อน ร้อนชื้นแบบมรสุม และร้อนชื้นแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน และมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งป่าไม้ ดิน น้ำ และแร่ธาตุต่าง ๆ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยได้ (K)
2. ใฝ่เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย (A)
3. สืบค้นและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย
  1. ลักษณะภูมิประเทศ
  2. ภูมิอากาศ
  3. ทรัพยากรธรรมชาติ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 104–105

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูนำแผนที่รัฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทยจากแผนที่ ครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เป็นกลุ่มพื้นฐาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนศึกษาข้อมูลดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 ศึกษาเรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย

สมาชิกคนที่ 2 ศึกษาเรื่อง ภูมิอากาศของประเทศไทย

สมาชิกคนที่ 3 ศึกษาเรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย

5. ครูให้สมาชิกกลุ่มพื้นฐานแต่ละคนแยกออกจากกลุ่มพื้นฐานไปจับกลุ่มใหม่กับสมาชิกจากกลุ่มอื่นที่ศึกษาในเรื่องเดียวกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยครูทำหน้าที่ในการจัดแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ร่วมกัน กลุ่มละ 3–6 คน หรือตามที่ครูกำหนด

6. ครูให้นักเรียนของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาข้อมูลในเรื่องที่ได้รับผิดชอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด โดยสมาชิกผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต้องจัดเตรียมเนื้อหาเพื่อนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้ไปสอนและอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มพื้นฐานของตนเอง

7. ครูให้สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มแยกย้ายกลับกลุ่มพื้นฐานของตนเอง แล้วผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอธิบายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มทีละคนจนครบ ครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำในการนำเสนอข้อมูลของนักเรียน รวมถึงการใช้แผนที่ หรือภาพถ่ายต่าง ๆ ประกอบการอธิบาย

8. ครูให้นักเรียนกลุ่มพื้นฐานสรุปความรู้และบันทึกลงในแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง ลักษณะภูมิประเทศในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นอย่างไร

2) ทางตอนเหนือ ทางตอนกลาง และทางตอนใต้ของประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศแตกต่างกันอย่างไร

3) นักเรียนสามารถศึกษาลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยได้จากแผนที่ประเภทใด

11. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย โดยใช้แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยประกอบการอธิบาย

12. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปความรู้เรื่อง ภูมิอากาศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุดเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 106

14. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ภูมิอากาศ ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปความรู้มาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ประเทศไทยมีทั้งหมดกี่ฤดู อะไรบ้าง

2) ประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศส่วนใหญ่อยู่ในเขตใด

3) ลมประจำใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย

15. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิอากาศของประเทศไทย โดยใช้แผนที่แสดงภูมิอากาศของประเทศไทยประกอบการอธิบาย

16. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ของทางราชการ เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วสรุปความรู้และบันทึกลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 107

18. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาสรุปความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

19. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย โดยใช้แผนที่และภาพถ่ายที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยประกอบการอธิบาย

20. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาแผนที่ภูมิประเทศของไทยและแผนที่ภูมิประเทศของอาเซียนที่ครูกำหนดให้ จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์ว่าประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศที่เป็นจุดเด่นแตกต่างกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ อะไรบ้าง เพราะอะไร ครูสรุป นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงสมุด

22. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม จับสลากเลือกประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นประเทศไทย) แล้วศึกษาลักษณะทางกายภาพของประเทศที่กลุ่มได้รับมอบหมาย จัดทำเป็นป้ายนิเทศ จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์ว่า แต่ละประเทศมีลักษณะทางกายภาพเหมือนหรือแตกต่างกับประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร สรุปและบันทึกผลที่ได้ลงในสมุด ส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

23. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

24. ครูซักถามนักเรียนว่า ดินในภาคใดของประเทศไทยที่มีความอุดมสมบูรณ์น้อยที่สุด เพราะเหตุใด ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

25. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ค้นหาข้อมูลแล้วจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวของประเทศไทยในฤดูต่าง ๆ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่รัฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
3. แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย
4. แผนที่แสดงภูมิอากาศของประเทศไทย
5. แผนที่และภาพถ่ายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย
6. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
7. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน
8. แบบบันทึกความรู้
9. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
10. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
13. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
14. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35
ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย

สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา	**เวลา 4 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 65.7 ล้านคน (พ.ศ. 2558) มีความหนาแน่นประมาณ 128 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณภาคกลางตอนล่าง มีระบบเศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับระบบเกษตรกรรมเป็นหลัก พืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ การทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม และการทำป่าไม้ ขณะที่อุตสาหกรรมก็มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นอย่างรวดเร็ว มีนิคมอุตสาหกรรมอยู่หลายแห่ง และมีระบบคมนาคมขนส่งที่เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยมีทางหลวงสายหลัก 4 สาย เชื่อมโยงทั่วประเทศ มีทางรถไฟยาว 4,487 กิโลเมตร แม่น้ำลำคลองสามารถใช้เดินเรือได้ประมาณ 8,000 กิโลเมตร มีท่าเรือเดินสมุทรที่ทันสมัยหลายแห่ง และมีท่าอากาศยานนานาชาติที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทางสังคมของประเทศไทยได้ (K)
2. ใฝ่เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะทางสังคมของประเทศไทย (A)
3. สืบค้นและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย
  1. ประชากร
  2. เศรษฐกิจ
  3. การคมนาคมขนส่ง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทยจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 108–109

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่อง ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย ที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้ จากนั้นครูนำแผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรไทยและภาพจากดาวเทียมแสดงเขตเกษตรกรรมในประเทศไทยมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทยจากแผนที่และภาพจากดาวเทียม ครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน เป็นกลุ่มพื้นฐาน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย โดยให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนศึกษาข้อมูลดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 ศึกษาเรื่อง ประชากรของประเทศไทย

สมาชิกคนที่ 2 ศึกษาเรื่อง เศรษฐกิจของประเทศไทย

สมาชิกคนที่ 3 ศึกษาเรื่อง การคมนาคมขนส่งของประเทศไทย

4. ครูให้สมาชิกกลุ่มพื้นฐานแต่ละคนแยกออกจากกลุ่มพื้นฐานไปจับกลุ่มใหม่กับสมาชิกจากกลุ่มอื่นที่ศึกษาในเรื่องเดียวกันเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยครูทำหน้าที่ในการจัดแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ร่วมกัน กลุ่มละ 3–6 คน หรือตามที่ครูกำหนด

5. ครูให้นักเรียนของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาข้อมูลในเรื่องที่ได้รับผิดชอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญ ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด โดยสมาชิกผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต้องจัดเตรียมเนื้อหาเพื่อนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้ไปสอนและอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มพื้นฐานของตนเอง

6. ครูให้สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มแยกย้ายกลับกลุ่มพื้นฐานของตนเอง แล้วผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันอธิบายให้ความรู้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มทีละคนจนครบ ครูคอยสังเกตและให้คำแนะนำในการนำเสนอข้อมูลของนักเรียน รวมถึงการใช้แผนที่ หรือภาพถ่ายต่าง ๆ ประกอบการอธิบาย

7. ครูให้นักเรียนกลุ่มพื้นฐานสรุปความรู้และบันทึกลงในแบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับจำนวนประชากรของไทยในปัจจุบัน พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ

10. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประชากรของประเทศไทย โดยใช้แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรไทยและภาพจากดาวเทียมแสดงการตั้งถิ่นฐานของประชากรในพื้นที่บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบการอธิบาย

11. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านและสรุปความรู้เรื่อง เศรษฐกิจ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุดเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 110

13. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจ ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปความรู้มาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับระบบใด เพราะอะไร

2) สิ่งใดเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า ระบบอุตสาหกรรมของไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

3) สินค้าเข้าและสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทยได้แก่อะไรบ้าง

14. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด และใช้ภาพจากดาวเทียมแสดงพื้นที่ทางการเกษตรของประเทศไทยประกอบการอธิบาย

15. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนเลือกศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งของประเทศไทยที่นักเรียนสนใจ 1 เรื่อง เช่น รถไฟฟ้าบีทีเอส ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 111

17. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านข้อมูลเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งของประเทศไทยที่สนใจ 1 เรื่อง ที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

18. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคมนาคมขนส่งของประเทศไทย โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด และใช้แผนที่แสดงเส้นทางหลวงแผ่นดินในประเทศไทยประกอบการอธิบาย

19. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่า จะมีการพัฒนาสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแผนที่ความคิด แล้วให้นักเรียนบันทึกแผนที่ความคิดลงในสมุด จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงในประเทศไทย ที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิต สรุปและจัดทำเป็นรายงานส่งครู

21. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม จับสลากเลือกประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นประเทศไทย) แล้วศึกษาลักษณะทางสังคมของประเทศที่กลุ่มได้รับมอบหมาย จัดทำเป็นป้ายนิเทศ จากนั้นช่วยกันวิเคราะห์ว่า แต่ละประเทศมีลักษณะทางสังคมเหมือนหรือแตกต่างกับประเทศไทยหรือไม่อย่างไร สรุปและบันทึกผลลงในสมุด ส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

23. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม

1) ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช แต่เพราะเหตุใดปัจจุบันจึงมีการปลูกข้าวน้อยกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2) นักเรียนคิดว่า ความเจริญก้าวหน้าของระบบคมนาคมขนส่งในเขตเมือง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร ส่งผลอย่างไรต่อเมืองและวิถีชีวิตของประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

24. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

25. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมของประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนสังเกตภาพและข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ภัยที่เกิดจากธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แล้วบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลแล้วจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและเทศกาลที่สำคัญ ๆ ในเดือนต่าง ๆ พร้อมเส้นทางการเดินทาง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนที่แสดงความหนาแน่นของประชากรไทย
2. ภาพจากดาวเทียมแสดงเขตเกษตรกรรมในประเทศไทย
3. ภาพจากดาวเทียมแสดงการตั้งถิ่นฐานของประชากรในพื้นที่บางกระเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ
4. ภาพจากดาวเทียมแสดงพื้นที่ทางการเกษตรของประเทศไทย
5. แผนที่แสดงเส้นทางหลวงแผ่นดินในประเทศไทย
6. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
7. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน
8. แบบบันทึกความรู้
9. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
10. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
13. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
14. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 36
ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ประเทศไทยประสบกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยเป็นจำนวนมาก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ (K, P)
2. เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (A)
3. ค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
  1. อุทกภัย
  2. วาตภัย
  3. ภัยแล้ง
  4. แผ่นดินไหว

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โปรแกรม PowerPoint แผ่นพับ ป้ายนิเทศ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 112

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาเล่าข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ภัยที่เกิดจากธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

3. ครูนำภาพข่าวเหตุการณ์ภัยที่เกิดจากธรรมชาติ แล้วให้นักเรียนบอกเล่าความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อเห็นภาพเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่

   1) ภาพเหตุการณ์พายุไซโคลนนาร์กีส

   2) ภาพเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ประเทศจีน

   3) ภาพน้ำป่าไหลหลากในจังหวัดตรัง

จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเกิดจากการกระทำของอะไรระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องการเกิดอุทกภัยในประเทศไทย จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกิดอุทกภัยในประเทศไทยว่า มีสาเหตุมาจากอะไร และส่งผลกระทบต่อประชากรไทยอย่างไร

5. ครูสรุปเกี่ยวกับการเกิดอุทกภัยในประเทศไทยและอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามว่า ถ้านักเรียนประสบกับภัยจากอุทกภัย หรือภัยอื่น ๆ เช่น วาตภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหว นักเรียนจะมีวิธีการรับมืออย่างไร แล้วกล่าวกับนักเรียนว่า

"ถ้านักเรียนต้องการจะแก้ปัญหาเพื่อหาแนวทางป้องกัน นักเรียนจะต้องรู้ที่มาของสาเหตุของปัญหาเสียก่อน เช่น ปรากฏการณ์นั้นเกิดขึ้นอย่างไร ส่งผลกระทบอย่างไร นักเรียนจึงจะหาแนวทางป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการเกิดปรากฏการณ์นั้นได้"

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในประเทศไทย ได้แก่ วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว วิเคราะห์และสรุป แล้วเตรียมนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โปรแกรม Power Point แผ่นพับ ป้ายนิเทศ

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดวาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหวในประเทศไทยจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 113

9. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาเล่าข่าวและข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดวาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหวในประเทศไทยที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

10. ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่องการเกิดวาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเกิดวาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหวในประเทศไทยว่า มีสาเหตุมาจากอะไร และส่งผลกระทบต่อประชากรไทยอย่างไร

11. ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

12. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติในประเทศไทยที่ได้รับมอบหมายให้สืบค้น วิเคราะห์ และสรุป หน้าชั้นเรียน โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

14. ครูมอบหมายงานให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ มีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติแตกต่างจากประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร ครูบันทึกข้อคิดเห็นลงบนกระดานดำ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน เขียนสรุปข้อมูลทั้งหมดเป็นแผนที่ความคิดหรือแผนผังอย่างใดอย่างหนึ่ง และออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม

1) ถ้าเกิดพายุฝนฟ้าคะนองระหว่างที่นักเรียนอยู่นอกบ้าน นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

2) นักเรียนทราบหรือไม่ว่า โครงการใดที่ช่วยแก้ไขปัญหาภัยแล้งให้กับประเทศไทยในปัจจุบัน

17. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์จากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติแล้วสุ่มเลือกนักเรียนตอบคำถามทีละคน โดยสมมุติว่า ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ นักเรียนจะมีวิธีการปฏิบัติตัวอย่างไร

19. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

22. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนช่วยกันจัดทำพอกเกตบุ๊กเกี่ยวกับการป้องกันตัวจากภัยธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย และแผ่นดินไหว แล้วนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น ๆ เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพเหตุการณ์พายุไซโคลนนาร์กีส
3. ภาพเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ประเทศจีน
4. ภาพน้ำป่าไหลหลากในจังหวัดตรัง
5. วีดิทัศน์เรื่องการเกิดอุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง และแผ่นดินไหว
6. แบบบันทึกความรู้
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

12. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 14
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

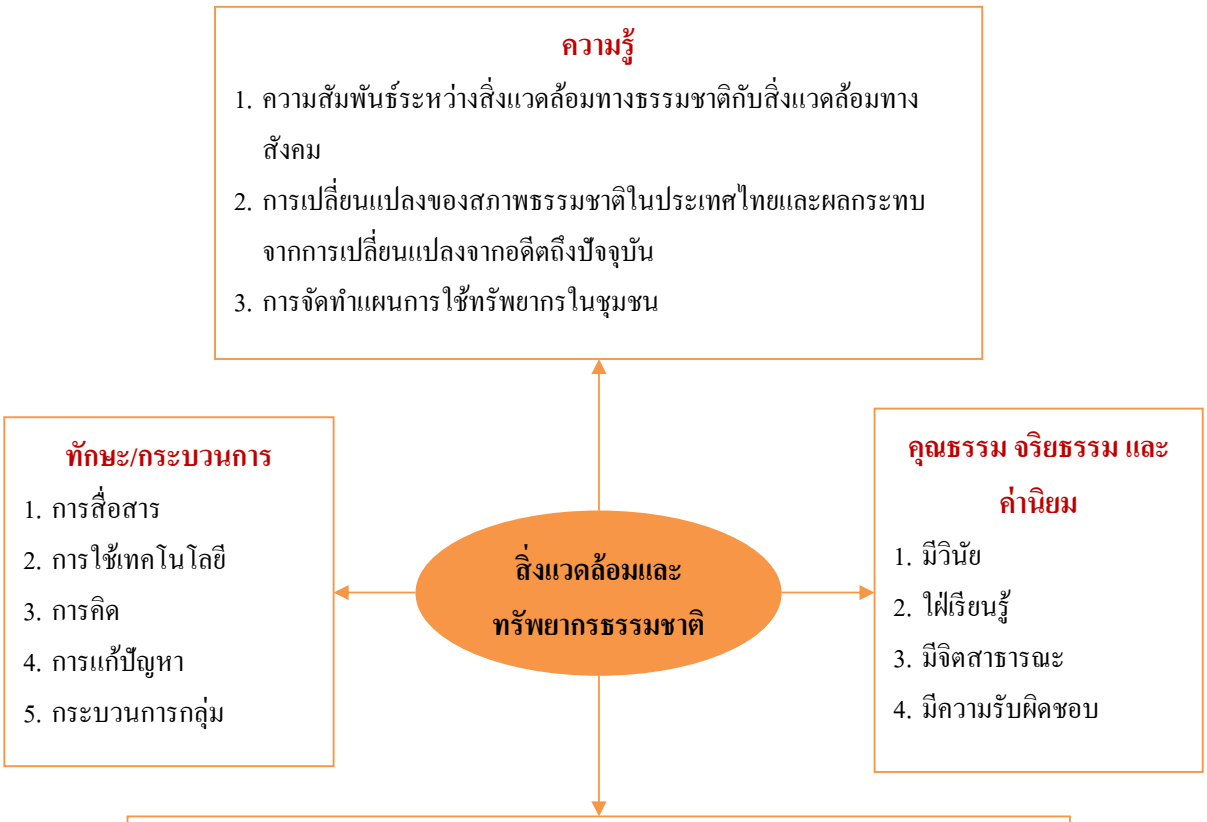

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ (ส 5.2 ป. 6/1)
2. อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น (ส 5.2 ป. 6/2)
3. จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน (ส 5.2 ป. 6/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ
2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ
3. ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรมีแผนการใช้อย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมอย่างไร
2. ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ คืออะไร
3. การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนต้องยึดหลักการและแนวคิดอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ สร้างสรรค์ โกรกธาร กุมภลักษณ์ สันดอยจะงอย
2. สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม
3. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เช่น การตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการใช้สิ่งแวดล้อมทาง</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม
2. อภิปรายสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทย
3. วิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทย
4. วางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน</td></tr>
</table>

ธรรมชาติมากขึ้นจนเกิดความเสื่อมโทรม ก็จะทำให้การย้ายถิ่นเกิดขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติลดลง สิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรมจนไม่สามารถนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยเกิดทั้งจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ โดยเฉพาะการกระทำของมนุษย์ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ป่าไม้ถูกทำลาย ดินเสื่อมคุณภาพ อากาศเป็นพิษ และส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เช่น เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เกิดการอพยพย้ายถิ่น ขาดแคลนอาหาร เกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ 5. แต่ละชุมชนมีทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน คนในชุมชนต้องร่วมกันวางแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมของประเทศไทย 1.2 อภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน 1.3 แสดงละครเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน 1.4 สำรวจและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 39 การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 37
ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์ **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ **เวลา 3 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เช่น การตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการใช้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากขึ้นจนเกิดความเสื่อมโทรม ก็จะทำให้การย้ายถิ่นเกิดขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติลดลง สิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรมจนไม่สามารถนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ *(ส 5.2 ป. 6/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมในด้านต่าง ๆ ได้ (K)

2. ใฝ่เรียนรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศไทย (A)

3. นำความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม
2. ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต และนำเสนอข้อมูลด้วยโปรแกรม PowerPoint

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 114

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูซักถามนักเรียนว่า ประเพณีในสังคมไทยที่นักเรียนรู้จักมีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาบอกความหมายของคำว่า “สิ่งแวดล้อม” และบอกประเภทของสิ่งแวดล้อม

6. ครูบันทึกคำตอบของนักเรียนลงบนกระดานดำ จากนั้นเฉลยคำตอบ พร้อมกล่าวชมเชยนักเรียน

7. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและประเภทของสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 115

9. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์กันในด้านใดบ้าง

2) เพราะเหตุใดสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมจึงมีความสัมพันธ์กัน

10. ครูให้นักเรียนดูภาพเรือนไทยในภาคต่าง ๆ เช่น เรือนไทยภาคเหนือ เรือนไทยภาคใต้ และเรือนไทยภาคอีสาน จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า ทำไมแต่ละภาคจึงมีการสร้างบ้านแตกต่างกัน ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น แล้วครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียน พร้อมกล่าวชมเชยนักเรียน

11. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั้งด้านการตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ

12. ครูให้นักเรียนสรุปและบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

13. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมของประเทศไทย ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ดังกล่าว ที่สนใจ 1 เรื่อง วิเคราะห์และสรุป แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกกิจกรรม แล้วเตรียมนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนโดยใช้โปรแกรม PowerPoint

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 116

15. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมทำให้เกิดผลกระทบในด้านใดบ้าง

2) นักเรียนคิดว่า จะมีแนวทางแก้ไขผลเสียที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้หรือไม่ อย่างไร

16. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมทั้งด้ายการตั้งถิ่นฐาน วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ

17. ครูให้นักเรียนสรุปและบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกความรู้ส่งครู

18. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมของประเทศไทย ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ดังกล่าว ที่สนใจ 1 เรื่อง ออกมานำเสนอด้วยโปรแกรม PowerPoint หน้าชั้นเรียน โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

19. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน (หรือใช้กลุ่มเดิม) ให้แต่ละกลุ่มเลือกศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียน กลุ่มละ 1 ประเทศ วิเคราะห์และสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

21. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

22. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม

1) เพราะเหตุใดความเจริญก้าวหน้าของสิ่งแวดล้อมทางวัตถุจึงส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2) เพราะเหตุใดที่ราบภาคกลางของประเทศไทยจึงมีคนมาตั้งถิ่นฐานอยู่อย่างหนาแน่น

23. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

24. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า

“มนุษย์สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ขึ้นเพื่อปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติ”

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในอดีตและปัจจุบัน แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในประเทศต่าง ๆ ของโลก ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากประเทศไทย สรุปและเขียนเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพเรือนไทยในภาคต่าง ๆ เช่น เรือนไทยภาคเหนือ เรือนไทยภาคใต้ และเรือนไทยภาคอีสาน
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบบันทึกกิจกรรม
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38
การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยเกิดทั้งจากธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ โดยเฉพาะการกระทำของมนุษย์ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ป่าไม้ถูกทำลาย ดินเสื่อมคุณภาพ อากาศเป็นพิษ และส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เช่น เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เกิดการอพยพย้ายถิ่น ขาดแคลนอาหาร เกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น *(ส 5.2 ป. 6/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้ (K)

2. ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (A)

3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลจากอดีตถึงปัจจุบันได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทย และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน
2. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

ศิลปะ ➡ แสดงละครเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 117

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาบอกความรู้ที่ได้จากการดูวีดิทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในอดีตและปัจจุบันที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

3. ครูซักถามนักเรียนว่า สภาพธรรมชาติในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบันจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารในห้องสมุด อินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูลที่ได้ร่วมกันมาอภิปรายหาข้อสรุปภายในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนจัดแบ่งหน้าที่ในการอภิปรายด้วยตนเอง ครูเป็นที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ

5. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการอภิปรายส่งครู

6. ครูมอบหมายให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน แล้วเตรียมการแสดงละครเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาดังกล่าว รวมทั้งบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกกิจกรรมตามหัวข้อที่กำหนดให้ และให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 118

7. ครูทบทวนความรู้เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในด้านใดบ้าง

2) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติด้านใดที่ส่งผลต่อตัวนักเรียนมากที่สุด เพราะอะไร

8. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย โดยครูอาจจะยกกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากสารพิษที่ปล่อยมาจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้บอกกรณีตัวอย่างอื่น ๆ จากนั้นครูบอกกฎกติกาเกี่ยวกับการแสดงละครหน้าชั้นเรียนให้นักเรียนฟัง

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงละครเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบันหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนเมื่อจบการแสดง

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการแสดงละครเป็นแผนที่ความคิด แล้วบันทึกแผนที่ความคิดที่ได้ลงในสมุด

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนจากอดีตถึงปัจจุบันว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร เกิดจากสาเหตุใด ส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง และแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันอย่างไร สรุปและเขียนเป็นบทความส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

14. ครูซักถามนักเรียนว่า สังคมไทยในอดีตแตกต่างกับสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบันไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทางด้านสิ่งแวดล้อมมาบรรยายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในประเทศไทยในปัจจุบัน แล้วให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้เป็นรายงาน ส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกผลการอภิปราย
2. แบบบันทึกกิจกรรม
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 39
การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

สาระการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	เวลา 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แต่ละชุมชนมีสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละชุมชนจึงต้องมีการวางแผนการใช้และทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนของตน เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน *(ส 5.2 ป. 6/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหลักการ แนวทาง ขั้นตอน และประโยชน์ในการจัดการทรัพยากรในชุมชนได้ (K)
2. ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน (A)
3. จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะกระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน
  1. หลักการจัดการทรัพยากรในชุมชน

2. แนวทางในการจัดการทรัพยากรในชุมชน
3. ขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน
4. ประโยชน์ของการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

การงานอาชีพฯ ➡ สำรวจและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรในชุมชนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 119

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูนำเอาตุ๊กตาที่ทำจากกระบอกไม้ไผ่ของจังหวัดกาญจนบุรีมาให้นักเรียนดูแล้วอธิบายว่าจังหวัดกาญจนบุรีเป็นพื้นที่ที่มีป่าไผ่เป็นจำนวนมากจึงมีการนำเอาไผ่มาประดิษฐ์เป็นสินค้า

3. ครูตรวจผลงานของนักเรียนโดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านข้อมูลเกี่ยวกับการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ประโยชน์ที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้ จากนั้นครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า

“ในแต่ละชุมชนมีการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ประโยชน์ ซึ่งการนำเอาทรัพยากรมาใช้ประโยชน์อาจทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรมหรือหมดไปได้ เราจึงต้องมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและใช้ได้อย่างคุ้มค่า”

5. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน วางแผนการสำรวจและรวบรวมข้อมูลการใช้ทรัพยากรในชุมชนแล้ววางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน **โดยครูให้นักเรียนนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ในการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรชุมชนด้วย** แล้วมอบหมายให้บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกกิจกรรม ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด

7. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาเขียนเป็นรายงานส่งครู

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้ศึกษาเรียนรู้ทั้งหมดมาเขียนเป็นบทความเสนอแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่อาเซียน ส่งครู ครูคัดเลือกบทความของกลุ่มที่ดีที่สุด 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาสรุปหลักการ แนวทาง ขั้นตอน และประโยชน์ในการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

13. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 14 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10–14 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายปีในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูพานักเรียนไปศึกษาชุมชนที่มีการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จ แล้วให้นักเรียนสรุปและจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ตุ๊กตาจากกระบอกไม้ไผ่
3. แบบบันทึกกิจกรรม
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10.บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ_____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบปลายปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
การทดสอบปลายปี	**เวลา 1 ชั่วโมง**

ชั่วโมงที่ 120

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายปี

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3.1
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 6

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ	พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ และเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย
2. สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	1. สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) 2. ปลงอายุสังขาร 3. ปัจฉิมสาวก 4. ปรินิพพาน 5. การถวายพระเพลิง 6. แจกพระบรมสารีริกธาตุ 7. สังเวชนียสถาน 4
3. เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	1. พุทธสาวก พุทธสาวิกา 1) พระราธะ 2. ชาดก 1) ทีฆีติโกสลชาดก 2) สัพพทาฐิชาดก 3. ศาสนิกชนตัวอย่าง 1) พ่อขุนรามคำแหงมหาราช 2) สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
4. วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของ	1. พระรัตนตรัย ● ศรัทธา 4 1) พระพุทธ ● พุทธกิจ 5

ศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	2) พระธรรม (1) อริยสัจ 4 (2) หลักกรรม 3) พระสงฆ์ 2. ไตรสิกขา – ศีล สมาธิ ปัญญา 3. โอวาท 3 1) ไม่ทำชั่ว (เบญจศีล อบายมุข 6 อกุศลมูล 3) 2) ทำความดี (1) เบญจธรรม (2) กุศลมูล 3 (3) พละ 4 (4) คารวะ 6 (5) กตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ (6) มงคล 38 (มีวินัย การงานไม่มีโทษ ไม่ประมาทในธรรม) 3) ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) 4. พุทธศาสนสุภาษิต 1) สจฺเจน กิตฺตึ ปปฺโปติ–คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ 2) ยถาวาที ตถาวาที–พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น
5. ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต	ตัวอย่างการทำความดีของบุคคลในประเทศ
6. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิตเจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา 1. รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา 2. รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา 3. ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ 4. ฝึกการกำหนดรู้ ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดม กลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ 5. ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
7. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด	1. หลักธรรม: อริยสัจ 4 หลักกรรม 2. โอวาท 3: เบญจศีล–เบญจธรรม อบายมุข 6 อกุศลมูล 3 กุศลมูล 3
8. อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนา	หลักธรรมของศาสนาต่าง ๆ

อื่น ๆ โดยสังเขป	1. พระพุทธศาสนา: อริยสัจ 4 โอวาท 3 ฯลฯ 2. ศาสนาอิสลาม: หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม 3. คริสต์ศาสนา: บัญญัติ 10 ประการ
9. อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ 1. พระพุทธศาสนา 1) ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท 2) ศาสนพิธีที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญ พิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา 2. ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ 3. คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท 4. ศาสนาพราหมณ์–ฮินดู เช่น พิธีศราทธ์ พิธีบูชาเทวดา

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสน-สถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส 2. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด
2. มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด	มรรยาทของศาสนิกชน 1. การถวายของแก่พระภิกษุ 2. การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม 3. การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
3. อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	1. ทบทวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร 2. พิธีทอดผ้าป่า 3. พิธีทอดกฐิน 4. ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล 5. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฏฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ

	6. ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา
4. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1. ขั้นเตรียมการ 2. ขั้นพิธีการ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน เช่น 1) กฎหมายจราจร 2) กฎหมายยาเสพติดให้โทษ 3) กฎหมายทะเบียนราษฎร 4) เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. 2. ประโยชน์ของการปฏิบัติตนหรือเคารพกฎหมายดังกล่าว
2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม	1. ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม 2. การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย 3. แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
3. แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสมถูกกาลเทศะ	1. ความหมายและความสำคัญของกิริยามารยาทไทย 2. มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด
4. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย	1. ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม 2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ในสังคมไทย 3. แนวทางการรักษาวัฒนธรรม

5. ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม	1. แหล่งข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ จากหอจดหมายเหตุ สถานการณ์จริงหรือจดหมายเหตุ 2. ประโยชน์ของการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ 3. หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. เปรียบเทียบบทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	บทบาท หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
2. มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ
3. อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	1. การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ระเบียบกติกาการเลือกตั้ง 2. สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมการกระทำผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 3. ตรวจสอบคุณสมบัติ 4. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	1. บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ

	เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ 2. ทัศนคติในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 3. ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
2. อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	1. คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี 2. พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง 3. คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
3. บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	1. ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร 2. หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) 3. วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด 4. วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน 2. แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ 3. ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี 4. สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย 5. การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล

2. ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ	1. ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน 2. การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น
2. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	1. ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของรัชกาลที่ 4 หรือ รัชกาลที่ 5 กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) 2. สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง 3. การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน	1. ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศเพื่อนบ้าน 2. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของประเทศเพื่อนบ้านโดยสังเขป เพื่อให้เข้าใจสภาพปัจจุบันของ

	ประเทศเหล่านั้น 3. สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยในปัจจุบันโดยสังเขป 4. ตัวอย่างความเหมือนและความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง
2. บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	1. ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป 2. สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน 3. ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายพัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป	1. การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป 2. ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ 3. พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของไทยสมัยรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัยประชาธิปไตย 4. ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่าง ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น 1) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 2) สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท 3) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 5. ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรม วรรณกรรม
2. อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	
3. ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์	
4. อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้	

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ	1. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย 2. ภูมิลักษณ์ที่มีผลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ	1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ 2. ความสัมพันธ์และผลกระทบ
2. อธิบายการแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	ผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนหรือดัดแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้น (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพ และวัฒนธรรม)
3. จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	1. แนวทางการใช้ทรัพยากรของคนในชุมชนให้ใช้ได้นานขึ้น โดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่าของทรัพยากร 2. แผนอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน หรือแผนอนุรักษ์

ตอนที่ 3.2
โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน

1. โครงงาน (Project Work)

โครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงงานประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงงานประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงงานที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงงานมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงงาน ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงงานหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงงานจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1) ชื่อโครงงาน
2) ชื่อผู้ทำโครงงาน
3) ชื่อที่ปรึกษาโครงงาน
4) ระยะเวลาดำเนินการ
5) หลักการและเหตุผล
6) วัตถุประสงค์
7) สมมุติฐานของการศึกษา(ในกรณีที่เป็นโครงงานทดลอง)
8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
9) ปฏิบัติโครงงาน
10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. การปฏิบัติโครงงาน ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. การเขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงงาน ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. การแสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมิเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

2. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียบเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงาน มากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเอง และหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

5. นักเรียนเกิดความมั่นในและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน มี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา

2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

1) สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด

3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน

4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. สร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ คืออะไร
3) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้ คืออะไร
4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด
5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. ตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครองและเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) การประเมินโดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้

2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง

3) ผลงานชิ้นใด ที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย
- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย
- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย
- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ 3.3
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. _____
2. _____</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. _____
2. _____</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
1.1 _____
1.2 _____</td></tr>
<tr><td>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td><td>2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">3. สิ่งที่มุ่งประเมิน
3.1 _____
3.2 _____
3.3 _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</td></tr>
<tr><td colspan="2">_____
_____</td></tr>
</table>

2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี...(ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดกล่าว*ไม่ถูกต้อง*เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

ก เป็นศูนย์รวมจิตใจชาวพุทธ

ข เป็นสถาบันหลักของสังคมไทย

ค เป็นศาสนาที่คนไทยต้องนับถือ

ง เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย

2. ข้อใดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมด้านประติมากรรมในพระพุทธศาสนา

ก วิหาร

ข โบสถ์

ค พระพุทธรูป

ง ภาพจิตรกรรมฝาผนัง

3. “*สยามเมืองยิ้ม*” แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะใด

ก เป็นศาสนาประจำชาติไทย

ข เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ค เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย

ง เป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

4. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตรงกับวันใด

ก วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3

ข วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

ค วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8

ง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

5. สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในเรื่องใด

ก ตรัสรู้

ข ประสูติ

ค ปรินิพพาน

ง แสดงปฐมเทศนา

6. พระสาวกองค์สุดท้ายหรือปัจฉิมสาวกคือใคร

ก พระอานนท์

ข มัลลกษัตริย์

ค สุภัททปริพาชก

ง กษัตริย์แห่งโมริยนคร

7. พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปเพื่อสั่งสอนหลักธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นระยะเวลากี่ปี

ก 15 ปี

ข 25 ปี

ค 35 ปี

ง 45 ปี

8. "*ธัมเมกขสถูป*" เกี่ยวข้องกับสังเวชนียสถานข้อใด

ก สถานที่ตรัสรู้

ข สถานที่ประสูติ

ค สถานที่ปรินิพพาน

ง สถานที่แสดงธรรมปฐมเทศนา

9. ข้อคิดที่ได้จากสัพพทาฐิชาดกคืออะไร

ก ไม่หลงอำนาจ

ข ไม่ยึดติดในสิ่งที่ตนเองมีอยู่

ค ไม่ปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปโดยเปล่าประโยชน์

ง ไม่ละเลยในหน้าที่ควรปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

10. ชาดกเรื่องใดสอนเราให้รู้จักการให้อภัยผู้อื่น

ก กุฏิทูสกชาดก

ข สัพพทาฐิชาดก

ค วัณณาโรหชาดก

ง ทีฆีติโกสลชาดก

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดแสดงถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาถูกต้อง

ก เป็นหลักในการบริหารประเทศ

ข เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

ค เป็นศาสนาที่คนไทยทั้งประเทศนับถือ

ง เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรมไทย

2. พิธีกรรมในข้อใด *ไม่เกี่ยวข้อง* ***กับ*****พระพุทธศาสนา**

ก พิธีโล้ชิงช้า

ข พิธีทำบุญอัฐิ

ค พิธีมงคลสมรส

ง พิธีทำบุญวันเกิด

3. “*คนไทยอารมณ์ดี ยิ้มง่าย และมีสัมมาคารวะ***” *แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในด้านใด***

ก เป็นศาสนาประจำชาติไทย

ข เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ค เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย

ง เป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

4. “*ลุมพินีวัน***” เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติตอนใด**

ก ตรัสรู้

ข ประสูติ

ค ปรินิพพาน

ง แสดงปฐมเทศนา

5. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 เกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าเรื่องใด

ก ตรัสรู้

ข ปลงอายุสังขาร

ค แสดงปฐมเทศนา

ง ประทานปัจฉิมโอวาท

6. ปฐมสาวกและปัจฉิมสาวกของพระพุทธเจ้าคือใคร

ก พระอานนท์, พระนันทะ

ข พระมหากัสสปะ, พระอุบาลี

ค พระสารีบุตร, พระโมคคัลลานะ

ง พระอัญญาโกณฑัญญะ, พระสุภัททปริพาชก

7. ใครทำหน้าที่แบ่งพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าให้แก่เมืองต่าง ๆ

ก โมริยกษัตริย์

ข โทณพราหมณ์

ค สุภัททปริพาชก

ง อุปติสสปริพาชก

8. สังเวชนียสถานใดที่แสดงถึงการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

ก ธัมเมกขสถูป

ข เจดีย์พุทธคยา

ค สวนลุมพินีวัน

ง มกุฏพันธนเจดีย์

9. คุณธรรมข้อใดในทีฆีติโกสลชาดกที่ส่งผลให้มีคนรักใคร่เมตตา

ก การปฏิบัติตนดี

ข การรู้จักให้อภัย

ค การมีระเบียบวินัย

ง การว่านอนสอนง่าย

10. สัตว์ชนิดใดในสัพพทาฐิชาดกที่แอบจำมนตร์ของพราหมณ์ปุโรหิต แล้วนำไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง

ก นก

ข ช้าง

ค ราชสีห์

ง สุนัขจิ้งจอก

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สิ่งที่เคารพบูชาสูงสุดของชาวพุทธคืออะไร

ก พระสงฆ์

ข พระพุทธ

ค พระธรรม

ง พระรัตนตรัย

2. พระพุทธเจ้าเสด็จออกไปบิณฑบาตในเวลาใด

ก เวลาค่ำ

ข เวลาเช้า

ค เวลาบ่าย

ง เวลาใกล้รุ่ง

3. *"คิดและทำในสิ่งที่ชอบ"* **จัดเป็นอริยสัจ 4 ข้อใด**

ก ทุกข์

ข นิโรธ

ค สมุทัย

ง มรรค

4. ข้อใด*ไม่*จัดเข้าในอบายมุข 6

ก คบคนชั่วเป็นมิตร

ข ชอบเที่ยวกลางคืน

ค คิดประทุษร้ายผู้อื่น

ง เกียจคร้านการทำงาน

5. *"อัมประกอบอาชีพสุจริต"* **แสดงว่าอัมปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อใด**

ก สัจจะ

ข สัมมาอาชีวะ

ค เมตตากรุณา

ง สติสัมปชัญญะ

6. การแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อพระมหากษัตริย์ข้อใดสำคัญที่สุด

ก ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี

ข กล่าวคำยกย่องสรรเสริญ

ค แสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์

ง ยืนตรงเมื่อได้ยินเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมี

7. การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาเป็นผลดีต่อใครมากที่สุด

ก พ่อแม่

ข ตนเอง

ค ญาติพี่น้อง

ง ประเทศชาติ

8. “อย่านับถือรูปเคารพ” เป็นหลักปฏิบัติของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

9. มานะตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ถ้ากล่าวตามหลักอาศรม 4 พฤติกรรมของมานะตรงกับอาศรมข้อใด

ก คฤหัสถ์

ข สันนยาสี

ค วานปรัสถ์

ง พรหมจารี

10. พิธีล้างบาปเป็นพิธีกรรมของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. “*เชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า*” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก กัมมสัทธา

ข วิปากสัทธา

ค ตถาคตโพธิสัทธา

ง กัมมัสสกตาสัทธา

2. “*ความอยากได้ในสิ่งที่ตนชอบ*” จัดเข้าในอริยสัจ 4 ข้อใด

ก ทุกข์

ข สมุทัย

ค นิโรธ

ง มรรค

3. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมข้อใดถือเป็นการไม่ทำความชั่วตามหลักโอวาท 3

ก พละ 4

ข เบญจศีล

ค กุศลมูล 3

ง เบญจธรรม

4. ธรรมข้อใดที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ

ก ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

ข เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ค ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา สมานัตตตา

ง ปัญญาพละ วิริยพละ อนวัชชพละ สังคหพละ

5. ข้อใดเป็นวินัยของคฤหัสถ์หรือชาวบ้าน

ก ศีล 10

ข ศีล 311

ค ศีล 227

ง ศีล 5 และศีล 8

6. “*สจฺเจน กิตฺติ ปปฺโปติ*” สอนให้เราปฏิบัติตนอย่างไร

ก มีสัจจะ

ข มีระเบียบวินัย

ค มีสติสัมปชัญญะ

ง มีความเมตตากรุณา

7. หลักปฏิบัติ 5 ประการ เป็นหลักธรรมของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

8. หลักธรรมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูข้อ “*อัสเตยะ*” สอนให้ปฏิบัติตนอย่างไร

ก รู้จักข่มใจ

ข ไม่ลักขโมย

ค มีความซื่อสัตย์

ง ทำตนให้บริสุทธิ์

9. “*บรรพชาอุปสมบท*” เป็นพิธีกรรมของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

10. การศึกษาศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ มีผลดีต่อตนเองอย่างไร

ก ทำให้มีผู้สืบต่อศาสนา

ข เป็นที่ยกย่องสรรเสริญของบุคคลอื่น

ค มีผู้เข้าใจศาสนพิธีของศาสนาเพิ่มขึ้น

ง ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สาเหตุสำคัญที่ทำให้พระราชะบวชในพระพุทธศาสนาคืออะไร

ก มีฐานะยากจน

ข เบื่อหน่ายชีวิตทางโลก

ค เลื่อมใสในพระสารีบุตร

ง เห็นว่าชีวิตของพระเป็นชีวิตที่สงบ

2. พระเถระรูปใดเป็นพระอุปัชฌาย์บวชให้พระราชะ

ก พระอานนท์

ข พระสารีบุตร

ค พระมหากัสสปะ

ง พระโมคคัลลานะ

3. นอกจากเป็นคนมีน้ำใจ ขยัน และชอบช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว พระราชะยังมีคุณธรรมข้อใดอีก

ก สันโดษ

ข ประหยัด

ค ใฝ่เรียนใฝ่รู้

ง ว่านอนสอนง่าย

4. พระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชข้อใดที่แสดงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมองการณ์ไกล

ก การประดิษฐ์อักษรไทย

ข การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

ค การรับฟังความทุกข์ของประชาชน

ง การทำสงครามเพื่อขยายอาณาเขต

5. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนิมนต์พระสงฆ์จากที่ไหนมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สุโขทัย

ก ล้านนา

ข อยุธยา

ค เชียงใหม่

ง นครศรีธรรมราช

6. หลักธรรมข้อใดที่พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนำมาใช้ในการปกครองประชาชน

ก โอวาท 3

ข อริยสัจ 4

ค ทศพิธราชธรรม

ง เบญจศีล–เบญจธรรม

7. "*ขณะมีพระชนมายุ 19 พรรษาได้ตามเสด็จพระราชบิดาไปรบกับเจ้าเมืองฉอด เมื่อเห็นพระราชบิดากำลังจะเสียทีข้าศึก ได้เข้าไปช่วยเหลือจนรบชนะ***" เหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใดของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช**

ก ความซื่อสัตย์

ข ความเสียสละ

ค ความกล้าหาญ

ง ความมีระเบียบวินัย

8. วัดอะไรเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ก วัดบวรนิเวศวิหาร

ข วัดอรุณราชวราราม

ค วัดสุทัศนเทพวราราม

ง วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

9. วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2396 เกี่ยวข้องกับสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสอย่างไร

ก เป็นวันประสูติ

ข เป็นวันทรงผนวช

ค เป็นวันสิ้นพระชนม์

ง เป็นวันที่ได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช

10. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นสมเด็จพระสังฆราชพระองค์ที่เท่าไรแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ก องค์ที่ 3

ข องค์ที่ 5

ค องค์ที่ 7

ง องค์ที่ 9

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใด*ไม่เกี่ยวข้อง*กับการบวชในพระพุทธศาสนาของพระราชะ

ก มีฐานะยากจน

ข เบื่อหน่ายชีวิตทางโลก

ค เลื่อมใสในพระสารีบุตร

ง เห็นว่าชีวิตของพระเป็นชีวิตที่สงบ

2. พระราชะเคยถวายข้าว 1 ทัพพีแด่พระเถระรูปใด

ก พระอานนท์

ข พระสารีบุตร

ค พระมหากัสสปะ

ง พระโมคคัลลานะ

3. ข้อใดเป็นลักษณะนิสัยของพระราชะ

ก สันโดษ

ข ประหยัด

ค ใฝ่เรียนใฝ่รู้

ง ว่านอนสอนง่าย

4. "*การประดิษฐ์อักษรไทย*" เป็นพระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ที่แสดงให้เราเห็นถึงคุณธรรมข้อใดของพระองค์

ก ความกล้าหาญ

ข ความใฝ่เรียนใฝ่รู้

ค ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ง ความมีศรัทธาที่มั่นคงในพระรัตนตรัย

5. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้างสิ่งใดสำหรับให้พระสงฆ์นั่งแสดงธรรมในวันพระ

ก ธรรมาสน์

ข อาสน์สงฆ์

ค พระแท่นบรรทม

ง พระแท่นมนังศิลาบาตร

6. ระบบการปกครองในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นแบบใด

ก สามัคคีธรรม

ข ประชาธิปไตย

ค พ่อปกครองลูก

ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์

7. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นอธิบดีสงฆ์หรือเจ้าอาวาสวัดอะไร

ก วัดบวรนิเวศวิหาร

ข วัดอรุณราชวราราม

ค วัดสุทัศนเทพวราราม

ง วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

8. ข้อใด*ไม่ใช่*พระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ก ทรงเชี่ยวชาญเรื่องโหราศาสตร์

ข ทรงรอบรู้และคิดแบบพระพุทธรูปปางต่าง ๆ

ค ทรงคิดค้นตำรายาแล้วให้จารึกลงบนแผ่นหินอ่อน

ง ทรงพระนิพนธ์พระปฐมโพธิกถาและร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก

9. งานพระนิพนธ์ต่อไปนี้เป็นของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส*ยกเว้น*ข้อใด

ก ลิลิตตะเลงพ่าย

ข พระปฐมสมโพธิกถา

ค พระพุทธเจ้าสอนอะไร

ง สมุทรโฆษคำฉันท์ตอนปลาย

10. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสทรงเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนในด้านใด

ก การทำงานเพื่อส่วนรวม

ข ความอดทนในการทำงาน

ค การประกอบอาชีพที่สุจริต

ง ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1.

กิจกรรมอะไรสัมพันธ์กับสถานที่แห่งนี้

ก ตั้งศพ

ข อยู่อาศัย

ค เรียนหนังสือ

ง บรรพชาอุปสมบท

2. นักเรียนในระดับชั้นใดที่ยัง*ไม่ต้อง*แสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ก ชั้นอนุบาล

ข ชั้นประถมศึกษา

ค ชั้นมัธยมศึกษา

ง ชั้นอุดมศึกษา

3. สิ่งของที่สามารถถวายพระได้ตลอดเวลาได้แก่อะไร

ก อาหาร

ข น้ำปานะ

ค เครื่องกระป๋อง

ง ข้าวสารและอาหารแห้ง

4. เมื่อเห็นบุคคลอื่นทำลายศาสนสถานเบื้องต้นเราควรปฏิบัติอย่างไร

ก จับตัวส่งตำรวจ

ข แจ้งความดำเนินคดี

ค โทรศัพท์ไปบอกนักข่าว

ง แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

5. ข้อใดคือข้อความขึ้นต้นและข้อความลงท้ายของคำอาราธนาศีล

ก มะยัง ภันเต, สีลานิ ยาจามะ

ข อิมานิ มะยัง, หิตายะ สุขายะ

ค พรัหมา จะ, อะนุกัมปิมัง ปะชัง

ง วิปัตติปะฏิพาหายะ, ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

6. ศาสนพิธีในข้อใดทำได้ปีละครั้ง

ก การทอดกฐิน

ข การทอดผ้าป่า

ค การถวายสังฆทาน

ง การถวายเครื่องไทยธรรม

7. ก่อนที่จะเริ่มศาสนพิธีใด ๆ ชาวพุทธจะต้องทำกิจกรรมใดก่อน

ก แผ่เมตตา

ข อาราธนาศีล

ค บูชาพระรัตนตรัย

ง อาราธนาพระปริตร

8. ศาสนพิธีใดเป็นของศาสนาอิสลาม

ก พิธีศราทธ์

ข พิธีละหมาด

ค พิธีศีลสมรส

ง พิ ธีบูชาเทวดา

9. การนั่งสมาธิควรเลือกคำภาวนาในใจใดต่อไปนี้

ก พุท–โธ

ข นั่งหนอ นั่งหนอ

ค ยกหนอ เหยียบหนอ

ง ขวาย่างหนอ—ซ้ายย่างหนอ

10. สิ่งที่คอยควบคุมจิตใจให้จดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำคืออะไร

ก ศีล

ข สติ

ค สมาธิ

ง ปัญญา

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1.

เราควรปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อเข้าไปในสถานที่แห่งนี้

ก ปลูกต้นไม้

ข รักษาความสะอาด

ค วาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ง บูรณะซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย

2. คำขึ้นต้นของคำปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะคือข้อใด

ก มะยัง ภันเต

ข เอเต มะยัง ภันเต

ค อิมินา สักกาเรนะ

ง อิมานิ มะยัง ภันเต

3. ถ้าสมหญิงจะถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ด้วยตนเองควรปฏิบัติอย่างไร

ก ส่งให้กับมือพระสงฆ์

ข วางไว้ตรงหน้าพระสงฆ์

ค วางไว้บนผ้าที่พระสงฆ์ทอดรับ

ง ส่งต่อให้ผู้ชายที่กำลังประเคนอยู่

4. สิ่งใดสามารถประเคนพระสงฆ์ได้เฉพาะเช้าถึงเที่ยงวัน

ก น้ำปานะ

ข ผ้าไตรจีวร

ค ยารักษาโรค

ง อาหารคาวหวาน

5. ใครประเคนสิ่งของพระสงฆ์*ไม่ถูกต้อง*

ก ดำประเคนสิ่งของที่ไม่หนักเกินไป

ข แดงประเคนสิ่งของด้วยความเคารพนอบน้อม

ค ขาวนั่งประเคนห่างจากพระสงฆ์ประมาณ 1 ศอก

ง ชมพูนำสิ่งของมารวมกันในถาดแล้วยกประเคนครั้งเดียว

6. ข้อใด*ไม่ใช่*รูปแบบของการทอดผ้าป่า

ก ผ้าป่าสามัคคี

ข ผ้าป่าหางกฐิน

ค ผ้าป่าโยงกฐิน

ง ผ้าป่าพระราชทาน

7. บัญชากล่าวคำภาษาบาลีว่า “*มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง... ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ*” แสดงว่าบัญชากล่าวคำในข้อใด

ก อาราธนาศีล

ข สมาทานศีล

ค ถวายสังฆทาน

ง อาราธนาพระปริตร

8. ศาสนพิธีในข้อใดทำได้เฉพาะในช่วงวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

ก การทอดกฐิน

ข การทอดผ้าป่า

ค การถวายสังฆทาน

ง การถวายเครื่องไทยธรรม

9. จิตของผู้ที่มีสติและสมาธิจะมีลักษณะอย่างไร

ก ไม่ดิ้นรน

ข ไม่ยึดมั่นถือมั่น

ค ไม่รับรู้เรื่องโลกภายนอก

ง ไม่เปลี่ยนแปลงความสนใจ

10. เมื่อตาเห็นรูปมีสติกำหนดว่า “*เห็นหนอ เห็นหนอ*” แสดงว่าเรากำลังมีสติกำหนดอะไร

ก รูป

ข อิริยาบถ

ค อายตนะ

ง ความคิด

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของใคร

ก ผู้บริหารท้องถิ่น

ข ผู้บริหารประเทศ

ค ประชาชนในประเทศ

ง ประชาชนในท้องถิ่นของตน

2. งานใด*ไม่ใช่*หน้าที่ของรัฐบาล

ก งานกองทัพ

ข งานข่าวกรอง

ค งานด้านการทูต

ง งานด้านการจัดตั้งตลาด

3. งานใดเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก งานตำรวจ

ข งานข่าวกรอง

ค งานด้านการทูต

ง งานกำจัดขยะมูลฝอย

4. ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้อย่างไร

ก ติดตามข่าวสาร

ข ใช้สิทธิเลือกตั้ง

ค ใช้สิทธิตามกฎหมาย

ง ถูกทุกข้อ

5. ใครปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยได้ถูกต้องที่สุด

ก นุ่นเสียภาษีตรงตามกำหนดทุกครั้ง

ข วีระประท้วงรัฐบาลโดยการด่านายกรัฐมนตรี

ค อ้อมไม่ไปเลือกตั้งเพราะไม่ชอบผู้สมัครคนใดเลย

ง ฝนเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองทุกคนที่อยู่ตรงข้ามกับฝ่ายตน

6. ข้อใด*ไม่ใช่*ประโยชน์ของการติดตามข้อมูลข่าวสาร

ก ช่วยให้เป็นคนทันเหตุการณ์

ข ช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศ

ค ช่วยให้คนไทยสามัคคีกันมากขึ้น

ง ช่วยพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย

7. วิธีการที่ประชาชนเลือกบุคคลเข้าไปเป็นตัวแทนของตนเพื่อทำหน้าที่ปกครองประเทศ เรียกว่าอะไร

ก การแต่งตั้ง

ข การทดลอง

ค การเลือกตั้ง

ง การสุ่มตัวอย่าง

8. การมีอิสระในการเลือกตั้งมีลักษณะตรงกับข้อใด

ก ประชาชนเลือกใครก็ได้

ข ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนได้คนละ 1 เสียง

ค ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกในการเลือกตั้ง

ง ประชาชนได้เลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เช่น ได้เลือกตั้ง ส.ส. ทุก 4 ปี

9. ขั้นตอนใดต้องทำเป็นอันดับแรกเมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ก ตรวจสอบรายชื่อตนเอง

ข แสดงหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่

ค รับบัตรเลือกตั้งจากเจ้าหน้าที่

ง ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้ง

10. เราควรเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะอย่างไร

ก กำกวม

ข เชื่อถือได้

ค หาข้อสรุปไม่ได้

ง มาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นงานด้านการพาณิชย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก งานดับเพลิง

ข การจัดตั้งโรงรับจำนำ

ค การกำจัดขยะมูลฝอย

ง การจัดให้มีศูนย์เยาวชน

2. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลด้านการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของประเทศ

ก การไปรษณีย์

ข การสาธารณสุข

ค การออกพระราชกฤษฎีกา

ง การดำเนินงานด้านข่าวกรอง

3. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก งานกองทัพ

ข งานด้านการทูต

ค งานศาลยุติธรรม

ง งานจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์

4. ใครมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

ก ตุ้มขายหนังสือพิมพ์

ข อุ๊รับจ้างเขียนป้ายหาเสียง

ค น้อยอ่านหนังสือเตรียมสอบ

ง อ้อยแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน

5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยเป็นหน้าที่ของใคร

ก นักศึกษา

ข ข้าราชการ

ค นักการเมือง

ง ประชาชนทุกคน

6. การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างไร

ก สร้างอิทธิพลให้กับนักการเมือง

ข สร้างชื่อเสียงให้กับนักการเมือง

ค ส่งเสริมให้ประชาชนแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน

ง แสดงถึงการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน

7. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งอย่างไร

ก ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ข สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง

ค เข้าชื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ง ถูกทุกข้อ

8. ขั้นตอนแรกของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคืออะไร

ก เข้าคูหาทำเครื่องหมายกากบาท

ข นำบัตรเลือกตั้งหย่อนลงในหีบบัตรเลือกตั้ง

ค ลงลายมือชื่อหรือประทับลายนิ้วมือบนต้นขั้วบัตรเลือกตั้ง

ง ตรวจสอบชื่อและลำดับของตนเองในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

9. ข้อใด*ไม่ใช่*ประโยชน์ของการติดตามข้อมูลข่าวสาร

ก ทำให้เป็นคนทันโลก

ข ได้รับการยกย่องนับถือ

ค ส่งเสริมการพัฒนาประเทศ

ง ช่วยให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยพัฒนา

10. หากเราต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศสมัยรัชกาลที่ 5 ควรเลือกรับข้อมูลจากแหล่งใดดีที่สุด

ก โทรทัศน์

ข อินเทอร์เน็ต

ค หนังสือพิมพ์

ง หนังสือสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เอกสารที่แสดงรายละเอียดของสมาชิกในบ้าน เรียกว่าอะไร

ก สูติบัตร

ข ทะเบียนบ้าน

ค ทะเบียนสมรส

ง บัตรประจำตัวประชาชน

2. หากมีคนตายในบ้าน แต่บ้านนั้นไม่มีเจ้าบ้าน ใครมีหน้าที่ต้องแจ้งการตายแก่นายทะเบียนท้องที่

ก ผู้พบศพ

ข ผู้ใหญ่บ้าน

ค ผู้ที่อยู่ในบ้าน

ง ญาติของผู้ตาย

3. เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายเรียกว่าอะไร

ก สูจิบัตร

ข สูติบัตร

ค มรณบัตร

ง อนุโมทนาบัตร

4. การย้ายเข้าหรือย้ายออกต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในระยะเวลาเท่าใด

ก 1 วัน

ข 7 วัน

ค 15 วัน

ง 60 วัน

5. กฎหมายจราจรใช้บังคับกับใคร

ก คนเดินเท้า

ข คนขับรถยนต์

ค คนขับขี่รถจักรยานยนต์

ง ถูกทุกข้อ

6. หากขับรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรจะได้รับโทษอย่างไร

ก ปรับไม่เกิน 100 บาท

ข ปรับไม่เกิน 500 บาท

ค ปรับไม่เกิน 1,000 บาท

ง ปรับไม่เกิน 40,000 บาท

7. หากเราเดินบนถนนที่ไม่มีทางเท้า จะต้องเดินบริเวณใด

ก ริมทางด้านขวาของตน

ข ริมทางด้านซ้ายของตน

ค บนถนนด้านซ้ายของตน

ง ริมทางด้านใดก็ได้ที่เห็นว่าปลอดภัย

8. เฮโรอีนเป็นยาเสพติดประเภทใด

ก ประเภท 1

ข ประเภท 2

ค ประเภท 4

ง ประเภท 5

9. เทศบัญญัติใช้บังคับได้ภายในเขตใด

ก จังหวัด

ข ประเทศ

ค เทศบาล

ง กรุงเทพมหานคร

10. ข้อใด *ไม่ใช่* กฎหมายที่ออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก เทศบัญญัติ

ข ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ค ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ง พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายในชีวิตประจำวัน

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เมื่อมีคนเกิดในบ้านเจ้าบ้านต้องแจ้งการเกิดแก่นายทะเบียนท้องที่ภายในกี่วันนับแต่วันที่เด็กเกิด

ก 24 ชั่วโมง

ข 15 วัน

ค 60 วัน

ง 310 วัน

2. เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเกิดเรียกว่าอะไร

ก สูจิบัตร

ข สูติบัตร

ค มรณบัตร

ง อนุโมทนาบัตร

3. ทะเบียนบ้านคืออะไร

ก เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเกิด

ข เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตาย

ค เอกสารที่แสดงเลขประจำบ้านและรายละเอียดของสมาชิกในบ้าน

ง เอกสารที่ผู้มีสัญชาติไทยใช้แสดงตัว โดยมีการระบุรูปถ่าย หมายเลขประจำตัว ชื่อและนามสกุลของเจ้าของเอกสารนั้น

4. เมื่อมีคนย้ายเข้าหรือย้ายออก ใครมีหน้าที่ต้องแจ้งการย้ายเข้าหรือย้ายออกต่อนายทะเบียน

ก เจ้าบ้าน

ข คนที่ย้ายเข้าหรือย้ายออก

ค คนที่อาศัยอยู่ในบ้านนั้นทุกคน

ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือประธานชุมชนที่บ้านหลังนั้นตั้งอยู่

5. เมื่อเห็นสัญญาณจราจรไฟสีเหลือง ต้องทำอย่างไร

ก หยุดรถทันที

ข เร่งเครื่องให้เร็วที่สุด

ค ขับรถจอดริมทางด้านซ้ายของถนน

ง ชะลอความเร็วลงเพื่อเตรียมหยุดรถ

6. ใครกระทำผิดกฎหมายจราจร

ก เอกสวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยาน

ข น้ำขับรถจักรยานยนต์ชิดขอบทางด้านซ้าย

ค ชัยให้ผู้โดยสารลงจากรถประจำทางขณะที่กำลังจอดเติมน้ำมันเชื้อเพลิง

ง ฝนขับรถโดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย เพราะรถของตนมีถุงลมนิรภัยอยู่แล้ว

7. ใคร*ไม่ได้*ทำผิดกฎหมายจราจร

ก นัทขับรถขณะเมาสุรา

ข นิดขับรถเร็วน่าหวาดเสียว

ค อ้อมใช้โทรศัพท์มือถือขณะขับรถ

ง ก้อยขับรถช้าจนรถคันหลังต้องลดความเร็วลง

8. ข้อใดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 5

ก ยาบ้า

ข ฝิ่นยา

ค กัญชา

ง โคเดอีน

9. ข้อใดเป็นผลจากการปฏิบัติตนตามกฎหมายยาเสพติดให้โทษ

ก สุขภาพทรุดโทรม

ข สังคมสงบสุขมากขึ้น

ค เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้น

ง ถูกทุกข้อ

10. ข้อใดเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น

ก เทศบัญญัติ

ข กฎกระทรวง

ค พระราชบัญญัติ

ง พระราชกฤษฎีกา

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สิ่งใดที่ทำให้สมาชิกในสังคมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ก เงิน

ข ชื่อเสียง

ค วัฒนธรรม

ง เทคโนโลยี

2. วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตเราในด้านใด

ก ภาษา

ข อาหาร

ค การแต่งกาย

ง ถูกทุกข้อ

3. ข้อใดเป็นการแสดงความเคารพตามมารยาทไทย

ก การกราบ

ค การโบกมือ

ข การสวมกอด

ง การสัมผัสมือหรือเช็กแฮนด์

4. ข้อใด*ไม่ใช่*การนั่งตามมารยาทไทย

ก นั่งคุกเข่า

ข นั่งขัดสมาธิ

ค นั่งพับเพียบ

ง นั่งกระดิกเท้า

5. เราควรทักทายครูอย่างไร

ก ไปไหนมา

ข กินข้าวหรือยัง

ค สวัสดีครับ/ค่ะ

ง เป็นอย่างไรบ้าง

6. ข้อใดเป็นคำพูดที่*ไม่ควรใช้*

ก ข้า

ข ฉัน

ค ผม

ง คุณ

7. ข้อใดเป็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยที่ทำให้คนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

ก คนไทยในภาคเหนือจัดประเพณีบวชป่าเพื่ออนุรักษ์ป่าไม้

ข ประเพณีตรุษจีนของคนไทยเชื้อสายจีนมีความเป็นเอกลักษณ์

ค คนไทยเชื้อสายมอญมีประเพณีที่ทำให้ญาติพี่น้องมารวมตัวกัน

ง เสื้อผ้าของคนในภาคเหนือมีความหนาเพื่อสร้างความอบอุ่นแก่ผู้สวมใส่

8. ข้อใดคือวัฒนธรรมประเพณีของคนไทยเชื้อสายมอญ

ก ประเพณีกำฟ้า

ข ประเพณีตรุษจีน

ค การแห่เปิงซังกราน

ง การแสดงหนังตะลุง

9. ข้อใด*ไม่ใช่*ชนเผ่าของชาวไทยภูเขา

ก ซูลู

ข ลีซอ

ค อีก้อ

ง มูเซอ

10. ใครรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มตนได้อย่างถูกต้อง

ก อุ๊ปิดวิธีการทอผ้าไหมของหมู่บ้านไว้เป็นความลับ

ข เอ๋กับเพื่อนบ้านร่วมกันแห่เปิงซังกรานไปทำบุญที่วัด

ค โอ๋ไม่พูดภาษากะเหรี่ยงเพราะอยากให้คนในชุมชนใช้เฉพาะภาษาไทย

ง เอ๊าะนำวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้แทนวัฒนธรรมดั้งเดิมทั้งหมดของหมู่บ้าน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมในสังคมไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สิ่งใดคือวัฒนธรรมทางวัตถุ

ก บ้าน

ข ภาษา

ค ศาสนา

ง มารยาท

2. ข้อใด*ไม่ใช่*แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

ก การฟื้นฟู

ข การพัฒนา

ค การถ่ายทอด

ง การปกปิดเป็นความลับ

3. ข้อใดเป็นการทักทายตามมารยาทไทย

ก คำนับ

ข จับมือ

ค สวมกอด

ง ไหว้และกล่าวสวัสดี

4. การนั่งเก้าอี้ต่อหน้าผู้ใหญ่ควรปฏิบัติอย่างไร

ก นั่งเข่าชิด

ข นั่งไขว่ห้าง

ค นั่งโยกเก้าอี้

ง นั่งกระดิกเท้า

5. ก่อนจะรับของจากผู้ใหญ่ควรทำอย่างไร

ก ยิ้ม

ข ไหว้

ค ยักคิ้ว

ง แสดงความดีใจ

6. ใครปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามมารยาทไทย

ก ปูพูดในขณะเคี้ยวอาหาร

ข ปอไหว้และกล่าวสวัสดีเพื่อน

ค ปุ๊กเดินโดยทิ้งน้ำหนักไปที่ส้นเท้า

ง ปลาพยักหน้าก่อนรับของจากผู้ใหญ่

7. ข้อใดแสดงถึงคุณค่าของวัฒนธรรมที่ทำให้คนในกลุ่มมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ก บ้านในภาคกลางมีใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม

ข ชาวไทยภูเขามีความเชื่อเรื่องผีเพื่อมิให้คนทำผิดศีลธรรม

ค บ้านในภาคอีสานมีใต้ถุนโปร่งเพื่อระบายความร้อนในบ้าน

ง คนไทยเชื้อสายมอญมีประเพณีที่ทำให้ญาติพี่น้องได้มารวมกลุ่มกัน

8. คนไทยเชื้อสายใดมีความเชื่อในเรื่องพญาแถน

ก จีน

ข ลาว

ค มอญ

ง มลายู

9. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขา

ก ภาษากะเหรี่ยง

ข ประเพณีตรุษจีน

ค การทำบุญและรดน้ำต้นโพธิ์

ง การจัดเลี้ยงเนื่องในวันเข้าสุหนัต

10. ข้อใด *ไม่ใช่* วิธีการรักษาวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

ก นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน

ข เผยแพร่เฉพาะในชุมชนของตนเอง

ค ส่งเสริมให้ความรู้แก่สมาชิกของกลุ่ม

ง ส่งเสริมให้สมาชิกของกลุ่มมีส่วนร่วมในการรักษา

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ผู้ผลิตที่มีคุณภาพควรให้ความสำคัญกับอะไรเป็นอันดับแรก

ก สังคม

ข การผลิต

ค ผู้บริโภค

ง สิ่งแวดล้อม

2. ความพอใจสูงสุดจากการบริโภคสินค้าและบริการเป็นจุดมุ่งหมายของใคร

ก ผู้ขาย

ข ผู้ผลิต

ค ผู้บริโภค

ง ผู้ประกอบการ

3. บุคคลใดซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก

ก แต้มเปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ

ข เก่งซื้อของเล่นที่มีราคาไม่แพง

ค พลอยเลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกาย

ง หนึ่งพิจารณารายละเอียดในฉลากก่อนซื้อสินค้า

4. ข้อมูลใดในฉลากสินค้าที่ทำให้ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยมากที่สุด

ก วิธีใช้

ข วันหมดอายุ

ค สถานที่ผลิต

ง ส่วนประกอบ

5. ทรัพยากรใดมีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ

ก คน

ข ป่าไม้

ค น้ำมัน

ง ทองคำ

6. ข้อใดเป็นทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น

ก แร่

ข ถนน

ค อากาศ

ง แสงแดด

7. ข้อใดกล่าว*ผิด*

ก ดิน หิน แร่ เป็นทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต

ข ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

ค การศึกษาหาความรู้เป็นการพัฒนาคุณภาพของคน

ง ทรัพยากรเป็นสิ่งที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ในทางเศรษฐกิจ

8. บุคคลใดมีส่วนช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ก รุ่งตัดต้นไม้เพื่อนำไปทำฟืน

ข ปุ้มใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก

ค แก้วทิ้งน้ำซักผ้าลงสู่แม่น้ำลำคลอง

ง ก้อยซื้อกล่องโฟมใส่อาหารไปกินที่โรงเรียน

9. ข้อใด*ไม่ใช่*หลักการในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรของหน่วยธุรกิจ

ก กำไร

ข ประหยัด

ค ประโยชน์

ง ความคุ้มค่า

10. ข้อใดเป็นแนวทางในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ก ใช้ในปริมาณน้อย ๆ

ข ใช้เท่าที่ทรัพยากรมีอยู่

ค ให้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ง ใช้ตามความต้องการของผู้ผลิต

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การผลิตและการบริโภค

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใด*ไม่ใช่*บทบาทของผู้ผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ก เข้าร่วมโครงการปลูกป่าคืนสู่ธรรมชาติ

ข ใช้วัสดุจากธรรมชาติเป็นภาชนะบรรจุอาหาร

ค ใช้กล่องโฟมเพื่อลดการใช้วัสดุจากธรรมชาติ

ง วางแผนนำวัสดุจากธรรมชาติมาใช้ในการผลิต

2. “มงคลเป็นเจ้าของโรงงานที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา จึงให้ทุนการศึกษากับบุตรของพนักงานทุกคน” จากข้อความนี้มงคลเป็นผู้ผลิตที่มีคุณภาพในด้านใด

ก การมีจรรยาบรรณ

ข การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ค ความรับผิดชอบต่อสังคม

ง การวางแผนกิจกรรมการผลิต

3. ข้อใดคือประโยชน์ของสินค้าของผู้ผลิตที่คำนึงถึงคำว่า “คุณภาพต้องมาก่อน” ในด้านการใช้งาน

ก มีภาพลักษณ์ที่ดี

ข มีอายุการใช้งานนาน

ค มีบริการหลังการขาย

ง มีความจริงใจในการให้บริการ

4. การกระทำของใครสอดคล้องกับข้อความว่า “ความพอใจสูงสุดเป็นเป้าหมายสำคัญของการบริโภคสินค้าและบริการ”

ก พลซื้อข้าวมันไก่มารับประทาน

ข จันทร์แม่ค้าขายกล้วยทอดในตลาด

ค ป่านเจ้าของธุรกิจเพาะเห็ดฟางส่งออก

ง รักษ์เจ้าของร้านขนมปังรายเดียวในอำเภอ

5. ข้อใดเป็นหลักการในการบริโภคสินค้าและบริการที่ให้ความสำคัญกับความจำเป็น

ก เลือกซื้ออาหารที่มีคุณค่า

ข เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ

ค สังเกตวันผลิตและวันหมดอายุ

ง จัดลำดับความสำคัญก่อน–หลัง

6. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี

ก ถ้าลดราคาให้ซื้อมาก่อน

ข เดินดูหลาย ๆ ร้านก่อนซื้อ

ค ซื้อสินค้าที่มียี่ห้อเพื่อความปลอดภัย

ง คำนึงถึงความต้องการคนในครอบครัว

7. ข้อใดเป็นปัจจัยการผลิตประเภททุน

ก รถบรรทุก

ข เจ้าของกิจการ

ค สถานที่ตั้งโรงงาน

ง พนักงานในโรงงาน

8. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก เงินเป็นปัจจัยการผลิตทางเศรษฐศาสตร์

ข ทรัพยากรธรรมชาติทุกชนิดเป็นปัจจัยทุน

ค ทรัพยากรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อผู้ผลิต

ง ประเทศไทยมีทรัพยากรมากใช้อย่างไรก็ไม่หมด

9. ข้อใดสอดคล้องกับคำว่า “รีไซเคิล”

ก การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก

ข การนำเสื้อที่ขาดไปให้ร้านซ่อม

ค การบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำ

ง การนำกล่องนมที่หมดแล้วมาทำโต๊ะนักเรียน

10. “ใครทิ้งขยะ ปรับ 2,000 บาท” ข้อความนี้เป็นวิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดตามข้อใด

ก การให้ความรู้ความเข้าใจ

ข การบีบบังคับให้ปฏิบัติตาม

ค การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย

ง การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หน่วยเศรษฐกิจใดทำหน้าที่ดูแลการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

ก ผู้ผลิต

ข รัฐบาล

ค ธนาคาร

ง ผู้บริโภค

2. สิ่งก่อสร้างใด*ไม่ได้*มาจากเงินภาษีของประชาชน

ก ถนน

ข สะพาน

ค สวนสนุก

ง สวนสาธารณะ

3. หน่วยงานใดมีหน้าที่จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล

ก กรมศุลกากร

ข กรมสรรพากร

ค กรมสรรพสามิต

ง กรมการค้าภายใน

4. ข้อใด*ไม่ใช่*สิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ก สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ

ข สิทธิที่จะได้รับส่วนลดในการซื้อสินค้าหรือบริการ

ค สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย

ง สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ

5. กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกำหนดให้ลูกจ้างที่ทำงานครบ 1 ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนได้ไม่น้อยกว่ากี่วัน

ก 3 วัน

ข 5 วัน

ค 6 วัน

ง 7 วัน

6. ข้อใดกล่าว*ผิด*

ก ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้ไม่เกิน 3 วันต่อปี

ข ลูกจ้างหญิงที่มีครรภ์มีสิทธิลาคลอดบุตรได้ไม่เกิน 90 วัน

ค ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อรับราชการทหารเมื่อมีการเรียกพลตรวจสอบ

ง ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถได้

7. "กลุ่มของสตรีในท้องถิ่นที่รวมตัวกันโดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสามัคคีและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน" ข้อความนี้หมายถึงกลุ่มทางเศรษฐกิจใด

ก กลุ่มแม่บ้าน

ข กลุ่มสหกรณ์

ค กลุ่มออมทรัพย์

ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

8. ข้อใด*ไม่ใช่*ลักษณะของกลุ่มออมทรัพย์

ก บริหารจัดการโดยสมาชิก

ข เป็นการรวมกลุ่มกันของสตรีในท้องถิ่น

ค มีเป้าหมายในการระดมทุนเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุน

ง รวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเงินทุนประกอบอาชีพ

9. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มออมทรัพย์

ก ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

ข สร้างความสามัคคีในชุมชน

ค หารายได้เสริมให้กับครอบครัว

ง ฝึกให้รู้จักประหยัดและอดออม

10. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลหมู่บ้านละเท่าใด

ก 1 แสนบาท

ข 5 แสนบาท

ค 1 ล้านบาท

ง 5 ล้านบาท

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หน่วยเศรษฐกิจใดเป็นทั้งเจ้าของปัจจัยการผลิตและเป็นผู้ซื้อสินค้าและบริการ

ก ธุรกิจ

ข รัฐบาล

ค ธนาคาร

ง ครัวเรือน

2. ครัวเรือนและธุรกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างไร

ก ครัวเรือนจ่ายภาษีให้แก่หน่วยธุรกิจ

ข ครัวเรือนจ่ายค่าจ้างให้กับหน่วยธุรกิจ

ค ครัวเรือนเสนอขายปัจจัยการผลิตให้หน่วยธุรกิจ

ง ครัวเรือนให้หน่วยธุรกิจกู้ยืมเงินไปใช้ในการลงทุน

3. “เงินที่รัฐหรือท้องถิ่นเรียกเก็บจากบุคคล เพื่อใช้จ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น” ข้อความนี้หมายถึงอะไร

ก ภาษี

ข ค่าจ้าง

ค ค่าธรรมเนียม

ง เงินอุดหนุนการลงทุน

4. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

ก ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางอ้อม

ข ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคเป็นฝ่ายเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ค ผู้มีรายได้ทุกคนจะต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาล

ง ผู้เสียภาษีเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากการบริหารประเทศ

5. เมื่อเราทำงานและมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เราต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด.91 และชำระภาษีที่ใด

ก กรมศุลกากร

ข กรมสรรพากร

ค กรมสรรพสามิต

ง กรมการค้าภายใน

6. สุธีส่งปลาแช่แข็งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สุธีต้องเสียภาษีให้กับหน่วยงานใด

ก กรมศุลกากร

ข กรมสรรพากร

ค กรมสรรพสามิต

ง กรมการค้าภายใน

7. ข้อใด*ไม่ใช่*สิทธิของผู้ใช้แรงงานที่ดนัยคนงานโรงงานทำรองเท้าที่มีอายุงาน 6 เดือนพึงได้รับ

ก หยุดพักผ่อนได้ 6 วัน

ข ลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง

ค ลาเพื่อรับราชการทหารตามหมายเรียก

ง ได้รับค่าจ้างล่วงเวลาเพิ่ม 1 เท่าของค่าจ้างปกติ

8. “กลุ่มคนในท้องถิ่นที่รวมตัวกันโดยมีเป้าหมายเพื่อระดมทุน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเงินทุนประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายเมื่อเกิดความจำเป็น” ข้อความนี้หมายถึงข้อใด

ก กลุ่มแม่บ้าน

ข กลุ่มสหกรณ์

ค กลุ่มออมทรัพย์

ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

9. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของกลุ่มแม่บ้าน

ก ระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุน

ข หารายได้เสริมให้กับครอบครัว

ค ช่วยเหลือด้านการเงินแก่ผู้ที่เดือดร้อน

ง เป็นแหล่งเงินทุนให้ประชาชนนำไปพัฒนาอาชีพ

10. กลุ่มทางเศรษฐกิจใดได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาทเพื่อนำมาเป็นทุนในการประกอบอาชีพ

ก กลุ่มแม่บ้าน

ข กลุ่มสหกรณ์

ค กลุ่มออมทรัพย์

ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. “กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์” ข้อความนี้หมายถึงอะไร

ก ข้อมูลทางประวัติศาสตร์

ข วิธีการทางประวัติศาสตร์

ค หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ง ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

2. เพราะเหตุใดการศึกษาด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์จึงต้องตั้งคำถามให้ชัดเจน

ก เพื่อความน่าเชื่อถือ

ข เพื่อนำเสนอข้อมูลได้ง่าย

ค เพื่อตรวจสอบข้อมูลได้สะดวก

ง เพื่อกำหนดขอบเขตของการศึกษา

3. ข้อใดจัดเป็นหลักฐานที่เป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ก โบราณวัตถุ

ข จดหมายเหตุ

ค โบราณสถาน

ง คำบอกเล่าของผู้รู้

4. “สมชายกำลังค้นหาข้อมูลประวัติของพระยาพิชัยดาบหักจากอินเทอร์เน็ต” จากข้อความนี้อยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก รวบรวมหลักฐาน

ข เรียบเรียงและนำเสนอ

ค ตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

ง กำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา

5. ข้อใด *ไม่ใช่* แหล่งสืบค้นข้อมูล

ก พิพิธภัณฑ์

ข ห้างสรรพสินค้า

ค ห้องสมุดประชาชน

ง อุทยานประวัติศาสตร์

6. ข้อใดคือหลักฐานชั้นต้นที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์

ก วิทยานิพนธ์

ข วรรณกรรมเรื่องสี่แผ่นดิน

ค บทความทางประวัติศาสตร์

ง พระราชพงศาวดาร รัชกาลที่ 5

7. เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (ขำ บุนนาค) เรียบเรียงพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1–4 ในสมัยรัชกาลใด

ก รัชกาลที่ 4

ข รัชกาลที่ 5

ค รัชกาลที่ 6

ง รัชกาลที่ 7

8. ราชกิจจานุเบกษาจัดเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ก ประเพณี

ข พระมหากษัตริย์

ค การบริหารบ้านเมือง

ง บุคคลสำคัญของประเทศ

9. ข้อใดกล่าวถึง “หนังสือไทยรบพม่า” ได้ถูกต้อง

ก เป็นหลักฐานชั้นต้น

ข เป็นหลักฐานชั้นรอง

ค เป็นหลักฐานทางวิชาการ

ง เป็นหลักฐานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

10. ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 เป็นหลักฐานประเภทใด

ก หลักฐานชั้นต้น

ข หลักฐานชั้นรอง

ค หลักฐานทางวิชาการ

ง หลักฐานไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 วิธีการทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. "อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิสร้างขึ้นในช่วงสมัยใด" คำถามนี้เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความหลักฐาน

ข การรวบรวมหลักฐาน

ค การกำหนดเรื่องที่จะศึกษา

ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

2. การตรวจสอบว่าเรื่องที่จะศึกษามีหลักฐานอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความหลักฐาน

ข การรวบรวมหลักฐาน

ค การกำหนดเรื่องที่จะศึกษา

ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

3. ใครกำลังปฏิบัติตามขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก มานพค้นข้อมูลที่หอสมุดแห่งชาติ

ข วีระกำลังนำเสนอข้อมูลให้เพื่อนฟัง

ค อ้อยตรวจสอบหลักฐานว่าเชื่อได้หรือไม่

ง มานะคิดว่าสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อไร

4. ข้อใด*ไม่ใช่*ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความหลักฐาน

ข การรวบรวมหลักฐาน

ค การสังเกตและทดลอง

ง การเรียบเรียงและนำเสนอ

5. เพราะเหตุใดการตรวจสอบหลักฐานชิ้นหนึ่งควรนำมาเทียบกับหลักฐานชิ้นอื่นด้วย

ก เพื่อความแม่นยำ

ข เพื่อให้ได้ข้อมูลน่าเชื่อถือ

ค เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด

ง เพื่อให้มีความหลากหลาย

6. “สุโขทัยคงจะเก็บภาษีหลายประเภท การยกเว้นภาษีผ่านด่านคงไม่กระทบกระเทือนรายได้ของรัฐมากนัก” จากข้อความนี้เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความหลักฐาน

ข การรวบรวมหลักฐาน

ค การเรียบเรียงและนำเสนอ

ง การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา

7. ข้อใด*ไม่ใช่*ขั้นตอนการเรียบเรียงและนำเสนอ

ก การบรรยาย

ข การเขียนรายงาน

ค การจัดนิทรรศการ

ง การค้นข้อมูลในห้องสมุด

8. วัดสุทัศนเทพวรารามเป็นแหล่งข้อมูลประเภทใด

ก บุคคล

ข สถานที่

ค วัฒนธรรม

ง วัสดุอุปกรณ์

9. ข้อใดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ก จดหมายเหตุ

ข พระราชหัตถเลขา

ค พระราชพงศาวดาร

ง พระพุทธรูปปางมารวิชัย

10. หลักฐานในข้อใดน่าเชื่อถือ*น้อยที่สุด*

ก กฎหมายตราสามดวง

ข หนังสือประชุมพงศาวดาร

ค บทความทางประวัติศาสตร์

ง พระราชพงศาวดารรัชกาลที่ 5

แบบทดสอบก่อนเรียน
ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เมียนมาเคยเป็นอาณานิคมของประเทศอะไร

ก สเปน

ข อังกฤษ

ค ฝรั่งเศส

ง โปรตุเกส

2. ลักษณะภูมิประเทศของลาวส่วนใหญ่เป็นอย่างไร

ก เป็นที่ราบลุ่ม

ข เป็นที่ราบหุบเขา

ค เป็นภูเขาและที่ราบสูง

ง เป็นที่ราบชายฝั่งทะเล

3. ประเทศใด *ไม่มี* ทางออกทะเล

ก ลาว

ข กัมพูชา

ค เมียนมา

ง มาเลเซีย

4. ประเทศใดที่มีพระมหากษัตริย์มาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขของประเทศ

ก ลาว

ข ไทย

ค กัมพูชา

ง มาเลเซีย

5. ใครเป็นหัวหน้ารัฐบาลของลาว

ก ทหาร

ข นายกรัฐมนตรี

ค พระมหากษัตริย์

ง ประธานประเทศ

6. มาเลเซียมีลักษณะการปกครองแบบใด

ก เผด็จการ

ข ประชาธิปไตย

ค สมบูรณาญาสิทธิราชย์

ง สังคมนิยมคอมมิวนิสต์

7. อุตสาหกรรมที่ทำรายได้หลักให้แก่ลาวคืออุตสาหกรรมใด

ก อุตสาหกรรมยา

ข อุตสาหกรรมน้ำตาล

ค อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า

ง อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า

8. ข้อใดกล่าวถึงกัมพูชา *ไม่ถูกต้อง*

ก เดิมเป็นที่ตั้งของอาณาจักเขมรที่ยิ่งใหญ่

ข หลังได้รับเอกราชต้องตกอยู่ภายใต้ภาวะสงคราม

ค รัฐบาลเขมรแดงสนับสนุนการนับถือพระพุทธศาสนา

ง ตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสและได้รับเอกราชหลังจบสงครามโลกครั้งที่ 2

9. มาเลเซียเคยเป็นอาณานิคมของประเทศใด

ก จีน

ข อังกฤษ

ค ฝรั่งเศส

ง สหรัฐอเมริกา

10. ข้อใด *ไม่ใช่* วัตถุประสงค์ของอาเซียน

ก เพื่อส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาค

ข เพื่อส่งเสริมและให้ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ

ค เพื่อส่งเสริมการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ง เพื่อส่งเสริมสภาพเศรษฐกิจให้แข็งแกร่งเหมือนสหภาพยุโรป

แบบทดสอบหลังเรียน
ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ปัจจุบันประเทศเมียนมามีลักษณะการปกครองอย่างไร

ก คอมมิวนิสต์

ข ประชาธิปไตย

ค เผด็จการทหาร

ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์

2. ข้อใด*ไม่ใช่*เหตุผลที่ทำให้เศรษฐกิจของเมียนมาก้าวหน้าช้า

ก รัฐบาลเข้าควบคุมเศรษฐกิจอย่างเข้มงวด

ข ยึดการพัฒนาประเทศโดยพึ่งพาตนเองและอยู่อย่างโดดเดี่ยว

ค รัฐบาลทหารของเมียนแทรกแซงการผลิตต่าง ๆ อย่างเข้มงวด

ง ขาดทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นวัตถุดิบในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

3. รูปแบบการปกครองของกัมพูชามีลักษณะใกล้เคียงกับประเทศใดมากที่สุด

ก จีน

ข ไทย

ค ลาว

ง มาเลเซีย

4. ศาสนาใดมีคนนับถือมากที่สุดในเมียนมา

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

5. ข้อใดกล่าวถึงการเมืองการปกครองของลาว*ไม่ถูกต้อง*

ก มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

ข ปกครองด้วยระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์

ค บริหารประเทศตามนโยบายของพรรคคอมมิวนิสต์

ง ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ หลายรัฐซึ่งมีอำนาจในการปกครองตนเอง

6. ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประเทศใดเคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส

ก ลาว

ข เมียนมา

ค มาเลเซีย

ง สิงคโปร์

7. ประมุขของประเทศมาเลเซียคือใคร

ก สุลต่าน

ข ประธานาธิบดี

ค พระมหากษัตริย์

ง สมเด็จพระราชาธิบดี

8. มาเลเซียใช้ภาษาอะไรเป็นภาษาราชการ

ก จีน

ข ทมิฬ

ค อังกฤษ

ง มาเลย์/มลายู

9. ข้อใดกล่าวถึงอาเซียน*ไม่ถูกต้อง*

ก มีสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ

ข กัมพูชาเข้ามาเป็นสมาชิกลำดับสุดท้าย

ค บรูไนดารุสซาลามเป็นสมาชิกเมื่อแรกก่อตั้ง

ง ประเทศในอินโดจีนทุกประเทศเป็นสมาชิกอาเซียน

10. ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเรื่องการส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาคมีประโยชน์อย่างไร

ก ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นกลาง

ข ทำให้เศรษฐกิจของภูมิภาคดีขึ้น

ค ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านสังคม

ง ทำให้ภูมิภาคอื่นของโลกเห็นความสำคัญ

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ใดทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ข สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ค พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

2. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์

ก พื้นที่ส่วนใหญ่อุดมสมบูรณ์

ข มีทางออกทะเลไม่ไกลจากปากน้ำ

ค มีแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลางเป็นเมืองอกแตก

ง เป็นศูนย์กลางการค้าระหว่างตะวันออกกับตะวันตก

3. กฎหมายที่ชำระในสมัยรัชกาลที่ 1 คือกฎหมายฉบับใด

ก กฎหมายแพ่ง

ข กฎหมายอาญา

ค กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ง กฎหมายตราสามดวง

4. ในรัชกาลใดมีการปฏิรูปการปกครองโดยแยกออกเป็นกระทรวงตามอย่างประเทศตะวันตก

ก รัชกาลที่ 3

ข รัชกาลที่ 4

ค รัชกาลที่ 5

ง รัชกาลที่ 6

5. สมัยใดของไทยที่มีการปรับปรุงบ้านเมืองเพื่อป้องกันการคุกคามจากมหาอำนาจตะวันตก

ก สมัยธนบุรี

ข สมัยประชาธิปไตย

ค สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ง สมัยปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย

6. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไทยมีความสัมพันธ์กับพม่าในฐานะอะไรมากที่สุด

ก คู่สงคราม

ข ประเทศราช

ค รัฐบรรณาธิการ

ง บ้านพี่เมืองน้อง

7. ไทยทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับประเทศอะไร

ก อังกฤษ

ข ฝรั่งเศส

ค โปรตุเกส

ง สหรัฐอเมริกา

8. ภาษีที่เป็นค่าธรรมเนียมเรียกว่าอะไร

ก ฤชา

ข ส่วย

ค อากร

ง จังกอบ

9. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทเป็นศิลปะแบบใด

ก เขมร

ข สุโขทัย

ค อยุธยา

ง ตะวันตกผสมไทย

10. “พระยาเสือ” เป็นสมญานามของใคร

ก เจ้าพระยาสุรสีห์

ข สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

ค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ไทยสมัยรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงทรงย้ายราชธานี

ก เมืองธนบุรีไม่มีทางออกทะเล

ข เมืองธนบุรีมีขนาดใหญ่เกินไป

ค เมืองธนบุรีมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง

ง พื้นที่ฝั่งตะวันออกมีความอุดมสมบูรณ์

2. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการปกครองแบบใด

ก เผด็จการ

ข คอมมิวนิสต์

ค ประชาธิปไตย

ง สมบูรณาญาสิทธิราชย์

3. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นใครไม่มีหน้าที่รับผิดชอบการปกครองส่วนภูมิภาค

ก สมุหนายก

ข เสนาบดีกรมนา

ค เสนาบดีกรมท่า

ง สมุหพระกลาโหม

4. สมัยรัชกาลใดทรงแยกงานราชการออกเป็นกระทรวงตามอย่างประเทศตะวันตก

ก รัชกาลที่ 3

ข รัชกาลที่ 4

ค รัชกาลที่ 5

ง รัชกาลที่ 6

5. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นหน่วยงานใดมีหน้าที่ติดต่อกับต่างประเทศ

ก วังหน้า

ข วังหลัง

ค เจ้าภาษีนายอากร

ง กรมพระคลังสินค้า

6. สินค้าชนิดใดที่กรมพระคลังสินค้าซื้อขายเอง

ก สินค้าเกษตร

ข สินค้าผูกขาด

ค สินค้าปากเรือ

ง สินค้าต่างประเทศ

7. วรรณกรรมเรื่องใดที่รัชกาลที่ 1 ทรงพระราชนิพนธ์

ก ลิลิตยวนพ่าย

ข ลิลิตตะเลงพ่าย

ค มหาชาติคำหลวง

ง รามเกียรติ์บางตอน

8. โรงเรียนหลวงสำหรับราษฎรที่ตั้งขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 ชื่ออะไร

ก โรงเรียนราชินี

ข โรงเรียนสตรีวิทยา

ค โรงเรียนเบญจมราชูทิศ

ง โรงเรียนวัดมหรรณพาราม

9. ข้อใดเป็นพระนามเดิมของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ก ทองดี

ข บุญมา

ค ทองด้วง

ง สุดจินดา

10. ถ้าจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแพทย์แผนโบราณจะต้องไปศึกษาที่ไหน

ก วัดโพธิ์

ข วัดสระเกศ

ค วัดราชนัดดา

ง วัดโอรสาราม

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ถ้าประเทศไทยมีรูปร่างคล้ายขวาน ภาคใดของประเทศเป็นส่วนของด้ามขวาน

ก ภาคใต้

ข ภาคเหนือ

ค ภาคตะวันออก

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ประเทศไทย*ไม่มี*อาณาเขตติดต่อกับประเทศอะไร

ก ลาว

ข เมียนมา

ค มาเลเซีย

ง เวียดนาม

3. ลักษณะภูมิประเทศแบบใด*ไม่พบ*ในประเทศไทย

ก ภูเขา

ข ทะเลทราย

ค ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

ง ที่ราบชายฝั่งทะเล

4. บริเวณใดในประเทศไทยที่มีสภาพอากาศเหมาะแก่การปลูกสตรอว์เบอร์รี่มากที่สุด

ก ทุ่งกุลาร้องไห้

ข เชิงเขาภาคเหนือ

ค ที่ราบลุ่มแม่น้ำมูล

ง ชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้

5. ภูมิภาคใดในประเทศไทย*ไม่พบ*ป่าเต็งรัง

ก ภาคใต้

ข ภาคเหนือ

ค ภาคตะวันตก

ง ภาคตะวันออก

6. บริเวณอ่าวไทยของประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรอะไรที่สำคัญมากที่สุด

ก ดีบุก

ข ตะกั่ว

ค ถ่านหิน

ง ก๊าซธรรมชาติ

7. ภาคใดของประเทศไทยที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมากที่สุด

ก ภาคใต้

ข ภาคกลาง

ค ภาคเหนือ

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

8. อุทกภัยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่อะไรบ้าง

ก น้ำป่าและน้ำท่วม

ข น้ำป่าและน้ำหลาก

ค น้ำท่วมและน้ำเน่าเสีย

ง น้ำหลากและน้ำเน่าเสีย

9. เขื่อนถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาใด

ก วาตภัย

ข อุทกภัย

ค แผ่นดินไหว

ง ภูเขาไฟปะทุ

10. คลื่นสึนามิที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2547 เกิดจากสาเหตุใด

ก น้ำป่าไหลหลาก

ข พายุหมุนเขตร้อน

ค แผ่นดินไหวใต้ทะเล

ง การทดลองระเบิดนิวเคลียร์

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ประเทศของเรา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของภาคใต้

ก ที่ราบสูง

ข พื้นที่ราบกว้างใหญ่

ค ที่ราบติดชายฝั่งทะเล

ง ทิวเขาสูงสลับกับที่ราบ

2. ดินแดนที่ราบสูงเป็นชื่อเรียกของภาคอะไร

ก ภาคเหนือ

ข ภาคตะวันตก

ค ภาคตะวันออก

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะทางกายภาพของภาคตะวันตกได้ถูกต้อง

ก ที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่

ข อากาศแห้งแล้งในฤดูร้อน

ค มีทิวเขาเป็นแกนกลางของภาค

ง มีบึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

4. ฤดูฝนของประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมที่พัดมาจากบริเวณใด

ก อ่าวไทย

ข ทะเลจีนใต้

ค มหาสมุทรอินเดีย

ง มหาสมุทรแปซิฟิก

5. ภาคใดของประเทศที่มีการใช้น้ำบาดาลมากที่สุด

ก ภาคใต้

ข ภาคกลาง

ค ภาคตะวันออก

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6. แหล่งแร่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจมักพบในบริเวณใดของประเทศไทย

ก ภาคตะวันตกและภาคใต้

ข ภาคใต้และภาคตะวันออก

ค ภาคเหนือและภาคตะวันออก

ง ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

7. พืชชนิดใดผลิตได้มากที่สุดในประเทศไทย

ก ข้าว

ข ข้าวโพด

ค ยางพารา

ง มันสำปะหลัง

8. ประเทศไทยมีทางหลวงสายหลักทั้งหมดกี่เส้นทาง

ก 2 สาย

ข 4 สาย

ค 6 สาย

ง 8 สาย

9. พื้นที่บริเวณใดเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยมากที่สุด

ก เนินเขา

ข ที่ราบสูง

ค ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

ง ที่ราบชายฝั่งทะเล

10. ข้อใด*ไม่ใช่*สาเหตุที่ทำให้เกิดแผ่นดินไหว

ก การเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่

ข การระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดิน

ค การเคลื่อนที่ของเปลือกโลก

ง การสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ก ภูเขา

ข ป่าไม้

ค แม่น้ำ

ง กฎหมาย

2. เพราะอะไรภาคเหนือจึงนิยมใช้ไม้เป็นวัสดุในการก่อสร้างบ้านเรือน

ก เป็นที่ราบสูง

ข อยู่ติดชายทะเล

ค มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์

ง เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ

3. เพราะอะไรเครื่องแต่งกายของชาวเขาจึงประกอบด้วยเสื้อผ้าหลายชิ้น

ก อยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศเย็น

ข อยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศร้อน

ค อยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ง อยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญด้านเทคโนโลยี

4. เพราะอะไรภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีประเพณีบุญบั้งไฟ

ก มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์

ข มีแม่น้ำลำคลองหลายสาย

ค เป็นพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง

ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย

5. เพราะอะไรคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงนิยมใส่เสื้อผ้าที่มีเนื้อเบาบาง

ก มีอากาศร้อน

ข มีฝนตกชุกตลอดปี

ค มีพื้นที่เป็นที่ราบสูง

ง คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

6. สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในข้อใดที่เกิดจากธรรมชาติ

ก แผ่นดินถล่ม

ข การเพิ่มของประชากร

ค การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ

ง ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

7. หากป่าไม้ถูกทำลายจะก่อให้เกิดปัญหาใดตามมา

ก น้ำเสีย

ข อากาศเป็นพิษ

ค เกิดความแห้งแล้ง

ง ไม่เกิดปัญหาใด ๆ ทั้งสิ้น

8. ปัญหาอากาศเป็นพิษจะส่งผลอย่างไร

ก ทำให้เกิดความแห้งแล้ง

ข ทำให้ห่วงโซ่อาหารถูกทำลาย

ค ทำให้คนหายใจไม่สะดวก เวียนศีรษะ

ง ทำให้ไม่สามารถนำน้ำมาบริโภคและอุปโภคได้

9. โรคใดที่เป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติ

ก โรคเอดส์

ข โรคภูมิแพ้

ค โรคตาบอดสี

ง โรคไขข้ออักเสบ

10. การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนควรเป็นหน้าที่ของใคร

ก ผู้นำชุมชน

ข องค์กรปกครองท้องถิ่น

ค ประชาชนในท้องถิ่นทุกคน

ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การบูชาแม่โพสพแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับทางสังคมในด้านใด

ก การย้ายถิ่น

ข การตั้งถิ่นฐาน

ค การประกอบอาชีพ

ง ประเพณีและวัฒนธรรม

2. เพราะอะไรคนในภาคกลางและภาคใต้จึงนิยมประกอบอาหารที่มีส่วนผสมของกะทิ

ก เป็นแหล่งปลูกข้าว

ข เป็นแหล่งทำการประมง

ค เป็นแหล่งเพราะปลูกมะพร้าว

ง เป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก

3. ทำไมภาคกลางถึงมีประเพณีแข่งขันเรือยาว

ก มีน้ำอุดมสมบูรณ์

ข อยู่ติดกับชายฝั่งทะเล

ค คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา

ง เป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของประเทศ

4. การใช้ปุ๋ยเคมีจะส่งผลต่อเนื่องให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมอย่างไร

ก เกิดชุมชนแออัด

ข ขาดแคลนน้ำสะอาด

ค เกิดมลพิษทางอากาศ

ง อาหารมีสารพิษตกค้าง

5. ข้อใดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติ

ก การเกิดสันดอนทรายริมชายฝั่งทะเล

ข ป่าไม้ลดลงจากการจัดตั้งแหล่งท่องเที่ยว

ค เส้นทางน้ำเปลี่ยนแปลงจากการสร้างเขื่อน

ง การเพิ่มขึ้นของดินตะกอนน้ำพาใกล้อ่างเก็บน้ำ

6. การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อใช้เป็นที่เลี้ยงกุ้งก่อให้เกิดปัญหาใดขึ้น

ก น้ำเสีย

ข อากาศเป็นพิษ

ค ดินเสื่อมคุณภาพ

ง การสูญพันธุ์ของสัตว์และสิ่งมีชีวิต

7. ข้อใด*ไม่ใช่* ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติ

ก เกิดโรคภัยไข้เจ็บ

ข เกิดการอพยพย้ายถิ่น

ค เกิดการขาดแคลนอาหาร

ง เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

8. ข้อใด*ไม่ใช่* หลักการจัดการทรัพยากรในชุมชน

ก สงวนทรัพยากรที่หายากไว้

ข ไม่นำทรัพยากรทุกอย่างมาใช้

ค ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ง ปรับปรุงทรัพยากรที่เสื่อมโทรมให้คืนสภาพ

9. ข้อใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

ก การสำรวจสถานการณ์

ข การวางแผนดำเนินงาน

ค การติดตามผลการดำเนินงาน

ง การประเมินผลการดำเนินงาน

10. ข้อใดคือประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับจากการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

ก ได้ใช้ทรัพยากรในราคาถูก

ข ได้ใช้ทรัพยากรจากชุมชนอื่น

ค ได้ใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีจำกัด

ง ได้ใช้ทรัพยากรที่มีความอุดมสมบูรณ์

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดคือลักษณะนิสัยของคนไทยที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา

ก เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ข ถือตนเป็นใหญ่

ค เป็นคนเชื่อง่าย

ง เอาแต่ใจตนเอง

2. *"พระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย"* **คำกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อใด**

ก คนไทยรักอิสระชอบสนุกสนาน

ข คนไทยมีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น

ค คนไทยชอบเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติ

ง คนไทยชอบอยู่โดดเดี่ยวไม่ยุ่งเกี่ยวกับบุคคลอื่น

3. โอวาทที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนพระภิกษุก่อนปรินิพพานมีใจความสำคัญว่าอย่างไร

ก ให้ตั้งใจปฏิบัติธรรม

ข ให้ตั้งตนอยู่ในศีลธรรม

ค ให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

ง ให้อยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี

4. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุดเกี่ยวกับชาดก

ก เรื่องที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน

ข เรื่องราวที่เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า

ค เรื่องราวของพระพุทธเจ้าที่ให้คติเตือนใจ

ง เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ

5. เป้เชื่อว่า *"ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"* **เป้เชื่อในเรื่องอะไร**

ก กรรม

ข ผลของกรรม

ค สัตว์มีกรรมเป็นของตน

ง การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า

6. การกระทำของคนจะดีหรือชั่วขึ้นอยู่กับอะไร

ก วิธีการที่กระทำ

ข สถานที่ที่กระทำ

ค เวลาในการกระทำ

ง เจตนาของผู้ที่กระทำ

7. ข้อใดเป็นการกระทำความดีตามหลักเบญจธรรม

ก ไม่ดื่มสุรา

ข ไม่รังแกสัตว์

ค ประกอบอาชีพสุจริต

ง ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

8. *"มีวินัย การงานไม่มีโทษ ไม่ประมาทในธรรม"* **เป็นการปฏิบัติหลักธรรมข้อใด**

ก โอวาท 3

ข คารวะ 6

ค มงคล 38

ง เบญจศีล–เบญจธรรม

9. *"ยะถาวาที ตะถาการี"* **สอนเกี่ยวกับเรื่องใด**

ก การพูดและการกระทำ

ข การศึกษาและการปฏิบัติธรรม

ค การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

ง การเรียนและการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น

10. ข้อใดคือพิธีกรรมของศาสนาอิสลาม

ก การละหมาด

ข การบูชาเทพเจ้า

ค การสารภาพบาป

ง การบรรพชาอุปสมบท

11. เพราะอะไรพระราธะจึงได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นเลิศในด้านมีปฏิภาณยอดเยี่ยม

ก เพราะมีสติปัญญา

ข เพราะมีความอดทน

ค เพราะบรรลุพระอรหันต์รวดเร็ว

ง เพราะมีความเพียรพยายามมาก

12. เหตุการณ์ใดแสดงให้เห็นถึงคุณธรรมความกล้าหาญของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ก ทรงยกเว้นภาษีผ่านด่าน

ข ทรงชนช้างชนะขุนสามชน

ค ทรงคิดประดิษฐ์ตัวอักษรไทย

ง ทรงดำเนินนโยบายต่างประเทศกับล้านนา

13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวัด

ก เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทุกคน

ข เป็นศูนย์รวมจิตใจผู้ที่นับถือศาสนา

ค เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ

ง เป็นศูนย์รวมจิตใจผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา

14.

เมื่อเราเข้าไปในสถานที่แห่งนี้ควรปฏิบัติตนอย่างไร

ก ปลูกต้นไม้

ข รักษาความสะอาด

ค วาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ง บูรณะซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย

15. ใครถวายสิ่งของที่เหมาะสมแด่พระสงฆ์

ก จิตรบริจาคโทรทัศน์สี 1 เครื่อง

ข คล้อยซื้อยาชูกำลังไปถวายหลวงพี่ 1 โหล

ค พร้อมนำสบู่และยาสีฟันไปถวายหลวงตา 1 ชุด

ง ช้อยนำสร้อยคอทองคำไปถวายหลวงพ่อ 1 เส้น

16. เวลาถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์ ถ้าเป็นผู้ชายควรปฏิบัติอย่างไร

ก ส่งให้กับมือท่าน

ข วางไว้ตรงหน้าท่าน

ค วางไว้บนผ้าที่ท่านทอดรับ

ง ส่งต่อให้ผู้ที่กำลังประเคนอยู่

17. ข้อใดกล่าวถึงการทอดกฐินได้ถูกต้อง

ก ทอดได้ปีละครั้ง

ข ทอดได้เฉพาะวัดหลวง

ค ทอดก่อนวันออกพรรษา

ง ทอดได้ตามความต้องการ

18. งานอะไรเป็นงานอวมงคล

ก งานทำบุญอัฐิ

ข งานทำบุญวันเกิด

ค งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่

ง งานทำบุญครบรอบอายุ

19. เมื่อหูได้ยินเสียงมีสติกำหนดว่า *"ได้ยินหนอ ได้ยินหนอ"* **แสดงว่าเรากำลังมีสติกำหนดอะไร**

ก รูป

ข อิริยาบถ

ค อายตนะ

ง ความคิด

20. ในการฝึกบริหารจิตจนจิตเป็นสมาธิแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมา

ก ศีล

ข พลัง

ค ขันติ

ง ปัญญา

21. ข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมควรมีลักษณะแบบใด

ก กำกวม

ข บิดเบือน

ค ทันเหตุการณ์

ง ตีความได้หลายอย่าง

22. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก ดำเนินการด้านการทูต

ข ดำเนินการด้านการทหาร

ค ดำเนินการด้านการศาลยุติธรรม

ง ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บขยะมูลฝอย

23. งานใดเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล

ก งานไปรษณีย์

ข งานจัดตั้งตลาด

ค งานจัดเก็บขยะมูลฝอย

ง งานเกี่ยวกับการจัดให้มีที่จอดรถภายในชุมชน

24. ใครใช้สิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตย

ก ออมถูบ้านทุกวัน

ข มุกขายบ้านให้นักการเมือง

ค ต้อมอ่านข่าวของหมู่บ้านทุกวัน

ง เสกเป็นญาติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

25. สิ่งที่ต้องทำเป็นลำดับแรกของการใช้สิทธิเลือกตั้งคืออะไร

ก กากบาทลงในบัตรเลือกตั้ง

ข หย่อนบัตรเลือกตั้งลงในหีบบัตรเลือกตั้ง

ค แสดงหลักฐานยืนยันตนเองต่อเจ้าหน้าที่

ง ตรวจสอบรายชื่อจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

26. หากเจ้าบ้านไม่แจ้งการย้ายเข้าหรือย้ายออกของคนในบ้านต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน 15 วัน จะต้องได้รับโทษอย่างไร

ก จำคุกไม่เกิน 1 ปี

ข จำคุกไม่เกิน 6 เดือน

ค ปรับไม่เกิน 1,000 บาท

ง ปรับไม่เกิน 10,000 บาท

27. ใครทำผิดกฎหมาย

ก อ้อถือโทรศัพท์มือถือขึ้นมาคุยขณะขับรถ

ข จอมขี่จักรยานชิดขอบทางด้านซ้ายของตน

ค ทูนสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ขับรถจักรยานยนต์

ง แก้วไม่ได้จอดรถให้คนที่รอข้ามถนนบริเวณสะพานลอย

28. กฎหมายที่ออกโดยกรุงเทพมหานครเรียกว่าอะไร

ก เทศบัญญัติ

ข ข้อบังคับกรุงเทพมหานคร

ค ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

29. วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างไร

ก ช่วยให้ร่ำรวย

ข เป็นสิ่งแสดงถึงชนชั้น

ค แสดงถึงความหรูหรา

ง ทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

30. สิ่งใด*ไม่ควร*ทำขณะรับประทานอาหาร

ก มีความสำรวม

ข พูดคุยเท่าที่จำเป็น

ค ระวังการส่งเสียงดัง

ง ตักข้าวจนล้นออกนอกจาน

31. ข้อใดเป็นประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน

ก การทำกงเต็ก

ข การเล่นสะบ้า

ค การถือศีลอด

ง การขอบคุณพระเจ้า

32. ภาคใดที่มีชาวไทยภูเขาอาศัยอยู่มากที่สุด

ก ภาคใต้

ข ภาคกลาง

ค ภาคเหนือ

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

33. “อำพลจำหน่ายสินค้าตามราคา ไม่ค้ากำไรเกินควร และปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม” จากข้อความนี้ อำพลเป็นผู้ผลิตที่มีคุณภาพในด้านใด

ก มีจรรยาบรรณ

ข คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ค มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ง มีการวางแผนกิจกรรมการผลิต

34. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายที่สำคัญของผู้บริโภค

ก การบริการที่ดีจากผู้ขาย

ข ราคาของสินค้าและบริการ

ค ความพอใจจากการบริโภคสินค้าและบริการ

ง ความสะดวกสบายของสถานที่จำหน่ายสินค้าและบริการ

35. ข้อใด*ไม่ใช่*พฤติกรรมของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

ก คิดก่อนตัดสินใจซื้อ

ข เปรียบเทียบราคาก่อนซื้อ

ค ซื้อสินค้าที่มีราคาไม่แพง

ง ซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงความต้องการ

36. ข้อใดเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

ก การใช้แก้วน้ำพลาสติก

ข การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก

ค การใช้กล่องกระดาษแทนลังไม้

ง การใช้ขวดน้ำพลาสติกหลาย ๆ ครั้ง

37. ข้อใด*ไม่ใช่*ผลที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ก ทำให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้นาน ๆ

ข ทำให้ทรัพยากรหมดไปอย่างรวดเร็ว

ค ช่วยลดปัญหาอันเกิดจากภัยธรรมชาติ

ง ช่วยให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากร

38. หน่วยเศรษฐกิจใดเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตและผู้ซื้อสินค้าและบริการ

ก ธุรกิจ

ข รัฐบาล

ค ธนาคาร

ง ครัวเรือน

39. ข้อใดเป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครัวเรือนและรัฐบาล

ก ครัวเรือนเสียภาษีให้กับรัฐบาล

ข ครัวเรือนเสนอขายปัจจัยการผลิตให้รัฐบาล

ค ครัวเรือนนำเงินรายได้บางส่วนไปฝากรัฐบาล

ง ครัวเรือนนำรายได้ไปซื้อสินค้าและบริการจากรัฐบาล

40. การระดมทุนจากสมาชิกแล้วนำมารวมกันเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันคือลักษณะของกลุ่มทางเศรษฐกิจในข้อใด

ก กลุ่มสตรี

ข กลุ่มแม่บ้าน

ค กลุ่มสหกรณ์

ง กลุ่มออมทรัพย์

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. วินัยคืออะไร วินัยของบรรพชิตและคฤหัสถ์ต่างกันอย่างไร

แนวคำตอบ

วินัย คือ ระเบียบที่สังคมวางไว้เป็นแบบแผน สำหรับควบคุมความประพฤติของสมาชิก ซึ่งวินัยของบรรพชิตและวินัยของคฤหัสถ์มีความแตกต่างกัน ดังนี้

1) วินัยของบรรพชิต ได้แก่ ศีล 10 สำหรับสามเณร ศีล 227 สำหรับพระสงฆ์

2) วินัยของคฤหัสถ์ ได้แก่ ศีล 5 หรือศีล 8 กุศลกรรมบถ 10 กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

2. ถ้าเราดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาทจะเกิดผลดีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

1) ทำให้มีสติอยู่เสมอ

2) มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

3) ไกลจากความชั่วและพ้นจากความทุกข์

4) เป็นทางไม่ตายคือนำไปสู่พระนิพพาน

3. การเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างไร

แนวคำตอบ

เป็นวิธีการหนึ่งที่แสดงถึงการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนในการคัดเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของตนในการบริหารและการปกครองประเทศ

4. ภาษีคืออะไร และเงินภาษีมีความสำคัญอย่างไร

แนวคำตอบ

ภาษี คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับเก็บจากประชาชนและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยไม่มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี เงินภาษีที่เก็บรัฐบาลจะนำไปพัฒนาประเทศ โดยประชาชนจะได้รับประโยชน์ตอบแทนทางอ้อมในรูปของสาธารณสมบัติหรือการบริหารประเทศ

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ **ผู้ประเมิน**

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
	คะแนนรวม				
	คะแนนเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	**3** = ดีมาก, ดี	**2** = พอใช้	**1** = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. กระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ซึ่งเกิดจากการค้นคว้าหลักฐานเชิงประวัติศาสตร์ เป็นความหมายของอะไร

ก บันทึกพงศาวดาร

ข วิธีการทางประวัติศาสตร์

ค การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์

ง เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

2. "ผู้นำศาสนา" จากข้อความที่ว่า "สอบถามข้อมูลจากผู้นำศาสนา" เป็นแหล่งข้อมูลประเภทใด

ก แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล

ข แหล่งข้อมูลที่เป็นศาสนา

ค แหล่งข้อมูลที่เป็นประเพณี

ง แหล่งข้อมูลที่เป็นวัฒนธรรม

3. การจัดนิทรรศการอยู่ในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก ตีความหลักฐาน

ข รวบรวมหลักฐาน

ค เรียบเรียงและนำเสนอ

ง ตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

4. หากเราต้องการศึกษาเรื่องจังหวัดเชียงใหม่ ประเด็นคำถามที่จะนำไปสู่การสืบค้นคืออะไร

ก ประเทศไทยมีกี่จังหวัด

ข ภาคเหนือมีภูมิอากาศเป็นอย่างไร

ค คนลำปางไปเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ปีละกี่คน

ง จังหวัดเชียงใหม่มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์อะไรบ้าง

5. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ในข้อใดเป็นหลักฐานชั้นรอง

ก จดหมายเหตุ

ข กฎหมายตราสามดวง

ค หนังสือประชุมพงศาวดาร

ง หนังสือเรื่อง ประวัติศาสตร์ไทยเชิงวิเคราะห์ ของกระทรวงศึกษาธิการ

6. เมื่อเราตีความหลักฐานได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปคืออะไร

ก รวบรวมหลักฐาน

ข เรียบเรียงและนำเสนอ

ค กำหนดเรื่องที่จะศึกษา

ง ตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

7. ศาสนาที่มีผู้นับถือมากที่สุดในประเทศเมียนมาคืออะไร

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

ง ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

8. ตลาดรับซื้อสินค้าที่สำคัญของประเทศลาวคือข้อใด

ก ไทย อิตาลี ฝรั่งเศส

ข ไทย อังกฤษ ฝรั่งเศส

ค ไทย เยอรมัน ฝรั่งเศส

ง ไทย เวียดนาม ฝรั่งเศส

9. ข้อใดกล่าวถึงสาเหตุของปัญหาทางเศรษฐกิจของกัมพูชาได้ถูกต้อง

ก เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากโรคระบาด

ข เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากภัยธรรมชาติ

ค เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากภาวะสงคราม

ง เศรษฐกิจตกต่ำเนื่องจากขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ

10. ประเทศใดต่อไปนี้มีพระมหากษัตริย์มาจากการเลือกตั้ง

ก ลาว

ข กัมพูชา

ค เมียนมา

ง มาเลเซีย

11. มาเลเซียเคยตกเป็นอาณานิคมของชาติใด

ก จีน

ข อังกฤษ

ค ฝรั่งเศส

ง ฮอลันดา

12. ความพยายามในการระงับข้อพิพาทของสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ใช้วิธีใด

ก ประนีประนอม

ข ตรึงกำลังทหาร

ค ไกล่เกลี่ยโดยสหรัฐอเมริกา

ง ให้กลุ่มประเทศยุโรปช่วยตัดสินใจ

13. ข้อใด*ไม่ใช่*ความร่วมมือทางด้านอุตสาหกรรมและการค้าของอาเซียน

ก การให้สิทธิพิเศษทางด้านศุลกากร

ข การเปิดพื้นที่ค้าน้ำมันเชื้อเพลิงของภูมิภาค

ค โครงการร่วมทุนอุตสาหกรรมกับภาคเอกชน

ง การสนับสนุนด้านการเงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

14. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นใครมีหน้าที่ปกครองหัวเมืองชั้นใน

ก ผู้รั้ง

ข เจ้าเมืองต่างชาติ

ค ขุนนางชั้นผู้ใหญ่

ง พระบรมวงศานุวงศ์

15. รัตนโกสินทร์สมัยปฏิรูปบ้านเมือง ไทยได้เสียดินแดนใดให้แก่อังกฤษ

ก มณฑลบูรพา

ข ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง

ค แคว้นสิบสองจุไท

ง รัฐไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะลิส

16. ข้อใดเป็นชนชั้นที่มีจำนวนมากที่สุดในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ก ทาส

ข ไพร่

ค ขุนนาง

ง พระมหากษัตริย์

17. ภาษีที่ชาวนาจะต้องเสียให้แก่รัฐเรียกว่าอะไร

ก ฤชา

ข ส่วย

ค อากร

ง จังกอบ

18. ข้อใดเป็นนโยบายต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 4–5

ก ผูกมิตรกับชาติมหาอำนาจ

ข ปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย

ค ยอมทำสัญญาเสียเปรียบกับชาติตะวันตก

ง ถูกทุกข้อ

19. ข้อใดเป็นเหตุผลที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิรูปบ้านเมืองครั้งใหญ่

ก เพื่อให้ราษฎรทำมาค้าขายกับต่างชาติได้สะดวกขึ้น

ข เพื่อให้ชาติตะวันตกคืนดินแดนบางส่วนให้แก่ไทย

ค เพื่อให้ชาติตะวันตกยกย่องเชิดชูพระมหากษัตริย์ไทย

ง เพื่อหลีกเลี่ยงการตกเป็นอาณานิคมของชาติตะวันตก

20. ข้อใดเป็นการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

ก การรณรงค์ให้ประชาชนบริโภคสินค้าไทย

ข การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ค การกู้เงินจากธนาคารโลกมาสร้างเขื่อนเจ้าพระยา

ง การรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดด้วยการปลูกผักไว้รับประทานเอง

21. สมเด็จเจ้าฟ้ามงกุฎได้จัดตั้งคณะสงฆ์นิกายใดขึ้นมาใหม่ในประเทศไทย

ก นิกายเถรวาท

ข นิกายธรรมยุต

ค นิกายมหายาน

ง นิกายวัชระยาน

22. ข้อใด *ไม่ใช่* การปฏิรูปด้านสังคมและวัฒนธรรมในสมัยรัชกาลที่ 5

ก การยกเลิกระบบไพร่และทาส

ข การให้ข้าราชการสวมเสื้อเวลาเข้าเฝ้า

ค การยกเลิกการไต่สวนแบบจารีตนครบาล

ง การให้ข้าราชการเลิกไว้ผมทรงมหาดไทย

23. ในสมัยรัชกาลใดได้ชื่อว่าเป็นยุคทองของวรรณกรรม

ก รัชกาลที่ 2

ข รัชกาลที่ 3

ค รัชกาลที่ 4

ง รัชกาลที่ 5

24. สนธิสัญญาใดที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทยมากที่สุด

ก สนธิสัญญาเบาว์ริง

ข สนธิสัญญาเบอร์นี

ค สนธิสัญญาครอว์เฟิร์ด

ง สนธิสัญญาสยาม–ฝรั่งเศส

25. ภาคเหนือของประเทศไทยมีเขตแดนติดกับประเทศอะไร

ก ลาว

ข กัมพูชา

ค มาเลเซีย

ง เวียดนาม

26. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของภูมิประเทศในภาคกลาง

ก ที่ราบชายฝั่งทะเล

ข ที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่

ค แอ่งที่ราบแคบ ๆ ระหว่างภูเขา

ง ทิวเขาสูงติดต่อกันในแนวเหนือ–ใต้

27. บริเวณใดของประเทศไทยเหมาะแก่การเพาะปลูกมากที่สุด

ก ทุ่งกุลาร้องไห้

ข ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ค ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตก

ง แนวทิวเขาสูงทางภาคเหนือ

28. พื้นที่ใดมีประชากรหนาแน่นมากที่สุดในประเทศไทย

ก ที่ราบภาคกลางตอนบน

ข ที่ราบภาคกลางตอนล่าง

ค ที่ราบสูงในบริเวณลุ่มน้ำมูลและชี

ง ที่ราบชายฝั่งทะเลทางด้านตะวันออก

29. ข้อใดกล่าวถึงระบบคมนาคมขนส่งของประเทศไทยได้ถูกต้อง

ก มีรถไฟเฉพาะในเขตเมืองเท่านั้น

ข มีท่าเรือน้ำลึกที่ทันสมัยอยู่ในจังหวัดตราด

ค มีทางหลวงสายหลัก 4 สายและทางหลวงสายเอเชีย 6 สาย

ง ท่าอากาศยานกรุงเทพเป็นท่าอากาศยานเพียงแห่งเดียวของประเทศ

30. บริเวณใดได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ*น้อยที่สุด*

ก ภาคใต้

ข ภาคเหนือ

ค ภาคตะวันตก

ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

31. ฤดูใดมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัยมากที่สุด

ก ฤดูฝน

ข ฤดูร้อน

ค ฤดูหนาว

ง ฤดูร้อนและฤดูฝน

32. ถ้าเกิดแผ่นดินไหวขึ้นบริเวณชายฝั่งทะเลทางภาคใต้อาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์ใดขึ้นได้

ก ภัยแล้ง

ข คลื่นยักษ์สึนามิ

ค น้ำป่าไหลหลาก

ง ฝนตกหนักเป็นเวลานาน

33. เพราะอะไรภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโอกาสเกิดภัยแล้งยาวนานมากกว่าภาคอื่น ๆ

ก เพราะมีป่าไม้น้อยกว่าภาคอื่น

ข เพราะมีพื้นที่ลาดชันมากกว่าภาคอื่น

ค เพราะดินมีแร่เกลือหินอยู่มากกว่าภาคอื่น

ง เพราะอยู่ห่างไกลจากทะเลมากกว่าภาคอื่น

34. สภาพพื้นที่ของภาคเหนือทำให้ภาคเหนือมีโอกาสประสบกับภัยธรรมชาติใดมากที่สุด

ก น้ำท่วมขัง

ข ภูเขาไฟปะทุ

ค น้ำป่าไหลหลาก

ง พายุฝนฟ้าคะนอง

35. เพราะเหตุใดในเดือนมกราคมชาวแม่ฮ่องสอนจึงนิยมใส่เสื้อผ้าหนา ๆ หรือใส่เสื้อผ้าหลายชั้น

ก เพราะมีอากาศร้อน

ข เพราะมีอากาศอบอุ่น

ค เพราะมีอากาศแห้งแล้ง

ง เพราะมีอากาศหนาวเย็น

36. สภาพพื้นที่ของภาคใต้ทำให้ประชากรในภาคใต้นิยมประกอบอาชีพใด

ก เลี้ยงสัตว์

ข ทำประมง

ค เพาะปลูกพืช

ง ทำอุตสาหกรรม

37. การเปลี่ยนแปลงใดที่เกิดจากการกระทำของน้ำตามธรรมชาติ

ก เขื่อน

ข ที่ราบสูง

ค กุมภลักษณ์

ง สันดอยจะงอย

38. ข้อใดคือสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรจากการกระทำของมนุษย์

ก ฟ้าร้อง

ข แผ่นดินถล่ม

ค หินงอกหินย้อย

ง ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

39. ข้อใด*ไม่ได้*เป็นขั้นตอนการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรชุมชน

ก การติดตามผล

ข การวางแผนดำเนินงาน

ค การวิเคราะห์สถานการณ์

ง การของบประมาณในการดำเนินงาน

40. ข้อใด*ไม่ใช่*ประโยชน์ที่ได้จากการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรชุมชน

ก คนในชุมชนมีสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม

ข ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้รับการฟื้นฟู

ค ชุมชนได้รับงบประมาณในด้านต่าง ๆ มากขึ้นกว่าเดิม

ง มีแหล่งศึกษาเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์มีกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง

ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา

2) การรวบรวมหลักฐาน

3) การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

4) การตีความหลักฐาน

5) การเรียบเรียงและนำเสนอ

2. ประเทศมาเลเซียมีลักษณะการปกครองอย่างไร

ประเทศมาเลเซียมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นประมุขของประเทศ โดยการลงคะแนนลับระหว่างสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองนคร 9 รัฐ ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่ง 5 ปี มีพระราชอำนาจภายใต้รัฐธรรมนูญ

3. แผ่นดินไหวคืออะไร และแผ่นดินไหวที่เกิดจากมนุษย์มีสาเหตุจากอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

แผ่นดินไหว คือ การสั่นสะเทือนของแผ่นดิน แผ่นดินไหวที่เกิดจากมนุษย์ ได้แก่ การสร้างสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ การทดลองระเบิดปรมาณู ระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดิน

4. เพราะเหตุใดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจจึงทำให้สิ่งแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลง

แนวคำตอบ

เพราะประชากรมีการบริโภคมากขึ้นและมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมากในการพัฒนาเศรษฐกิจ

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ _____ **ผู้ประเมิน**

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
	คะแนนรวม				
	คะแนนเฉลี่ย				

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	**3** = ดีมาก, ดี	**2** = พอใช้	**1** = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ตอนที่ 3.7
ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ
ใบความรู้
เรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมทอผ้าบ้านหันทรายเป็นกลุ่มสตรีทอผ้าในหลายกลุ่มที่มีอยู่ในบ้านหันทราย ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความโดดเด่นกว่ากลุ่มอื่น ๆ เพราะนอกจากมีการสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนแล้ว ยังมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังมีคุณภาพและได้รับการคัดเลือกให้เป็นสินค้าชุมชน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาว ของจังหวัดสระแก้วอีกด้วย

ในอดีตบ้านหันทราย ตำบลหันทราย อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เคยเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ เพราะอยู่ใกล้กับชายแดนไทย–กัมพูชา อาชีพของชาวบ้านสมัยนั้นคือ การทำไร่ ทำนา การหาของป่ามาขาย แต่ป่าไม้ที่เคยอุดมสมบูรณ์ถูกบุกรุกและถูกทำลาย ทำให้เกิดความแห้งแล้งและสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน ชาวบ้านเลยหันกลับมาทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและปลูกป่าชุมชนทดแทนขึ้น เพื่อฟื้นฟูผืนป่าให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง พร้อม ๆ กับการสนับสนุนให้ชาวบ้านสร้างอาชีพเสริมขึ้นในชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เสริมจะได้ไม่ต้องบุกรุกป่าและทำลายสิ่งแวดล้อมอีก

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมทอผ้าบ้านหันทรายก่อตั้งแรกเริ่มมีสมาชิก 11 คน ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมดประมาณ 60 คน มีทุนหมุนเวียนประมาณ 130,000 บาท โดยได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน เช่น อบต. หันทราย อุตสาหกรรมจังหวัด ธ.ก.ส. และโครงการสวัสดิการผู้สูงอายุจังหวัดสระแก้ว

วัตถุดิบที่ใช้ในการทอผ้านั้น ส่วนหนึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพราะชาวบ้านมีการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และปลูกฝ้ายใช้เอง แต่เนื่องจากวัตถุดิบในท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่จึงต้องสั่งมาจากที่อื่น เช่น ขอนแก่น เลย กรุงเทพมหานคร รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มทำขึ้น อาทิ ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ไหมมัดหมี่ ผ้าขาวม้า ผ้าถุง ผ้าตัดเสื้อ เสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยมีลวดลายกว่า 100 แบบ ซึ่งชาวบ้านช่วยกันออกแบบขึ้นมา ด้านการตลาดนั้นทางกลุ่มนำไปจำหน่ายตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานแสดงสินค้าที่เมืองทองธานี ชลบุรี และระยอง อีกส่วนหนึ่งก็จะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ นอกจากนี้ยังมีการทำตามออเดอร์ที่ลูกค้าสั่งทำพิเศษอีกด้วย รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายผ้าทอของกลุ่มนั้นจะมีการนำผลกำไรมาปันผลกันปีละ 1 ครั้ง และสมาชิกยังมีรายได้จากการออมเงินอีกเดือนละ 20 บาท เฉพาะที่เกิดจากการออมของสมาชิกตอนนี้มีอยู่ประมาณ 40,000 บาท ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของกลุ่มก็คือ ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มปีละหลายพันบาท ทำให้ชาวบ้านไม่อดอยาก ไม่ต้องเป็นหนี้ มีเงินหมุนเวียนในกลุ่ม สามารถพึ่งตนเองได้ ชาวบ้านมีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความรัก ความสามัคคี และทำให้ชุมชนมีความมั่นคงเข้มแข็ง

ที่มา: สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากชาดก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชาดก

ตัวชี้วัดชั้นปี เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป 6/3)*

คำชี้แจง บอกข้อคิดที่ได้จากชาดกทั้ง 2 เรื่อง และตอบคำถาม

ข้อคิดจาก ทีฆีติโกสลชาดก	ข้อคิดจาก สัพพทาฐิชาดก
เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เช่น เมื่ออยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและมีเรื่องกระทบกระทั่งกัน ก็ควรให้อภัยกัน ไม่ถือโทษโกรธกัน	*คนที่ยิ่งใหญ่และมีอำนาจ ถ้าลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจที่ตนมีอยู่ มักจะพบกับความพินาศเสมอ*

1. “เจ้าจงเห็นแก่ยาว เจ้าอย่าเห็นแก่สั้น เวรทั้งหลายย่อมไม่ระงับเพราะเวรเลย แต่ย่อมระงับได้โดยการไม่จองเวร” มีความหมายว่าอย่างไร

เจ้าอย่าเห็นแก่ยาว หมายความว่า เจ้าอย่าได้จองเวรให้ยืดเยื้อ เจ้าอย่าเห็นแก่สั้น หมายความว่า เจ้าอย่าแตกร้าวจากมิตรเร็วนัก เวรทั้งหลายย่อมไม่ระงับเพราะเวรเลย แต่ย่อมระงับได้ด้วยการไม่จองเวร หมายความว่า เมื่อเราทำร้ายคนอื่น คนอื่น ๆ ก็จะทำร้ายเราอีก จะมีการทำร้ายกันอย่างไม่มีวันสิ้นสุด ถ้าเราไม่ไปทำร้ายคนอื่น คนอื่น ๆ ก็จะไม่ทำร้ายเรา การทำร้ายกันก็จะสงบระงับลงได้ ไม่เกิดขึ้นอีกต่อไป

2. คนที่ยิ่งใหญ่และมีอำนาจ ถ้าลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจจะได้รับผลอย่างไร

ผู้ที่ลุ่มหลงมัวเมาในอำนาจจะพบกับความพินาศต่าง ๆ เป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป ไม่มีใครยกย่องนับถือ ไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย

3. นักเรียนชื่นชอบตัวละครในทีมีติโกสลชาดกและสัพพทาฐิชาดกตัวใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

จากทีมีติโกสลชาดก ชื่นชอบทีฆาวุกุมาร เพราะเป็นคนที่ฉลาดมีความคิด รู้จักการให้อภัย ส่วนสัพพทาฐิชาดก ชื่นชอบพราหมณ์ปุโรหิตเพราะเป็นคนมีความคิด รู้จักวิธีในการแก้ปัญหาจนสามารถเอาชนะสุนัขจิ้งจอกได้

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง

ตัวชี้วัดชั้นปี เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/3)*

คำชี้แจง 1. ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสในประเด็นที่กำหนดให้

2. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและร่วมกันวิจารณ์ผลงาน

ประเด็นการอภิปราย	คำตอบหรือข้อสรุป
1. คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส	***แนวคำตอบ*** *1) คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เช่น ความกล้าหาญ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ* *2) คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เช่น ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์*
2. เราจะนำคุณธรรมดังกล่าวไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างไร	***แนวคำตอบ*** *เราสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวไปใช้ได้ในการศึกษาเล่าเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มุ่งมั่น และรับผิดชอบในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์*
3. การนำคุณธรรมดังกล่าวไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันจะเกิดผลดีอย่างไร	***แนวคำตอบ*** *1) ทำให้ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ* *2) ก่อให้เกิดผลงานที่ดี มีประโยชน์ ต่อสังคม* *3) เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลทั่วไป*

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 หน้าที่ชาวพุทธ

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถานและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม *(ส 1.2 ป 6/1)*

คำชี้แจง 1. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมองหาวิธีปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัด

2. บันทึกผลและส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็นการระดมสมอง	คำตอบหรือข้อสรุป
การปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมเมื่ออยู่ภายในวัดควรปฏิบัติอย่างไร	*แนวคำตอบ* *1) แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย* *2) รักษาความสะอาด* *3) ไม่ทำสิ่งของหรือสิ่งปลูกสร้างภายในวัดให้ชำรุดเสียหาย* *4) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของวัดอย่างเคร่งครัด*

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **2.** _____

3. _____ **4.** _____

5. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง มารยาทชาวพุทธ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มารยาทชาวพุทธ

ตัวชี้วัดชั้นปี มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด *(ส 1.2 ป 6/2)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

✓ **1.** การถวายของแด่พระสงฆ์เรียกว่า การประเคน

✓ **2.** ในการประเคน ผู้ประเคนต้องอยู่ในระยะหัตถบาส

✓ **3.** ผู้ชายสามารถประเคนโดยส่งสิ่งของให้กับพระสงฆ์โดยตรงได้

✓ **4.** อาหารทุกชนิดที่ประเคนให้พระสงฆ์แล้ว ไม่ควรจับต้องอีก ถ้าจับต้องต้องประเคนใหม่

✗ **5.** สิ่งของที่สามารถประเคนให้แด่พระสงฆ์ได้ตลอดเวลา ได้แก่ อาหารคาวหวานทุกชนิด

✓ **6.** เราไม่ควรถวายเงินแด่พระสงฆ์เพราะจะทำให้ท่านอาบัติ

✗ **7.** ถ้าเราจะเดินผ่านพระสงฆ์ขณะที่ท่านยืนอยู่ให้นั่งคุกเข่ากราบ จากนั้นคลานลงมือผ่านไป

✓ **8.** การฟังธรรม ควรพยายามจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง แล้วจดบันทึกไว้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนต่อไป

✓ **9.** ชาวพุทธที่ดีต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามประเพณีและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

✓ **10.** การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเราสามารถทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การเขียนหนังสือ การพูดธรรมะให้ผู้อื่นฟัง

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง การเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ศาสนพิธี

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง *(ส 1.2 ป 6/3)*

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเขียนเล่าประสบการณ์การเข้าร่วมศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนามา 1 พิธี ตามหัวข้อที่กำหนดให้

2. นำเสนอผลงานของตนหน้าชั้นเรียน *พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน*

1. ศาสนพิธี/พิธีกรรมที่เข้าร่วม คือ _____

_____

_____

2. สถานที่/วัด _____

3. วัน/เดือน/ปี _____

4. ความรู้สึกที่ได้เข้าร่วม _____

_____

_____

_____

_____

5. ประโยชน์ที่ได้เข้าร่วม _____

_____

_____

_____

_____

6. ขั้นตอนปฏิบัติของศาสนพิธี/พิธีกรรม _____

_____

_____

_____

_____

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

ตัวชี้วัดชั้นปี ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. พระราชบัญญัติ *การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534* เป็นกฎหมายว่าด้วยข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร มีสาระสำคัญ เช่น ทะเบียนบ้าน การเกิด การตาย การย้ายที่อยู่
2. *ทะเบียนบ้าน* คือ เอกสารทางราชการที่แสดงรายละเอียดของสมาชิกในครอบครัวแต่ละคนว่าเกิดเมื่อใด สัญชาติอะไร และสมาชิกแต่ละคนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. เมื่อมีการเกิดหรือการตายภายในบ้าน *เจ้าบ้าน* จะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น
4. การแจ้งเกิดจะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายใน *15* วันนับตั้งแต่วันที่เกิด
5. เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเกิด เช่น ชื่อและสกุล วันเดือนปีเกิด ชื่อสกุลของบิดามารดาของเจ้าของเอกสารนี้ เรียกว่า *สูติบัตร*
6. เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต เจ้าบ้านจะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน *24* ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เสียชีวิต
7. ในกรณีที่มีการตายเกิดขึ้นภายในบ้าน และบ้านนั้นไม่มีเจ้าบ้าน ให้ *ผู้ที่พบศพ* เป็นผู้แจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่
8. เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตาย เรียกว่า *มรณบัตร*
9. เมื่อสมาชิกในครอบครัวต้องการย้ายเข้าหรือย้ายออก เจ้าบ้านต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่นับตั้งแต่วันที่มีการ *ย้ายเข้าหรือย้ายออก*
10. กฎหมายทะเบียนราษฎรเกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัว บุคคลต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน *1,000* บาท

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

ตัวชี้วัดชั้นปี ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน *(ส 2.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

✓ **1.** สัญญาณจราจรและเครื่องหมายจราจร คือ เครื่องหมายที่ผู้ใช้รถใช้ถนนจะต้องปฏิบัติตาม

✗ **2.** ผู้ที่ขับขี่รถจักรยานจะต้องสวมหมวกนิรภัยทุกครั้ง หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน 200 บาท

✗ **3.** กฎหมายกำหนดให้ผู้ขับรถแท็กซี่ปฏิเสธไม่รับผู้โดยสารได้ หากเห็นว่าเส้นทางที่ผู้โดยสารต้องการเดินทางไปอยู่ไกลจากสถานที่ที่อยู่ในขณะนั้นเกิน 10 กิโลเมตร

✓ **4.** พนักงานขับรถโดยสารประจำทางจะต้องหยุดรถและส่งผู้โดยสารที่ป้ายหยุดรถประจำทาง หากฝ่าฝืนจะมีโทษปรับไม่เกิน 500 บาท

✗ **5.** กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ขับขี่รถยนต์ต้องคาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง ส่วนผู้ที่นั่งในรถยนต์ไม่ต้องคาด เนื่องจากอาจจะสร้างความไม่สะดวกให้กับผู้ขับขี่ได้

✓ **6.** พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 กำหนดประเภทของยาเสพติดไว้ 5 ประเภท

✗ **7.** มอร์ฟีน โคคาอีน โคเดอีน และฝิ่นยา เป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง

✗ **8.** วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท คือ สารเคมีที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมหรืออื่น ๆ เช่น โทลูอีน อาซีโทน กาว ทินเนอร์ แล็กเกอร์

✓ **9.** ข้อบัญญัติและเทศบัญญัติเป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อใช้บังคับเฉพาะในเขตพื้นที่นั้น ๆ ไม่ได้ครอบคลุมถึงพื้นที่ที่อยู่นอกเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

✓ **10.** กฎหมายห้ามมิให้ผู้ใดนำสารระเหยไปสูดดมหรือขายสารระเหยให้แก่ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

ใบงาน

เรื่อง กลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย (ชุมชนพึ่งตนเอง)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

ตัวชี้วัดชั้นปี ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น *(ส 3.2 ป. 6/2)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด

1. นักเรียนรู้เรื่องราวอะไรบ้างจากกลุ่มทอผ้าบ้านหันทราย

แนวคำตอบ

กลุ่มทอผ้าบ้านหันทรายเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรมทอผ้าที่มีความโดดเด่น เนื่องจากมีความเข้มแข็งในชุมชน มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และผลิตภัณฑ์ของกลุ่มยังมีคุณภาพและได้รับการ คัดเลือกให้เป็นสินค้าชุมชน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 5 ดาวของจังหวัด

2. ในอดีตบ้านหันทรายมีอาชีพอะไร

แนวคำตอบ

ทำไร่ ทำนา และหาของป่ามาขาย

3. เพราะเหตุใดชาวบ้านหันทรายจึงได้รับการสนับสนุนให้ทำอาชีพเสริมขึ้นในชุมชน

แนวคำตอบ

เพราะป่าไม้ที่เคยอุดมสมบูรณ์ถูกบุกรุกและถูกทำลาย ทำให้เกิดความแห้งแล้งและสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน ชาวบ้านเลยหันกลับมาทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและปลูกป่าชุมชนทดแทน พร้อม ๆ กับการสนับสนุนให้ชาวบ้านสร้างอาชีพเสริมขึ้นในชุมชน

4. ผลที่เกิดจากการดำเนินงานของกลุ่มเป็นอย่างไร

แนวคำตอบ

สมาชิกของกลุ่มมีรายได้เพิ่มปีละหลายพันบาท ทำให้ชาวบ้านไม่อดอยาก ไม่ต้องเป็นหนี้ มีเงินหมุนเวียนในกลุ่ม สามารถพึ่งตนเองได้ ชาวบ้านมีความเอื้ออาทรต่อกัน มีความรัก ความสามัคคี และทำให้ชุมชนมีความมั่นคงเข้มแข็ง

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงาน

เรื่อง หลักฐานบอกเรื่องราว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 วิธีการทางประวัติศาสตร์

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ *(ส 4.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม

แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว

แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาวอยู่ในตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เคยเป็นชุมชนและสุสานในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 3,500 ปี โดยมีการขุดค้นพบโครงกระดูกมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์เป็นจำนวนมาก และพบสิ่งต่าง ๆ ที่ฝังรวมกับศพ เช่น ภาชนะดินเผารูปทรงต่าง ๆ กำไลและแหวนสำริด เครื่องมือเหล็ก ลูกปัดหิน ลูกปัดแก้ว

1. นักเรียนรู้เรื่องราวอะไรบ้างจากแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว

   เคยเป็นชุมชนและสุสานในสมัยก่อนประวัติศาสตร์

2. สิ่งที่ฝังรวมกับศพที่บ้านโป่งมะนาวแบ่งเป็นประเภทอะไรได้บ้าง ยกตัวอย่าง

   แนวคำตอบ

   1) เครื่องมือเครื่องใช้ เช่น ภาชนะดินเผา เครื่องมือเหล็ก

   2) เครื่องประดับ เช่น กำไลและแหวนสำริด ลูกปัดหิน ลูกปัดแก้ว

3. แหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยในการค้นคว้าข้อมูลของแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาวได้แก่อะไร

   แนวคำตอบ

   ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อินเทอร์เน็ต ผู้รู้ เช่น นักโบราณคดี

4. จากข้อความที่อ่าน นักเรียนสรุปเรื่องราวของชุมชนบ้านโป่งมะนาวสมัยก่อนประวัติศาสตร์ว่าอย่างไร

   แนวคำตอบ

   เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีการแบ่งพื้นที่ไว้เป็นสุสาน และมีพิธีศพ

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกความรู้

สรุปความรู้ที่ได้รับ

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายการแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น *(ส 5.2 ป. 6/2)*

คำชี้แจง สรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____ **ชั้น** _____

โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการอภิปราย

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ 2. _____

3. _____ 4. _____

5 _____ 6. _____

แบบบันทึกคำถามและคำตอบในเกมปุจฉา–วิสัชนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

คำถาม	คำตอบ
1.	**1.** .....
.....	.....
2.	**2.** .....
.....	.....
3.	**3.** .....
.....	.....
4.	**4.** .....
.....	.....
5.	**5.** .....
.....	.....
6.	**6.** .....
.....	.....
7.	**7.** .....
.....	.....
8.	**8.** .....
.....	.....
9.	**9.** .....
.....	.....
10.	**10.** .....
.....	.....

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **5.** _____

2. _____ **6.** _____

3. _____ **7.** _____

4. _____ **8.** _____

แบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

คำถาม	คำตอบ

กลุ่มที่ _____

สมาชิก 1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูล

เรื่อง บุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 32 บุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์

ตัวชี้วัดชั้นปี ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ *(ส 4.3 ป. 6/3)*

คำชี้แจง 1. ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของบุคคลสำคัญสมัยรัตนโกสินทร์กลุ่มละ 1 ท่านตามที่กำหนด

2. บันทึกผลและนำเสนอผลงาน

บุคคลสำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ คือ _____

1. พระราชประวัติ _____

2. พระราชกรณียกิจ _____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **6.** _____

2. _____ **7.** _____

3. _____ **8.** _____

4. _____ **9.** _____

5. _____ **10.** _____

แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรื่องที่ได้รับผิดชอบ

เรื่อง _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 34 ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนกลุ่มพื้นฐานสรุปความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

1. ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. ภูมิอากาศของประเทศไทย

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35 ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรื่องที่ได้รับผิดชอบ

เรื่อง _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่มพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 35 ลักษณะทางสังคมของประเทศไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่าง ๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ *(ส 5.1 ป. 6/1)*

คำชี้แจง ให้นักเรียนกลุ่มพื้นฐานสรุปความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

1. ประชากรของประเทศไทย

2. เศรษฐกิจของประเทศไทย

3. การคมนาคมขนส่งของประเทศไทย

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 37 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ *(ส 5.2 ป. 6/1)*

คำชี้แจง 1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมของประเทศไทย ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ดังกล่าว ที่สนใจ 1 เรื่อง วิเคราะห์และสรุป

2. บันทึกข้อมูลแล้วนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียนโดยใช้โปรแกรม PowerPoint

เรื่อง _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายการแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น *(ส 5.2 ป. 6/2)*

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มแสดงละครเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพธรรมชาติในประเทศไทยและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบัน โดยบันทึกข้อมูลและเขียนโครงเรื่องก่อนแสดงตามหัวข้อที่กำหนด

ละครเรื่อง _____

โครงเรื่อง

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 39 การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

ตัวชี้วัดชั้นปี จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน *(ส 5.2 ป.6/3)*

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มสำรวจและรวบรวมข้อมูลการใช้ทรัพยากรในชุมชน วางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน และบันทึกผล

ชุมชน _____

☞ **การใช้ทรัพยากรในชุมชน**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

☞ **การวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบประเมินผลการฝึกกล่าวคำอาราธนาต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ศาสนพิธี

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง *(ส 1.2 ป. 6/3)*

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางระดับการประเมินผลให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการฝึก	ระดับการประเมินผล				กรณีควรปรับปรุง (ควรปรับปรุงเรื่องอะไร)
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	ผ่าน (2)	ไม่ผ่าน (1)	
1. การกล่าวคำอาราธนาศีล					
2. การกล่าวคำอาราธนาธรรม					
3. การกล่าวคำอาราธนาพระปริตร					

ลงชื่อ _____ **ผู้ประเมิน**

_____/_____/_____

แบบประเมินผลการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การบริหารจิตและการเจริญปัญญา

ตัวชี้วัดชั้นปี เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของสาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด *(ส 1.1 ป. 6/6)*

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางระดับการประเมินผลให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการฝึก	ระดับการประเมินผล				กรณีควรปรับปรุง (ควรปรับปรุงเรื่องอะไร)
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	ผ่าน (2)	ไม่ผ่าน (1)	
1. การสวดมนต์ไหว้พระและแผ่เมตตา					
2. การยืนอย่างมีสติ					
3. การเดินอย่างมีสติ					
4. การนั่งอย่างมีสติ					
5. การนอนอย่างมีสติ					
6. การมีสมาธิในการฟัง					
7. การมีสมาธิในการอ่าน					
8. การมีสมาธิในการคิด					
9. การมีสมาธิในการถาม					
10. การมีสมาธิในการเขียน					

ลงชื่อ _____ **ผู้ประเมิน**

_____/_____/_____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเว้นประโยค (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านง่าย (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน										รวม	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

   9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

   7–8 คะแนน = 3 (ดี)

   5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

   0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

แบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____

ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน	สรุปผล	
		เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	ภาษาถูกต้องเหมาะสม	ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ	ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้

1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริง และหลักวิชาต้องแก้ไขบางส่วน

1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และหลักวิชาต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

4 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย

3 หมายถึง สะกดการันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้

2 หมายถึง สะกดการันต์ผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ

1 หมายถึง สะกดการันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ลำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป

3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป

2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ 2 แหล่ง

1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งการเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก

3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี

2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้

1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน

3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน และแสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ ถือว่าผ่าน

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
– บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน – ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง	**4**
– บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน – ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**3**
– บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง – ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**2**
– บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง – ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้อง	**1**

แบบประเมินโครงงาน

ชื่อโครงงาน _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนนเต็ม 8 คะแนน	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน	เนื้อหาของโครงงาน	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน

4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหาและมีประโยชน์ในชีวิตจริง

3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงงาน

4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี

3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข

2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข

1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม

1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงงาน

4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงงาน (ทั่วไป)

ชื่อโครงงาน _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก

3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี

2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้

1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม

3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม

2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้

1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด

3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน

1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง

3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง แต่ขาดความต่อเนื่อง

2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อย หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน

3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน

2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน

1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความ

เข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงงาน บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	_____ _____
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____ _____
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____ _____
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	_____ _____

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

ความเห็นของผู้ปกครอง

_____

_____

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
2. แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมน้อยมาก
3. การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมาก และไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
4. การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นส่วนมาก
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจนหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้